

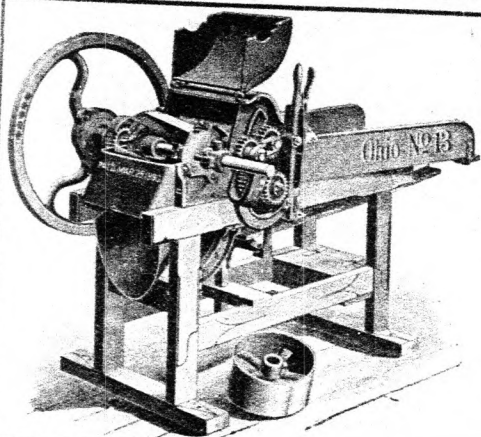
KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Cirokszalmatermelők

bizalommal forduljanak bármily mennyiségű **cirok- szalmatermésük eladására** végett **SCHWARZ LAJOS** cirokseprűgyárhoz, SÁRVÁRT.
Levélbeli értesítésre személyesen megjelenek. 6015 Szolid és megbízható lebonyolítás

OHIO TENGERISZÁRTÉPŐGÉP

a leggazdaságosabb **takarmánykészítőgép.**

Kis hajtóerővel, óriási munkateljesítmény mellett a legtökéletesebben végzi a tengeriszár felaprózását.

Legolcsóbb árakon szállítja:

a M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérigénysége, Budapest, V., Vilmos-császár-ut 32.

Általános Biztosító Részv.-Társ.
Budapest, VII. ker., Károly-körút 3. szám.

Részvénytőke 6 millió korona.

Elnök: gróf KÁROLYI IMRE.

A társaság kartellen kívül áll.

Ágazatok: Tűz-, élet-, jég-, baleset-, betörésszerű lopás elleni és mezőgazdasági szavatossági biztosítás olcsó díjak és előnyös feltételek mellett.

Állatbiztosítás kétféle módozat szerint: I. Minden esély ellen, beleértve a járványos betegségeket is. II. Csupán járványos betegségeket ellen (lépfene, száj- és körömfájás és sercegő fészék).

Csodás terméstoppletet eredményez a szárított kőbányai hizó-sertésstrágya.

Ingyen küld utasításokat, bizonylatokat a

Budapest-kőbányai trágyaszárítógyár
BOSÁNYI, SCHIETRUMPF és TÁRSA
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-UT 21. SZ.

HEUCKE A.

GŐZEKEGYÁR.

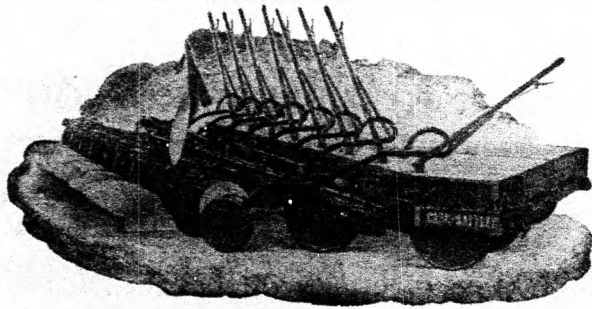
Budapesti műszaki irodája:

V., Csáky-utca 45/47. szám.

Telefon: 106-08. szám.

Saját pénzének ellensége,
ha mást használ, mint
Heucke-féle gőzekét
tulhevítővel!

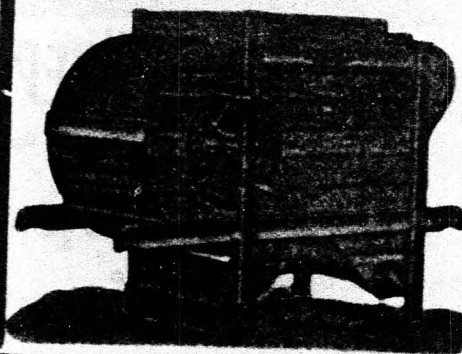
CASE GŐZ- ÉS BENZIN-SZÁNTÓGÉPEK

gazdaságos és megfizethető üzemükkel mindenütt kitűnnek.
A jelenlegi munkás- és igahiány közepette rendkívüli
szolgálatot tesznek a gazdának.

Azonnal szállíthatók a régi normális árban. Bővebbet

HAHN ARTHUR ÉS TÁRSAI
BUDAPEST, VIII. KERÜLET, ÜLLŐI-UT 52/B. SZÁM

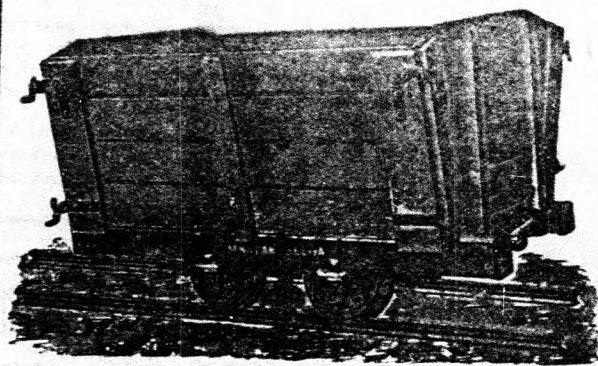
Ha ön meg akarja ismerni a legújabb

eredeti „Kalmár“-rostát

szíveskedjék árjegyzéket kérni, amelyvel több oldalu
anyagi és technikai előnyöket fog biztosítani gazdasága részére.

KALMÁR Zs. és TÁRSA gépgyár. Hódmezővásárhely

Vasárközpont: A M. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRNÖKSÉGE, BUDAPEST, V. VAGYI-KÖRUT 32.

Magyar-Belga Fémipargyar R.-T.

Budapest, Hungária-körut 115-117. szám.

Gazdasági vasutak

nyomjelzése, építése és anyagok szállítása.

Eladás bérlet.

Költségvetés, katalógus díjtalan.

Állandó nagy raktár!

Répaszesztermeléshez!!

FERMENT-SUPHORIN

a legmagasabb szesznyereséget eredményezi,
alkalmazásánál a munkálati mód a legeggy-
szerűbb, legkényelmesebb és legolcsóbb.

Műszaki irodánk ezenkívül szállít:

Rácsszáraz sörélesztőt (teljes erjesztőképességgel bir és nera romlik)

Frissen sajtolt sörélesztőt (zsák- és ládaélesztő)

Repeceolajüledéket (a repecefrék habzásának megállítására)

Kénsavat stb. stb.

A répa feldolgozásáról szóló használati utasítással, mely a répa gőzítésére vonat-
kozó használati utasításokat is tartalmazza, ingyen és bérmentve szolgálunk.

Christoph Ottó és Társa Szeszipari Műszaki Iroda,
Budapest, I., Átlós-ut 9.

Kerések megvételre
használt 7 kilogrammos

sineket

körülbelül 5 km. vágányhoz.

Erdélyi Samu okl. mérnök.
Temesvár-Gyárvaros, Liget-ut 9.

Kis- és középgazdaságok
számviteléhez legalkalmasabb

ORMÁNDY JÁNOS: GAZDASÁGI SZÁMTARTÁSI NAPLÓJA

Ára tartós kötésben 6 korona

Kiadta az O. M. G. E. könyvkiadóvállalat

Megrendelhető a „PÁTRIA” r.-t. könyv-
kereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 35.

1914/78. példány

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj: Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt: Főszerkesztő és kiadásért felelős: **Rubinek Gyula** az OMGE. igazgatója. Felelős szerkesztő: **Buday Barna**. Társzerkesztő: **Konkoly Thege Sándor dr.**

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEL.

Értesítés és kérelem.

A gazdaközönség önkéntes adakozása immár lehetővé tette, hogy az OMGE. köztelekutcai székházának a sebesült katonák céljaira felajánlott helyiségeit megfelelően berendezzük.

Harminc teljesen felszerelt ágyat helyeztünk el székházunk nagy üléstermében, ahol a sebesült katonák ápolása már megkezdődött.

A fennmaradt s a további adakozásból begyűlő összeget a körtermünk fenntartásával járó költségek fedezésére, valamint a hadbavonultak meleg ruhával való ellátására kívánjuk fordítani.

Erre a célra tovább folytatjuk a gyűjtést és ismételten felkérjük gazdatársainkat, hogy adományaikkal egyesületünk humánus vállalkozását támogatni sziveskedjenek.

Az OMGE. nevében
Bujanovics Sándor
elnök.

Adomány a hadbavonultak családtagjainak segélyezésére.

Az OMGE. pénztárába utóbbi nyugtázásunk óta a következő adományok folytak be:

Csákvári méhészek	59.78 K.
Chatel István	50.- "
Szilárd Gyula	30.- "
Brommer Armand	10.- "
Összesen	149.78 K.

Összes gyűjtésünk a mai napig 8027 korona és fillér.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”
igazgató-választmányának

1914. évi november hó 10-én, kedden d. e. 10 órakor a Köztelek székházának kistermében (Budapest, IX., Köztelek-utca 8. szám, I. emelet) tartandó **rendes gyűlésére.**

(Tárgysorozatot l. a *Köztelek* 72. számában.)

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”
igazgató-választmányának ugyis mint a
„Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége”
végrehajtó-bizottságának

1914. évi november hó 10-én, kedden délelőtt 11 órakor a Köztelek székházának kistermében (Budapest, IX. kerület, Köztelek-utca 8. szám, I. emelet) tartandó

III. gyűlésére.

(Tárgysorozatot l. a *Köztelek* 72. számában.)

Egyről-másról.

(Gabonapiaci szemle. — Kártérítés a hadbavonult fogatokért. — A szaksajtó és a postadíjmentesség. — A nyerscukor árjegyzésének megoldása. — A prizmás kérdés. — A jövőévi repászervek. — A nemzetközi tejpiacról. — A pénzpiacról.)

A háboru eseményei mellett a nagyközönséget talán semmisen érdekli ma annyira, mint az élelmickek és ezek között elsősorban a gabona, illetve a liszt áralakulása. Ez természetes is, mert az élelmiszerek elsődrendű szükségleti cikkek és így a figyelem jobban terelődik ezekre, mint más szükségleti cikkekre. Pedig talán az utóbbiak ára sem emelkedett kevésbé a háboru kitörése óta. Ha el is kell ismernünk, hogy a gabonafélék ára az utóbbi időben nem remélt és nem sejtett magas színvonalat ért el, ez az ármagasság mégsem oly mér-

tékű, mint aminőnek látszik. A gabonafélék értékét mindenesetre a rendelkezésre álló készlet és a szükséglet nagysága határozza meg. A készletek dolgában nem állunk valami nagyszerűen. Nem is állhatunk, mert a multesztendei termésből átmeneti készlet alig maradt, az idei termés silányasága, különösen hektolitersúly tekintetében ismeretes. Kezdetben a betakarított gabonafélék mennyiségéről az volt a vélemény, hogy a közös vámterület szükségletét fedni fogja. Ezt a vélelmet megdöntötte a később mindinkább bizonyult silány termés, továbbá az, hogy egyik legfontosabb gabonatermő osztrák koronataromány, Galícia, nem jöhetett többé számításba.

De a szükséglet is sokkal nagyobb mértéket öltött, mintsem kezdetben gondolni lehetett volna. A harcban állók oly tömege vonult fel részünkről, amely felülmuta a számítást, ezek pedig leginkább oly egyedekből állanak amelyek a hadban jobb és bőségesebb táplálkozásban részesülnek, mint máskor. A készlet szerénysége és a megnövekedett szükséglet természetes forrásává lett a gabonárák emelkedésének. De közrejátszik egy másik tényező, pénzünk olosóbodása is. Mert amíg ezelőtt egy németbirodalmi márka 118 fillérrel szánítottatott a kereskedelemben, addig ma 128 fillér egy márkának az értéke. Ez a magyarázata annak is, hogy Németországban aránylag kisebb mértékű volt százalékokban kifejezve a gabonafélék emelkedése, mint nálunk. A gabonafélék értékhatár megállapítása tárgyában lefolyt értekezlet óta és a kilátásban lévő gabonármegállapítás dacára is a lefolyt héten a gabonafélék ára az egész vonalon emelkedtek. A legnagyobb mértékű volt az árpa ár-emelkedése, mert a malmok ezt a cikket őrlésre sűrűsön vásárolják és ma, midőn e sorokat írjuk, elérte a 28.50 koronát. Az őrlésre szolgáló árpa, sajátos áralakulására való tekintettel, a tőzsde tanácsa el is határozta, hogy a tőzsde hivatalos árjegyző-lapján ezentul az őrlésre alkalmas árpát külön jegyezteti. Az árpa őrléséhez elérte tehát, amit régen javasoltunk lapunk hasábjain. Ajánlatos lenne végre malmainknak a kukoricaőrlést is megkísérlni.

Őszi gazdasági szükségletek beszerzése!

A szüreti időny és az őszi vetési munkálatok közeledtével ajánlunk: különböző kivitelű **borsajtókat, szőlőzúzókat, bogyzókat, borszivattyúkat, boroshordókat, must- és hormérőket** és mindennemű más szüretelési eszközöket, az összes **gazdasági vető- és virágmagvakat, szuperfoszfátot, thomassalakat, kálit** és egyéb műtrágyákat, **ekéket, tárcsásboronákat, kultivátorokat, vetőgépeket, rostákat és konkolyozókat.**

Magyar MEZOGAZDÁK Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-utca 29.

Mezőgazdák Zuhatag Rútija.

SERLEGES rendszerű csőgummi nélkül

Minden eddigi rendszert fölülmúl!

ÉVFOLYAM.
GÉPEK
t kiténtek.
rendkívüli
Bővebbet
RSAI
SZÁM
stát
b oldal
része.
rhely
ZI-KORU 32.
R.-T.
m.
ak
ktár!
ételre
grammos
et
gányhoz.
mérnök,
t 9.
daságok
imasabb
SÁGI
PLÓJA
korona
dóvállalata
-t. könyv-
Üllői-út 25.

A modern háboru óriási anyagszükséglete bizonyos póttintézkedéseket tett szükségessé, amelyeket a hadvezetőség előre nem láthatott, de amelyeket a tapasztalat értelt meg.

Ilyen új intézkedése a honvédelmi miniszternek az, amely a fogatok igénybevételével kapcsolatos megtérítésekről és kárpótlásról intézkedik. A törvény intézkedése szerint a gazda minden egyes ígás fogatért 6 koronát kap naponként, míg a kocsis 3 koronát. Ezt a 9 koronát eddig a kocsisnak fizették ki, úgy, hogy a fogatot szolgáltató gazda jó, ha pénzt akkor látta, ha a kocsis a fogattal haza került.

A jövőben a 6 korona napibért a fogat tulajdonosa fogja kapni s azokat a 6 koronákat is, amelyeket a hadikincstár a kocsisok kezébe fizetett, meg fogja a tulajdonosnak küldeni.

Ugyanez a rendelet arról is intézkedik, hogy a hazaérkező fogatok megbecsültsenek s a megállapított kártérítés a gazdának kifizetessék.

A honvédelmi miniszter ezen intézkedése sok anomáliát fog megszüntetni s a fogatától megfosztott gazda legalább a kárpótlást idejében kapja kézhez s tud magán másként segíteni.

Az 1914. évi XIV. törvénycikk 9. §-a akként rendelkezik, hogy „a m. kir. posta és postai szállítást teljesítő minden közforgalmi közlekedési vállalat oly sajtóterméket, amelynek terjesztése a 10. § szerint eltiltva nincs, azonos díjakért szállítani köteles”.

Ennek a rendelkezésnek nyilvánvaló értelme az, hogy a kormány a sajtó egyes termékeit vagy csoportjait különleges bánásmódban ne részesíthesse, mert egy ily fegyverrel kezében a szabadversenyt egészen tilkrezheteti.

Mindazáltal a törvény világos rendelkezése dacára a miniszterelnök a kormány nevében oly rendeletet adott ki a múlt hónapban, hogy a napilapokat a posta portómentesen szállíthatja. Semmi észrevételünk nincs ezen intézkedés ellen abból a szempontból, hogy ebben a nagy kedvezményben részesült a napisajtó. Amde mily alapon vonatott meg e kedvezmény a sajtóktól, holott a törvény idézett szakasza épp az ilyen kivételes kedvezményezés ellen tiltakozik, attól a sajtóktól, amely a mai súlyos viszonyok között, amidőn munkatársai nagy része bevonult, amidőn a technikai előállítás megdrágult a munkaerő hiánya miatt, amidőn a hirdetésbevétel jelentékenyen megcsökkent, amidőn a lapkiadók megélhetési viszonyai megdrágultak s amidőn mindezek dacára a sajtó helyt áll s lelkiismeretesen betölti azt a fontos hivatást, amely a jelen nehéz viszonyok között reá hárul.

Nem hihetjük, hogy a kormány részéről a sajtó tudatos mellőzésével állunk szemben. Itt egy nyilvánvaló tévedés történt s bizunk a kormány törvénytiszteletében, hogy a törvény szellemével, sőt világos és félre nem magyarázható rendelkezésével ellenkező álláspontját meg fogja változtatni.

A cukorrépa körül felmerült háboruskodás nyugvó pontra jutott. Az október hó 30-án a kereskedelmi miniszter elnöklete alatt megtartott értekezlet tisztázta a nyerscukorárjegyzés kérdését.

A pénzügyminiszter úgy állította fel a kérdést az értekezleten, szükséges-e, hogy az elmaradt prágai nyerscukorárjegyzes valamelyes szurrogatummal helyettesítsék, mert ha szükséges, akkor lehetséges is a kérdés illetően határozott feltevése elől nem lehetett kitérni s az egyhangú, ha nem is egyértelmű válasz csak az lehetett, hogy a szurrogatum igenis szükséges.

Ez alapon kormányrendelet fogja a nyerscukorárjegyzt szabályozni, még pedig olyképp, hogy a pénzügyminiszter elnöklete alatt a földművelési és kereskedelmi miniszterek, illetve helyetteseik fogják az október, november, december és január havi nyerscukorárakat a gyári és termelői érdekeltség két-két kiküldöttenek meghallgatásával megállapítani, amely így megállapított árak kötelezően irányadók lesznek mindama szerződések leszámlálásánál, amelyek a nyerscukor árjegyzésével valamelyes vonatkozásban állanak.

Végszakadt tehát a magánegyezkedésnek, melyre a gyárak még az anketén is súlyt helyeztek, mert egyezkedni csak ott lehet, ahol mindkét fél egyforma erős, ebben az esetben pedig a cukorgyárak vannak hatalom birtokában s lesznek is mindaddig, amíg gazdáink a szerződéseket a jelenlegi formájukban írják alá.

Megszűnik a tőzsdebirósági itélkezés lehetősége és szükség, ahol megint csak a gazda huzná a rövidebbet és amely tárgyalások csak a termelő és gyáros közötti viszony elmergesedésére vezetnének.

S ez volt a fő cél, amelyet elérni akartunk, nem pedig esetleg azoknak a hiu reményeknek az istápolása, amelyek a mai viszonyok között magas nyerscukorárakról ábrándoznak. Nagyon le kell fokozni ezen reményeket, nehogy a nyerscukorárak bizottsági megállapítása egyeseknél nagy csalódásokat szüljön.

A prizmálási panaszokat az értekezlet a cukorgyárak azon nyilatkozata alapján, hogy ők prizmálnak — ott, ahol lehet —, elintéztetteknek illetve tárgytalanoknak vette.

El is hiszszük, hogy a gyárak prizmálnak is ott, ahol lehet, csak hogy a lehetőséget bőlezen maguk itélik meg s abba másnak beleszólása nincs. Ez is egy szerződési pont, amelyen változtatni kell, mert az ideiglenes kedvező időjárás nem hozott bajokat, de másoda forradalom lett volna, ha kedvezőtlen őszi idő miatt a répa javarésze befagy, vagy szállítása lehetetlenné válik az utak miatt.

Sok gazda foglalkozik azzal a gondolattal, hogy a répaterületet a jövő évben csökkenteni fogja, vagy hogy a termelésével a jövő évre egészen felhagy, mert fél, hogy a munkáviszonyok megromlása miatt elegendő és olcsó munkáskezet nem fog kaphatni.

Nem egészen alaptalan aggodalom s nem egészen indokolatlan tervezetés, különösen akkor, amidőn a gyárak, mind azt hangoztatják, hogy nekik a répa nem kell, mert a cukorral úgy sem tudnak mit csinálni.

Hogy gyárosaink mily nagy büvészettel tudnak egy lyukból meleget és hideget fujni, legjobban illusztrálja az a körülmény, hogy a

termelőket szerződési kötelezettségeikből bocsátani nem akarják, sőt még azt sem várják meg, hogy a folyó évi termést szeszben használhassák fel.

Hogy a gazdákat a megkötött szerződés betartására szorítják, az helyes dolog. Ha követeljük a szerződések betartását a gyáros részéről, tartásuk be azokat a gazdákat is fenyegetőztek gyáraink, most annyira megkodik, hogy még a folyó évi termést is elhajlandók sze-szyartási célokra répatermés bizonyosága annak, hogy azok a felhalmosított cukorkészletek még sem olyan veszedelmesek sem olyan kockázatos spekuláció, mint a gyárosok állítják.

A kis semleges Sváje tejárjegyző iródlaga a világháboru tomboló viharai közepette is a megkötött pontossággal igyekszik vállalt kötelezettségeinek megfelelni. Pár napja a rendes tejszámlában bocsátotta ki a harmadik évnegyedéről szóló beszámolójelentését, amelyhez a harminc álló Magyarország, Ausztria, Németbirodalom, Franciaország, Nagy-Britannia és Belgium, valamint a semleges Olaszország, Egyesült-Államok, Svédország, Norvégország, Német-Álföld és Dánia egyaránt hozzájárultak adataik beszoállításával.

A jelentés bevezető része tömör összefoglalásban ismerteti a világháboru gazdasági hatását, amelyek természetesen tulterjeszkednek a határviseelő államok határain és legalább is Európának jóformán egyetlen részét sem hagyják érintetlenül. A termelés és fogyasztás megszorítása, a nemzetközi áruforgalom fennakadása, nagyszámú munkaerő elvonása, a hitelviszonyok megzavarása mind közrehatnak a háboru felidézte súlyos terhek fokozására. Még szerencse, hogy, mint a jelentés megállapítja, az egész gazdasági élet kezd fokozatosan hozzáilleszkedni a világháboru előidézte változásokhoz és a termelés is töle telhetőleg alkalmazkodik a megcsökkenő vagy legalább más mederbe átterelődt kereslethez.

A jelentés szerint egész Európában jónak mondható a termés szálastakarmányból és takarmánynövényekből, amelyek általában nemcsak mennyiségileg, hanem minőségileg is jobb eredményt adtak a tavalyinál. Az árak mindamellelt emelkedő irányzatot mutatnak. A tejtermelés a harcok színterén s a hadiműveletekhez közel fekvő vidékeken természetszerűleg erős hanyatlást mutat s a fejőstehenek állományában sok helyütt beállott apadás további csökkentést tesz valószínűvé. Az Alpok vidékén, Csehországban, Németalföldön, Olaszországban, Norvégiában és Magyarország kiralyhágotul részében viszont emelkedett a tejtermelés mennyisége, anélkül, hogy az árak csökkentek volna. A fogyasztásra kerülő tej ára általában megmaradt az előző negyedév színvonalán, az ipari feldolgozásra szánt tej ára emelkedett, ellenben a sajt- és vajkészítésre használt tej többnyire némi árcsökkenést mutat, ami a háborus állapot folytán változott keresleti viszonyokkal függ össze. A sajt-kivétel ugyanis nagyon megcsappant a forgalmi nehézségek folytán s eza körülmény a sajttermelés nagyban üző országok áralakulását kedvezőtlenül befolyásolta. A helyi fogyasztásra még foko-

KEMNA FORRÓGŐZEKÉI SCHMIDT
szabadalmazott mérnökdoktor hirneves
füstösö-tulhevitőjével ::

Minden más nedvesgöz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszert úgy teljesítő tartósság tekintetében messze felülmúlnak és lényegesen kevesebb szénét fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel készséggel szolgál!

KEMNA J. Budapest, V., Vilmos-császár-ut 51.
Sürgönycím: KEMNA, BUDAPEST. Telefon 91-21.

zottabb mértékben reáult vajtermelés is sok nehézséggel küzd, a termelés jelentős eszökkenése azonban megszilárdította az áralakulást. A negyedik évnegyedre a svájci gazdaszövetség tejárjegyző irodája az abrakakarmányemlék áremelkedésével és a tejtermelés jelentékeny eszökkenésével párhuzamosan a tejpiacon általában szilárd áralakulást helyez kilátásba s valószínűnek jelzi, hogy a hadviselő államok nagy élelmicikk szükséglete a tejtermékek árát is fokozni fogja, ellenben felő, hogy a fejőstehenek számának apadása jövő évre, ha a háboru — mint, sajnos, valószínű — hosszantartó lesz, a tejtermelés hanyatlásában fogja éreztetni káros hatását és részleges tejihiányra vezet.

A nagyközönségre szinte meglepetésszerűleg következett be az Osztrák-Magyar Bank kamatláb-mérséklése. Hatodfélszázalékos leszámítolási kamatláb, amikor még egyre jobban befelé haladunk a világháboruba, egyrészt mindenestire kedvező bizonyosága pénzpiacunk szilárdságának, de másfelől pénzügyi előkészítője a közeljövőben kibocsátásra kerülő hadikölcsönnek, amelyről lapunk más helyén emlékezünk meg. A jegybank vezértilkárának kijelentése szerint is e nagy nemzeti cél szem előtt tartása indította a jegybankot elsősorban a kamatláb-mérséklésre, mert a pénz olcsóbbodása kétségtelenül elő fogja mozdítani a tervbevett nemzeti kölcsön sikerét. Annál inkább, mert a jegybank a kamatláb-leszállításon kívül azzal is kész előmozdítani az új kölcsön cimleteinek elhelyezését, hogy azokat félszázalékkal a leszámítolási kamatláb alatt fogja lombardozni. Magától értetődik, hogy a takarékbetétekre ma fennálló korlátozások is enyhítendők lesznek a hadikölcsön teljes sikerének biztosítása érdekében, hogy a betéteknek legalább negyedrésze felszabadíttassék és rendelkezésre álljon a kölcsön céljára. Örvedetes különben, hogy pénzpiacunk eddig a vele szemben tanusított rendkívüli követelményeknek emberül megfelelt. Bizunk benne, hogy így maradjon a jövőben is, hogy pénzügyi és gazdasági készenlétünk is hathatósan segíti elő elmaradhatatlan végső diadalunkat.

Árszabályozás nálunk és a külföldön.

A legfontosabb emberi táplálék, a gabona, illetve a liszt áremelkedése olymértű lett, hogy a hatósági beavatkozás ideje elérkezett.

Hogy ez eddig meg nem történt, azt köszönhetjük mi gazdák elsősorban a magyar kormány azon helyes álláspontjának, hogy a hatósági beavatkozást igazán ultima rationak tartotta s hogy a vámterület közössége mellett felette nagy fontossággal bír, hogy azt a kis felesleget, amivel rendelkezünk, lehetőleg drágán juttassuk osztrák szomszédunknak.

Ma a helyzet az, hogy a buza ára Budapesten 41 K., Breslauban a német kormány megállapítása szerint 30 K., Svájcban pedig a svájci

kormány megállapítása szerint 30 frank. A rozs ára Budapesten 32 K., Breslauban 25-60 K., Svájcban nincs rozsárszabás, mert nincs rozs-fogyasztás sem.

A legmagasabb ára van tehát a kenyérgabonának Budapesten s így elérkezett nálunk is az az időpont, amidőn a gabonaárak szabályozásáról kell az államnak gondoskodnia.

Az alábbiakban ismertetjük azokat a kormány, illetve törvényhozási rendelkezéseket, amelyeket Svájc és Németország léptettek életbe a gabona-, illetve a lisztárak felső árhatárának megszabása tekintetében. Valószínűnek tartjuk, hogy a mi vonatkozó rendelkezéseinek ugyanilyen határok között fognak mozogni.

Amint a két említett állam rendelkezései igazolják, itt nemcsak ármegszabásról van szó, hanem hatósági vásárlásról, azaz rekvirálásról is, amint hogy e jog nélkül a hatósági árszabás semmit sem érne. A rekvirálási jog adja meg a szankciót arra nézve, hogy a maximális árak tényleg be fognak tartatni.

A két rendelkezés rokonvonása továbbá, hogy a megengedhető legmagasabb vásárlási árat a központi kormányhatóság állapítja meg. A különbség csak az, hogy a svájci kormány országosan egységes árat állapít meg, míg a német kormány 32 fontosabb piacra vonatkozólag szabja meg az árakat.

A svájci kormány országosan egységes árat állapít meg a lisztre is, míg a német rendelet a liszt árának maximálisát, illetve hatósági megállapítását az egyes tartományi hatóságokra bizza.

A két rendszer között, különösen a mi viszonyaink között az a rendszer a jobb, amely a központi kormányhatalom útján maximálja egy a gabona, mint a liszt árát is, mert egyébként a vidéki hatóságokra bizza e fontos kérdés megoldását, e hozandó határozatokban nem mindig az osztó igazság, hanem nagyon is a helyiérdekek jutnának kifejezésre.

Végül is tökéletesen mindegy, hogy a maximális melyik rendszerét választjuk, azt-e, amelyet Svájc léptetett életbe s amelyet nem más, mint monopólium, vagy azt-e, amelyet a német kormány valósított meg. A liszt árának a megszabása könnyen megoldható kérdés lesz akkor, ha a gabonánál már megvalósítottuk azt.

A lisztnél meg kell állapítani egyszerűen azt az őrleési költséget, amelyet az egyes malomvállalatok a buza, illetve a rozs árához hozzászámítani jogosultak s megvan a liszt maximális ára, amelyet mindenki ismer s így a visszaélés lehetősége ki van zárva.

Igy tett például a német kormány is a buza és rozs maximális árának a megállapításánál

akkor, amidőn megállapítván a rozs árát, egyszerűen kimondotta, hogy a megnevezett piacon a buza ára métermázsánként 4 márkával, azaz tonnánként 40 márkával magasabb.

A kereskedelmi minisztériumban e kérdésben megtartott szaktanácskozáson a malmok erősen védekeztek a lisztárak megszabása ellen, hivatkozván a sok lisztféleség mellett felmerülő nehézségekre s arra, hogy a malmok szabad versenye a liszt árát amugy sem engedi a mértéken túl emelkedni.

Ez a két ellenvetés egyáltalán meg nem állhat. A sok lisztféleségre semmi szükség sincs ma, azt egyszerűen be kell szüntetni s csak két lisztminőséget és pedig legfeljebb 15% finom liszt és 80% kenyérlisztnyeréket megállapítani s illetve annyit, amennyi a finom liszt kivonása után mint kenyérliszt visszamarad. A rozsánál pedig csakis kenyérliszt előállítására van szükség.

Nem tudjuk, hogy a kormány a gabona árának a megszabásánál melyik rendszert fogja választani, de válaszsza bármelyiket, a liszt árának a maximálásakor elég annyit megállapítani, hogy a finom liszt ára a buza áránál mondjuk 6 K.-val, a kenyérliszt ára a buza, illetve a rozs áránál mondjuk 4 K.-val magasabb.

Ily ármeghatározás mellett nem lesz visszaélés, mert akkor az ország bármely részében minden fogyasztó fogja tudni, hogy mi a liszt ára.

Ami a malmok szabadversenyét illeti, arról ne beszéljünk. Eisz az ország összes nagy-malmi szilárd szövetkezésben egyesültek s versenyről szó sem lehet. De nem is lehet józanul ott versenyről beszélni, ahol az árut nem kell kínálni, hanem a kereslet könyörög árúért, csak-hogy hozzájuthasson.

Ilyen viszonyok között nem kell összebeszélés az árak emeléséhez, a fogyasztás minden árat megfizet.

Ha a liszt ára tehát, nem állapíttatik meg a gabonáéval egyidejűleg, akkor nem lesz olcsó kenyér, akkor a gabona és liszt ára közötti különbség állandóan emelkedni fog, amint igen jelentékenyen emelkedett már eddig is.

A fővárosi malomegyesület „A gabonanemlék és őrlemények árviszonya” címmel egy memorandumot készített a kereskedelmi minisztériumban tartott ankét elé, amelylyel igazolni akarta, hogy a buza és liszt közötti ártávolság, tehát az őrleési költség, illetve haszon nem emelkedett.

Ugyanezen adatok felhasználásával pedig a következő az igazság:

1913. évi augusztus 1-én volt a buza ára 22-30 K. Egy métermázsza liszt előállításához kell 133 kg. buza, ennek értéke tehát 29-65 K.

SVÁJCI TENYÉSZÁLLATKIVITELI TÁRSASÁG
 Sörganyaim:
 REPRODUTOR
 BUDAPEST
VAS LAJOS ÉS BLOCH CHARLES
 BUDAPEST—COSSONAY (SVAJO).
 Telefon:
 József 33-36.

Központi iroda: BUDAPEST, IX, BORAROS-TER 2.

Tenyésztők és exportőrök:

Cossonayi kiviteli telepünkön állandó **bő** készlet legelsőrendű tejelő leszármazásu tenyészbikákban és tehénekben. **Állandó behozatal**; bármely vasutállomásra **bérmentes** szállítással. **A szükségelt tenyésztanyag a helyszínen is kiválasztható!! Angol hussertés és kosimportunkra előjegyzéseket elfogadunk.**

Mérsékelt árak:

Legelsőrendű referenciák!

Ugyanez volt a finom liszt ára 34 K., azaz 4'35 K.-val több, a kenyérliszt ára 30'40 K., azaz 0'75 K.-val több, mint az előállításához felhasznált buza ára.

1914. október 17-én volt a buza ára 40 K., így tehát 133 kg. ára 53'20 K. Ugyanez volt a finom liszt ára 62 K., azaz 8'80 K.-val több, a kenyérliszt ára 58'60 K., azaz 5'40 koronával több, mint a felhasznált buzáé.

A finom liszt ára tehát a buzáéhoz viszonylag az összehasonlítás két időszakában 4'45 koronával, a kenyérlisztnél pedig 4'65 K.-val emelkedett, a kenyérliszt tehát nagyobb mértékben, mert az ezután való kereslet tényleg nagyobb is.

Az említett memorandum berlini liszt és buza árakat is sorol fel. Ezeknek fenti módon való feldolgozásánál azt találjuk, hogy 1914. január 3-án a buzára Berlinben 23'16 K., a 00 liszt ára 23'16 K., tehát 2'54 K.-val *alacsonyabb*, mint 133 kg. buza ára, 1914. október 3-án pedig a buza ára 29'04 K., a 00 liszt ára 41'73 K., tehát 3'11 K.-val magasabb, mint 133 kg. buza ára.

A liszt ára emelkedett tehát Németországban is, lehet mondani, hogy ugyanabban a mértékben mint nálunk, a különbség csak az, hogy ott az őrlési haszon és költség, azaz a buza ára és a liszt ára közötti árkülönbözet már eredetileg sokkal kisebb volt, mint nálunk, ahol pedig azzal dicsekszünk, hogy a technika legújabb vívmányaival felszerelt malmaink vannak.

A malmok nyeresége tehát tulságosan nagy, azért a liszt árát is szabályozni kell.

A többi gabonaneműek közül figyelembe jönnek még mint emberi táplálék a kukorica és az árpa. Svájcban a kukorica ára lett megszabva, még pedig 23 frankban, míg az árpa árát Németország maximálta, még pedig tonnánként 10—15 márkával alacsonyabban, mint a rozs árát. Ez alapon ugyancsak a hozzánk legközelebb eső német piacon, Breslauban, az árpa maximális ára 23'64 K.

Nálunk ugy a kukorica, mint az árpa kenyérgabona rendes időben is, így tehát azoknak szélesebb körben való felhasználása nem megy ujdonság számba. Tekintettel pedig arra, hogy Németországnak árpakivitel tekintetében bizonyos engedményeket tettünk; tekintettel arra, hogy kukoricából rendesen behozatala van a monarchiának s végül tekintettel arra, hogy a buza hiánya folytán körülbelül 6—8 millió métermázsza kukoricát és árpát kell kenyérré feldolgozni, kézen fekvő dolog, hogy e két termék ára nálunk is maximáltassék.

Igaz, hogy a vámmentesség és a magas árak a román árpát és tengerit ide vonzák, de addig, míg a Dunán nem szabad a közlekedés, nagyobb behozatalra számítani nem lehet.

A lisztárak maximálását már egymagában az a körülmény is szükségessé teszi, hogy a kormány a malmokat kötelezni akarja arra, igen helyesen, hogy a kenyérlisztnél árpát, illetve kukoricát bizonyos százalékig hozzá keverjenek, amint ezt az osztrák kormány már tényleg elrendelte. Ennek a lisztkeveréknek az árát mindenesetre szabályozni kell, mert egyébként tág tere nyílik a visszaéléseknek.

Az árpa, de különösen a kukorica, mint állattakarmány is fontossággal bírnak s azoknak mint busárképző tényezőknek is kiváló jelentőségük van.

Amidőn tehát a husárak maximálásáról halunk beszélni, tisztában kell lennünk azzal a kérdéssel, hogy vajjon mi legyen az árpa és főleg a kukorica ára, mert ha magas a kukorica ára, akkor nem lehet alacsony a husár ára sem s így annak alacsonyán való megszabása azt eredményezhetné, hogy senki sem vállalkoznék a hizlalásra.

Az abraktakarmányok között a legnagyobb fontossággal bír azonban a korpa. Ennek ára ma 16 korona. Nem mondjuk, hogy nem áll arányban a buza, árpa vagy a kukorica árával, de ha ezek árszabás alá esnek, úgy a korpa sem kerülheti el sorsát. Németország az egész birodalomra egységes korpaárát állapított meg 13 márkában métermázsánként. Nálunk is ez volna a leghelyesebb, de mindenesetre az árak maximálása esetén a korpa ára szintén szám-szerűleg lesz meghatározandó.

Korántsem elég azonban, hogy a korpa ára maximáltassék, de intézkednie kell a kormánynak a tekintetben is, hogy a malmok a korpa szállítására köteleztesse is. Az az eljárás, amelyet a malmok a liszt- és korpakötések törlése, illetve a szállítás megtagadása körül követnek, az üzleti tisztességbe ütközik s miután a tözsdebirósnál sem található a panaszosok legalább idejében jogorvoslatot, sürgős szükség, hogy a kormány a korpakötések szállítással való kötelező lebonyolítását rendeletileg biztosítsa.

Mind ezek végrehajtásához azonban törvényes felhatalmazásra volna a kormánynak szüksége s a legközelebb egybehívandó országgyűlés feladata lesz a kérdéssel foglalkozni, addig is azonban, mint értesülünk a kormány tekintettel a kérdés sürgösségére szükségrendelettel fog intézkedni. Egy dolog máris bizonyos az anketén elhangzott kormánynyilatkozat után, hogy a

maximális gabonaárak nem fogják a jelenlegi ket meghaladni.

Egyre azonban mégis fel kell hívunk a kormány figyelmét s ez az, hogy Németország példájára emelkedő árakat állapítson meg, mint egyébként a kereskedelemnek, malomiparnak a gazdának is, aki gabonáját elszállítani nem tudja, jelentékeny veszteségei származnak raktározásból, a beszáradásból és a kamatvesztéséből, méltányos tehát, hogy ezért a gabona tulajdonosa kárpótoltassék.

Lesz egyébként még alkalmunk a kérdéssel foglalkozni akkor, ha a javaslatok a ház elkerülnek, addig is érdeklél fog birni, ha a svájci és a német vonatkozású rendelkezéseket az alábbiakban egész terjedelmükben közöljük.

A svájci szövetségi tanács 1914 szeptember 8-án, a belföldi gabona bevásárlására vonatkozólag a következő határozatot hozta:

1. A szövetség a belföldi gabonát közvetlenül a termelőtől, valamint a mezőgazdasági szövetkezetektől és ahol ilyenek nincsenek, a községektől vásárolja.

A szövetség az átvett gabonát a hadsereg és a polgárság szükségleteire önköltségi áron adja át.

2. A gabonának egészségesnek, száraznak, jól tisztítottnak és őrlésre alkalmasnak kell lenni és legalább 5000 kg.-nyi mennyiségben kell tudni szállítani.

Jöminőségű áruért a következő árakat fizetik: buza 29 frankig, rozs 24 frankig, tönköly 23 frankig, zab 24 frankig 100 kg.-onként nettó, frankó feladó állomás, vagy frankó raktári rakodó.

A gyöngébb minőségű gabonánál megfelelő levonás történik. Rossz, romlott árut nem vesznek át. A keveréket benyújtott minta szerint vásárolják meg és értékelik.

Mezőgazdasági szövetkezetek és községek a gabona bevásárlása, gyűjtése és berakása alkalmából, az ez alkalommal felmerült költségük fejében jutalékban részesülnek és pedig 100 kg. beszállított gabonáért legfeljebb 40 fillért kapnak azzal a föltétellel, hogy egy-egy gabona-minőségből legalább 10.000 kg.-ot kell szállítaniok.

3. A belföldi gabonának a kantonok részéről való lefoglalásához a szövetségi tanács hozzájárulása szükséges és a szövetségnek kinált s ettől megvásárolt gabonára nincsen hatással.

4. A további feltételeket a svájci központi katonai hatóság fogja külön füzetben megállapítani.

A szövetségi tanács 1914 szeptember 8-án a gabona elárúsítására vonatkozólag a következő további határozatot hozta:

1. A hadvezetőség fel van jogosítva, hogy a szövetség által vásárolt gabonát, a 2—7. cikkek mérve szerint elárúsíthassa.

2. A gabonát a malmoknak az egyes vidékek szükséglete szerint adják, amelyek kötelesek a

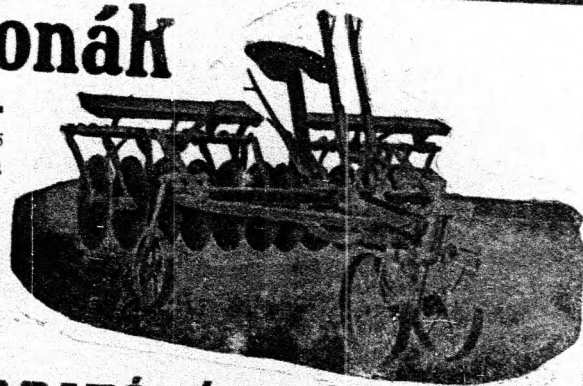
Mc Cormick tárcsásboronák

egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkeztük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legelterjedtebbek **őszi szántásra** a legújabb szabadalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő

Mc Cormick TÁRCSÁSBORONÁT

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

MAGYARORSZÁGI NEMZETKÖZI ARATÓGÉP-TÁRSASÁG,
International Harvester Corporation of Hungary Budapest, V., Váci-ut 98.

gabonát haladék nélkül felörölni és az örleményeket a fogyasztóknak rendelkezésre bocsátani.

3. Egy molnárnak sem szabad egyhavi készletnél többet kitevő örleményt eladni. Senkinek sem szabad annyi lisztet készletnek eladni, mint amennyi az egyhavi szükségletet meghaladja.

4. Aki a szövetségtől gabonát vásárol, ezzel lemond minden kártérítési követelésről a szerződés nemteljesítése címén azokkal a cégekkel szemben, amelyek 1914. évi augusztus hó 1-je előtt kötöttek szerződést, de miután nevükben nem bozhatták be a gabonát Svájcba, azt a szövetségnek adták el.

5. A szövetség vagononként adja el a gabonát és további rendelkezésig a következő áron: buza 30 frank, tengeri 23 frank 100 kg.-onként, frankó vevő vasúti állomása, zsák nélkül, készpénzfizetés ellenében.

A zab, rozs, tönköly és esetleg a szövetség által átadott más gabona eladási árát a hadvezetőség állapítja meg.

Megfelelő biztosíték ellenében a vételár legfeljebb két hónapra hitelezhető. A kamat — évenként számítva — 5%-ot tesz ki.

6. Mindaddig, míg a szövetség az 5. cikkben megállapított árakat fenntartja, a molnárak maximális eladási árai a következők: dara, finomabb lisztfajták és teljes liszt 38 frank, korpa 12 frank 100 kg.-ként frankó malom, zsák nélkül. Ezek az árak a készpénzfizetésnél értendőek. Hitelezésnél a megfelelő törvényes időközi kamat számítható.

A kiskereskedők és viszontelárusítók a 100 kilogrammon aluli mennyiségeknél megfelelő ártételeket számíthatnak fel.

7. Aki e szövetségtanácsi határozat ellen vét, 1—5000 frankig terjedő pénzbüntetéssel sújtatik. Súlyos esetekben egy hónapig terjedő fogház mondható ki.

Azokra a gabonavásárlóakra, akik az e szövetségtanácsi határozatban vagy a hadvezetőség kiadta feltételekben megállapított kötelezettségek ellen vétének, a szövetségi hadügyi hivatal maga szabhat ki büntetést, amely ellen a szövetségtanácsnak lehet fellebbezni.

8. Az előző határozat végrehajtásával a hadvezetőség bízik meg.

A kantoni kormányok kötelesek e határozat határozmányainak betartására ügyelni és az ez ellen vétőket az illetékes hatóságoknak feljelenteni.

E határozat 1914. évi szeptember hó 10-én lépett életbe.

A német birodalmi szövetségi tanács f. évi október hó 28-án az egész birodalomra kiterjedő és november hó 4-én kezdődő érvénnyel a következő rendeletet bocsátotta ki a gabonaművek hatósági árszabása tárgyában:

1. A belföldi rozs ára az alább felsorolt 32 főpiacon tonnánként és márkában nem lehet magasabb, mint: Aachenban 237, Berlinben 220, Braunschweigan 227, Brémában 231, Breslauban 212, Brombergban 209, Casselban 231, Kölnben 236, Danzigban 212, Dortmundban 235, Drezdában 225, Duisburgban 236, Emdenben 232, Erfurtban 229, Frankfurtban (a Majna mellett) 235, Gleiwitzben 218, Hamburgban 228, Hannoverban 228, Kielben 226, Königsbergben 209,

Lipésében 225, Magdeburgban 224, Mannheimban 236, Münchenben 237, Posenban 210, Rostockban 218, Saarbrückenben 237, Schwerinben 219, Stettinben 216, Strassburgban 237, Stuttgartban 237, Zwickauban 227.

2. A 70 kilogrammnál nagyobb hektoliter-súlyú rozs legmagasabb ára a fenti árakhoz képest minden teljes kilogrammtöbbit után másfél márkával emelkedik.

3. Bármely az 1. cikkben meg nem nevezett helyen (mellékhelyek) a legközelebbi megnevezett helyen (főhely) megállapított árszabás érvényes. Az egyes államok és tartományok központi közigazgatási hatóságai vagy az általuk kijelölt magasabb közigazgatási hatóságok feljogosítják kivételesen alacsonyabb árszabás megállapítására is. Ha viszont valamely mellék hely áralakulása más, nem a földrajzilag legközelebb eső főhely döntő, az említett hatóságok jogában áll az illető mellékhelyre nézve az árszabást e másik főhely árszabásáig felemelni. Ha azonban ez a főhely a birodalom más államában fekszik, az emeléshez a birodalmi kancellár jóváhagyása szükséges.

4. Belföldi buza legmagasabb ára az illető főhelyekre nézve az 1. és 3. szakaszok értelmében megszabott rozsárnál tonnánként 40 (negyven) márkával magasabb. A 75 kilogrammnál nagyobb hektoliter-súlyú buza legmagasabb ára az árakhoz képest minden teljes kilogrammtöbbit után másfél márkával emelkedik.

5. Belföldi árpa legmagasabb ára 68 kilogramm hektoliter-súlyig Poroszország következő tartományaiban: Schleswig-Holstein, Hannover, Westfalen, továbbá Oldenburg, Braunschweig, Waldeck, Schaumburg-Lippe, Lippe, Lübeck, Bréma és Hamburg területén 10 márkával, Bajorországnak a Rajnától jobbra eső részében 13 márkával, a birodalom többi részén 15 márkával alacsonyabb a rozs legmagasabb áránál (1. és 3. §).

6. Az előző szakaszok értelmében megszabott legmagasabb árak minden helyre nézve az illető helyen átveendő árakra értendőek.

7. Az előző szakaszok értelmében megállapított legmagasabb árak, mint nagykereskedelmi árak a termelő, kereskedő és feldolgozó egymásközt való forgalmára érvényesek.

8. A rozs- vagy buzakorpa métermázsánkénti legmagasabb ára a malmok részéről való eladásnál nem haladhatja meg a 13 márkát. Ez a rendelkezés nem vonatkozik takarmánylisztre, darára és hasonló takarmányművekre.

9. A fentebb megszabott legmagasabb árak 1914. évi december 31-ig változatlan irányban maradnak és ez időponttól kezdve minden hónap 1-én és 15-én a gabonaműveknél tonnánként másfél márkával, a korpánál pedig métermázsánként 5 (öt) fillérrel emelkedik.

10. A fentebb megszabott legmagasabb árak tiszta súlyra és átvételnél való készpénzfizetésre vonatkoznak. A vételár hitelezése esetén a birodalmi jegybank leszámítolási kamatlábát legfeljebb 2 (két) százalékkal meghaladó évenkénti időközi kamat számítható hozzájuk. Gabonánál a rakodási és az átvételi hely vasúti állomásáig vagy hajókikötőjéig való szállítási költségek a fenti árakba betudvák, korpánál ellenben nem.

11. E rendelet 1914. november 4-én lép érvénybe és a birodalmi tanács további intézkedéseig marad hatályban.

E rendeletet a német birodalmi szövetségi tanács az 1914. augusztus 4-iki felhatalmazási törvény 3. §-a alapján még négy más rendelettel egészítette ki, amelyek mind október hó 28-án, illetve november 4-én léptek életbe és az élelmiszerek árszabásáról, a kenyérsütés szabályairól, a kenyérmagvak és liszt takarmányozás céljára való felhasználásáról és a kenyérgabonafélék kiörléséről intézkednek.

Az élelmiszerek árszabásáról szóló rendelet értelmében a helyi hatóságok jogában áll oly árak birtokosait, amelyekre nézve a nagykereskedelemben a legmagasabb árak megszabvák, készleteik kiszolgáltatására kötelezni (rekvirálási jog). Gazdák kezén az üzemük folytatásához szükséges gabona- és takarmánymennyiség meg-hagyandó. Az átvételi ár a hatósági árszabás és esetleg az árak minőségének, használhatóságának és szükségességének figyelembevételével, szakértők meghallgatása után állapítandó meg a felsőbb közigazgatási hatóság részéről.

Amennyiben a kicsinyben való elárusításra is megszabattak a legmagasabb árak, az ily árakat birtokosaik az illetékes hatóságoknak fel-szólításra kiszolgáltatni vonakodának, az illető közigazgatási hatóságoknak jogukban áll a szükségelt árukat a megszabott legmagasabb árakon átvenni és esetleg a birtokos költségére és veszélyére áruba bocsátani. A legmagasabb árakat a birodalmi szövetségi tanács szabja meg. Amely élelmiszerekre nézve e joggal nem élt, azok árszabását az egyes szövetségi államok központi hatóságai vagy ezek felhatalmazása alapján az alájuk rendelt közigazgatási hatóságok állapíthatják meg a szükséges végrehajtási utasítások kibocsátásával együtt.

A szövetségi tanácsnak a kenyér forgalombahozataláról szóló rendelete kimondja, hogy csak olyan buzakenyeret szabad forgalomba bocsátani, amely legalább tíz százalék rozsliiszt felhasználásával készült, míg a rozskenyér készítésénél a rozsliiszthez legalább öt százalék burgonyaliszt vagy burgonyakeményítő keverendő. Öt százaléknál több burgonyalisztet tartalmazó rozskenyér K betűs (Kartoffel = burgonya) jelzéssel látandó el szembetűnő módon s ha a felhasznált burgonyalisztmennyiség aránya a 20. százaléket meghaladja, e jelzés mellett a keverési arányszám is feltüntetendő. E rendelkezések kiterjednek — belföldön előállított kenyérré vonatkozólag — minden pékre, kenyérelárusítóra és fogyasztási szövetkezetre, áthágásokat 1500 márkáig terjedő pénzbírsággal sújtják.

A kenyérmagvak és liszt takarmányozás céljára való felhasználásáról szóló rendelet szigoruan eltiltja őrlésre alkalmas gabonának, darának és rozs-, valamint buzalisztnak állati takarmányul való felhasználását. Egyes állattenyésztőkre nézve a maguk termelte rozs tekintetében az egyes államok legfőbb központi közigazgatási hatósága esetről-esetre kivételt állapíthat meg különös méltánylást érdemlő esetekben. A tilalom áthágása 1500 márkáig terjedő pénzbírság alá esik.

Beigazolandó,

hogy mily feltétlen bizalommal vagyunk a hazai viszonyoknak megfelelően tökéletesített 1914-es modellü

hajlandók vagyunk komoly vételszándéku gazdaságoknak Caterpillar motoros szántókészletünket hosszabb időtartamu próbaszántásra szállítani.

CATERPILLAR SZÁNTÓ-GÉPUNK

abszolút üzembiztossága és minden talajra alkalmas volta iránt,

A galántai nemzetközi versenyen a CATERPILLAR érte el a legkedvezőbb szántási eredményt: a legrövidebb idő és a legcsekélyebb benzinfogyasztás mellett.

Holt CATERPILLAR Company Vezérképviselte, Budapest, V. ker., Hold-utca 15. szám.

Végül a szövetségi tanács negyedik rendelete a malmok által előállítható és forgalomba bocsátható lisztfajtákat szabályozza. E rendelet szerint rozsliszt előállításához a rozs legalább 72 százalékos arányban őrlendő ki, míg a búzából készített lisztnél a lisztnyeredéknek legalább 75 százalékosnak kell lennie. Finomabb lisztfajták szállítására szóló előzetes szerződések a rendelet értelmében készült áruval teljesítendő, az árak azonban a liszt értékkelőnbözete arányában módosítandók. A vevő jogosítva van a szerződéstől visszalépni, ha az eladó szerződés szerinti minőségű árut nem tud szállítani, amennyiben visszalépési szándékát nyomtan kijelenti, mielőtt az eladó tudomására adta, hogy a kikötött minőséget nem szállíthatja. E rendelet ellen vétők is 1500 márkáig terjedhető pénzbírsággal sújtatnak s a benne foglalt intézkedések november hó 4-én léptek életbe.

Nyílt levél

méltóságos Széchényi Aladár gróf urhoz.

Tisztelt Barátom! A „Köztelek” folyó évi október hó 24-én megjelent 71-ik számában hozám intézett nyílt leveledre, illetve az abban foglalt kivánalmakra vonatkozólag van szerencsém az alábbiakat szíves tudomásodra hozni:

Az országos lótenyésztés vezetésére hivatott köröket, valamint a lótenyésztéssel foglalkozó biztosokat, gazdákat megnyugvással töltheti el, mint magad is nyílt leveledben emlited, hogy bár a világháboru országos lótenyésztésünknek nagy feladatok elé állította, ezen feladatoknak hála elődeink szakszerű buzgó működésének, legjobb tehetsége szerint meg is felelt. Hadvezetőségünk a szükséges lovakat nehézség nélkül megszerezhetette, sőt hatalmas szövetségesünket is elláthattuk a neki hiányzó lóanyaggal s nehézség nélkül pótolhatja a hadvezetés a háboru folytán beállott hiányokat.

Az országos lótenyésztés vezetése tudatával birt ama kötelességéről, mely feladatává teszi, miszerint gondoskodás történjék abban az irányban, hogy a háboru folytán nagy megpróbáltatásnak kitett országos lótenyésztésünk majdan a béke helyreállta után az eddigi nyomdokokon tovább haladva, a veszteségeket kipótolva, rendeltetésének továbbra is megfelelőhessen.

Ennek előfeltételét elsősorban abban látta a vezetőség, hogy majdan a hadsereg leszereléskor a lóanyag nagyjában véve oda kerüljön vissza, ahonnan kiemeltetett, vagyis, hogy a megmaradt lovak s elsősorban a kancák lehetőleg újból származási helyeiknek tenyésztői birtokába jussanak. Az ország egyes vidékein az évtizedek óta követett okszerű eljárások, valamint természeti befolyások folytán a lóanyag rendeltetését illetőleg, bizonyos jellegzetes tulajdonokat szerzett s az illető vidékek lótenyésztésének további fejlődésére súlyos következményekkel járna, ha ezen vidékekre nagyobb tömegekben oly kancanyag kerülne a leszereléskor, mely eddigi irányától elütő vérvérkevekből állanak, így például, ha az ország délnyugati vidékein kiemelt lóanyag, mondjuk Miskolcon kerülne eladásra vagy megfordítva, ezen eljárás pótolhatatlan veszteséggel, illetve hátránnyal járna lótenyésztésünkre.

Ezen körülményeket szem előtt tartva, már szeptember hó folyamán megindultak illetékes helyen a tárgyalások oly irányban, hogy leszereléskor a hadsereg részére kiemelt lóanyag a kiemelés eredeti helyére és pedig a nyereszkes kereskedelem kizárása mellett közvetlen a kis-

gazdák kezére kerüljön vissza s az eziránti tárgyalások jelenlegi állása kellő reményt nyújt arra, hogy az ország lótenyésztésének jövője illetékes helyen is teljes méltánylásban fog részesülni.

Tárgyalások folynak oly irányban is, hogy a lókorházakban lévő oly sérült lovak, melyek hadicélokra alkalmatlanná váltak, azonban kiscgazdák részben gazdasági munkákra, részben tenyésztésre még használhatják, ezeknek juttassanak és a vemhesnek bizonyult kancák a leelési és szoptatási idő leteltéig a nyerendő csikó fejében szintén gazdáknak adassanak át.

A háboru veszteségei folytán beülő kancahiány némi pótlásául fognak szolgálni az állami ménesek számeletti fiatal kancái is, melyek tekintettel a fenti körülményre, a gyakorlattól eltérőleg a folyó év őszén nem adtak el, hanem befedeztettek s a hadsereg leszerelése után tenyésztők részére, kik magukat mint ilyenek igazolni tartoznak, árverésen elfognak adni.

Megemlíthetem még, hogy a hadseregben kiprobált idősebb kancáknak tenyésztők részére igen méltányos áron, bár korlátolt számban való átengedése nemcsak Ausztriában, de nálunk is gyakorlatban van és ujabban ilyenek átengedése az okszerűen létesült félvertájtajta-szövetkezetek tagjai részére is biztosítva van.

Hogy az ország egyes szegényebb, az utóbbi évek rossz termése által is sújtott vidékek kiscgazdái minden nagyobb megterhelhetés nélkül fedeztethessék a kancáikat, intézkedés tétellett aziránt, hogy ezen vidékeken a szegényebb, 1/4 telken aluli birtokkal bíró gazdák részére a fedeztetési állomásokra egy-egy ingyenes, vagyis ingyen fedező mén állíttassék fel, hogy ezáltal minél több kanca kerüljön az állami mén alá.

Nagyjában véve ezen intézkedések tétellett a vezetőség részéről a háboru folytán súlyosan érintett hazai lótenyésztésünk további fejlődésének védelme érdekében s ezzel azt hiszem megvilágítottam mindazt, amit a vezetőség a fenti érdekek szempontjából kötelességszerűen megtett s hogy jelen soraimmal megfelelttem említett nyílt leveledben, hazai lótenyésztésünk iránt viseltetett meleg érdeklődéséből fakadt kérdéseidre.

Szívélyes üdvözléssel őszintén tisztelő hived
Budapest, 1914. november hó.

Podmaniczky Gyula
miniszteri tanácsos.

Lesz-e a jövő évben elegendő kenyér?

(Folytatás.)

a) **Duna balpartja:** A **Hontvármegyei Gazdasági Egyesület** közlése szerint Hont vármegyében a szokott őszi vetés évben is meglesz. Némely helyen a gazdák megkésték ugyan a vetéssel, de nem annyira a munkaerő hiánya miatt, hanem az egérkároktól igyekeznek szabadulni a vetés idejének kitolása által.

A **Pozsonyvármegyei Gazdasági Egyesület** szerint a pozsonyvármegyei gazdák nagy szorgalommal pótolták a hiányzó munkaerőket, úgy hogy a vetési munkálatok a szokásos területen közel vannak már a befejezéshez. Sőt, amennyire a viszonyok engedik, az őszi szántások is folynak a tavasziak alá.

A **Trencsénvármegyei Gazdasági és Erdészeti Egyesület** azt jelenti, hogy a vármegyében mindent megtettek arra nézve, hogy az őszi vetések meglegyenek. Ennek eredményeképpen a vetésekben nem is lesz hiány.

b) **Duna jobbpartja:** A **Tolnavármegyei Gazdasági Egyesület** közlése szerint az egyesület főlhívására a vármegye alispánja mindjárt általános mozgósítás után hazafias kötelességvételre a községi előjáróságoknak, hogy a hiányzó munkaerők pótlásáról akár közmunkával, akár méltányos bérért szerződötetett vállalkozók alkalmazásával gondoskodjanak. Ennek az intézkedésnek köszönhető, hogy Tolna vármegyében az őszivel a szokásos területet, habár nemi késéssel, de ez évben is bevetik a gazdák.

c) **Duna-Tisza köze:** A **Hevesvármegyei Gazdasági Egyesület** szerint Heves vármegyében az őszi vetési munkálatok nincsenek elmaradva és aggodalomra nincs semmi ok, az átlagos őszivel bevetett terület ez évben is meglesz.

A **Hódmezővásárhelyi Gazdasági Egyesület** szerint városuk határában a rossz termés miatt nagyon sok kiscgazdának nem jutott vetési célokra elegendő gabonája. Mivel a kormány a rendkívüli állapotok miatt kedvezményes áru vetőmagot kérésükre nem adhatott, társadalmi gyűjtésből befolyt pénzen vásároltak vetőmagot s azt ingyen kiosztották olyan családok közt, ahol nem volt elegendő vetőmag s azonkívül a családfenntartó hadbavonult. A mutatkozó hiány ilymódon csak részben volt pótolható, úgy hogy vetőmag hiányában még körülbelül 3000 kut. hold marad vetetlen.

Kedvezményes áru állami gabona kellene, hogy a jelzett területet is bevehessék.

A **Jásznyárykunszolgokvármegyei Gazdasági Egyesület** arról értesít, hogy az átlagos őszivel bevetett terület ez évben is meglesz. Csak azokon a földéken lesz hiány, amelyek feles művelésre voltak eddig kiadva, ezzel szemben azonban sok gazdaság a szokottnál több őszi gabonát vet ez évben, úgy hogy előreláthatólag nem lesz hiány. A gazdák az egyesület és a közigazgatási hatóságok főlhívására példás szorgalommal segítenek egymásnak, úgy hogy közmunkára való kirendelésre seholsem volt szükség. A gazdák hazafias kötelességtudásán kívül az őszi vetések biztosításában nagy része volt annak is, hogy az állam az ideai rossz termésre való tekintettel 600,000 korona 5%-os államkölcsönt engedélyezett vetőmagbeszerzésre. Ha a több helyen mutatkozó egér el nem szaporodik, a vetések jelenlegi állapota szép reményekre jogosíthatja a gazdákat.

d) **Tisza jobbpartja:** A **Zemplénvármegyei Gazdasági Egyesület** értesítése szerint a sztopkói, szinnai, homonnai és mezőlaborci járásokban a hadviselés miatt az őszi vetésekkel eléggé elmaradtak a gazdák, egyebütt azonban az átlagos őszi vetés meglesz. Mivel a nevezett járásokban a közmunkák mezőgazdasági célokra használatnak föl s az idő is kedvező, remélhető, hogy a szokásos őszi vetést ott is elvégzik, annál is inkább, mert azok a vidékek ugyis túlnyomóan tavasziakat termelnek.

e) **Tisza balpartja:** A **Békésvármegyei Gazdasági Egyesület** tudósítása szerint Békés vármegyében az őszi vetésnek nem sok hiánya lesz. Csupán a kiscgazdáknál marad el mintegy 10-20% őszi vetés, mivel egyes vidékeken termelt hosszú tenyészidejű tengeriféle érése ez évben annyira megkést, hogy aligha lesz utána elég idő a vetésre, más helyeken pedig a rossz termés miatt nincs elegendő vetőmagjuk s a bankkölcsönrel terhelt kiscgazdáknak nincs módjuk a drága buzavetőmag beszerzésére.

A következő sorozással az a veszély fenyeget, hogy nem lesz majd elegendő ember a tavaszi munkák elvégzésére. A hiányzó munkaerő pótlása végett előreláthatólag a kormány segítő beavatkozására lesz szükség.

A **Hajdúvármegyei Gazdasági Egyesület** azt írja, hogy az átlagos őszi vetés előreláthatólag Hajdú vármegyében meglesz.

A **Szabolcsvármegyei Gazdasági Egyesület** arról értesít, hogy a kedvező időjárás, a talajaik könnyű mívelhetősége, főleg azonban a gazdák igyekezete miatt az őszi vetéseket a gazdák rövidesen befejezik. Szármottevő hiányra nincs kilátás.

1914/78. példány

Különleges intézkedésekre Szabolcs vármegyében nincs szükség.

A Szilgyvármegyei Gazdasági Egyesület közlése szerint Szilgy vármegyében az őszi vetéseket jórészt befejezték. Hatósági intézkedés történt, hogy a hadbavonultak földjei vetetlen ne maradjanak és ha szükséges, közmunkával is bevetessenek.

Vannak azonban olyan gazdák, akiknek földjük bár elő van készítve, de a rossz termés miatt beállott vetőmaghiány miatt az őszi szánt területet nem vehetik be mind. Ezeknek hitelbe kellene az államnak vetőmagot adni.

f) Tisza-Maros ságe: A Krassószörényvármegyei Gazdasági Egyesület azt jelenti, hogy a több éven át vízáradásokkal sújtott vármegyében a folyó évben rendkívül kedvezőlen időjárás miatt volt rossz termés, úgy hogy a vetőmagszükség általános. Az egyesület emiatt arra kérte a kormányt, hogy legalább 20 vagon buza-vetőmagot juttasson a krassószörényvármegyei gazdáknak hosszabb lejáratu kölcsön mellett. Ha ezt a segélyt rövid időn belül meg nem kapják, igen sok őszi szánt terület marad vetetlen.

Mivel a tavaszi termés sem volt kielégítő, idejében kellene gondoskodnia a kormánynak a hiányzó tavaszi gabonavetőmagról.

A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület azt írja, hogy a gyenge buza-termés miatt sok temesi kisgazdának nem volt elegendő vetőmagja. Az egyesület a vármegye alispánjával együtt úgy oldotta meg ezt a kérdést, hogy a szegényebb kisgazdák az illetékes község takarékmagtár alapjából kapnak kedvező kölcsönt a gazdasági egyesület díjtalan közvetítése mellett vásárolt vetőmagra. Ezt a kölcsönt nagyon sok gazda veszi igénybe, amiért is kedvező időjárás esetén az átlagos őszi vetés biztosítottnak látszik.

Az egyesület az ország más megyéinek is ezt a módszert ajánlja a hiányzó vetőmag biztosítására, mivel a rendkívüli viszonyok között a kormánytól nem igen várhatunk segélyt a szükséges vetőmag biztosítására.

g) Királyhágón túl: Az Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület értesítése szerint Szeben, Brassó, Nagykovács, Kiskovács és Beszterce-naszód vármegyék szász községei az őszi vetésével rövid időn belül végeznek, sőt kedvező időjárás esetén november végéig az őszi szántásokkal is készen lesznek.

A hadsereg által elvont igéserő hiánya a szájszél és körfőfajás miatt még jobban érezhető. Ennek a betegségnek az elfojtása végett kiadott tulszigoru rendelkezések nagy kárt okoznak a gazdáknak, mert gabonájukat, burgonyájukat stb. nem viheti a városba. Ezeknek a rendelkezések felfüggesztése vagy enyhítése a városokban uralkodó nagy drágaságcsökkentése miatt is szükséges volna.

Az őszi vetés és a mezei pocok.

Ezen a címen a „Köztelek” 71. számában Jablonowski József a most folyó egérintési műveletekkel foglalkozva, a valóságnak meg nem felelő adatok alapján kritizálja az egyik — jelenleg forgalomban lévő — irtási eszközt, az úgynevezett töményített egérintő kulturát.

Mint hogy ezt a készítményt intézetünk állítja elő és az arra vonatkozó használati utasításokat is mi adtuk ki, a sérelmezett cikknek valótlán állításai által és a jogosulatlan és igazságtalan kritika által mi vagyunk érdekeinkben megsértve, tehát kérjük a t. Szerkesztőnséget, hogy a követ-

kező helyreigazító sorainknak helyt adni sziveskedjenek.

A kiindulási pont, a bacillus-kultúrának mibenléte tekintetében valótlán az, hogy a mi töményített kulturánk ugyanaz, illetve „ugyanolyan minőségű”, mint amit mint egyszerű Löffler-féle kulturát akár az állami bakteriológiai intézetben, akár másutt készítenek és forgalomba hoznak, mert kétségtelenül megállapítható: hogy 1-ször a mi kulturánk sokkal virulensebb, azaz úgy az etetés, mint a direkt oltási kísérletek alkalmával az egereket sokkal gyorsabban — átlag felényi időben — öli meg, mint az u. n. átlagos, rendes Löffler-féle kultura, 2-szor nem ugyanolyan minőségű azért, mert centrifugálás által határozottan töményítve van, úgy hogy a mi kulturánk térfogat egységében számozással is kimutathatólag százszor annyi baktérium van, mint a rendes Löffler-kultura térfogategységében.

Most már a kultura tulajdonságai tekintetében sem igaz az, hogy mi azokat a tulajdonságokat mondjuk róla, amelyeket nekünk Jablonowski ur imputál, sohse mondtuk, hogy a bacillus a levegőben terjed, hogy a bacillus örökéletű és annak halálhozó ereje végtelen, hanem azt igenis hangsúlyozzuk, hogy csak az az egér pusztulhat el tőle, amelyik a szájon át fertőződik, még pedig akár direkt evett a kitett bacillusmérégből, akár a már fertőződött tárgaik váladékából, ürülékéből, esetleg felfalás által annak egész testéből.

Ami pedig az alkalmazás módját illeti, nem igaz az, hogy mi azt ajánljuk, hogy „csoportonként” vendégléjek meg a pocokot kenyérral és különösen nem igaz az, hogy mi bárhol is mondanók, hogy ha nincs kenyér, használjanak fűgét, zellert, kalarabét, sőt jó erre a célra a főtt rizs is, mind olyan kijelentések, amelyeket mi semmilyen publikációban nem tettünk meg, tehát ezeket kifejezetten valótlannak kell mondanunk. Valótlán továbbá Jablonowskinnak az az imputálása, mintha mi a Löffler-féle pocok-bacillusokra tüzet-békat kiabáltunk volna, ennek épp az ellenkezője az igaz, mert az anyagot kísérő használati utasításunkban világosan kijelentjük, hogy az anyag, amelyet küldünk, a Löffler-féle egérintő bacillusnak koncentrált tiszta tenyészeté.

A dolog érdemére térve — és ez a fontos — azonban azt kell szélsőzoznünk, hogy Jablonowski ur cikkében egyetlen egy pozitív adatot sem sorolt fel arra nézve, hogy hol, kiknél és milyen körülmények között volt a baktériumos irtási eljárás hatástalan és sehol sem támaszkodik az empiria pozitív tényadataira, hanem egy állítólagos névtelen publikációval hadakozik, meg sem jelölve, hogy a publikáció hol és mikor jelent meg, elméleti spekuláció alapján ítélkezik.

Mint hogy az empiria adatai bennünket éppen az ellenkezőről győznek meg, t. i. hogy megengedve egyes kivételes hatástalanságot, amivel szemben azonban túlyomórészben határozott eredmények állanak — megengedhetetlennek és egyenesen törvénytelennek, az új sajtótörvény 39. §-ába ütközönek tartjuk Jablonowski ur azon eljárását, hogy hibás feltevések bántó módon való beállításával által nemcsak bennünket — akik ennek a töményített baktériumkultúrának első készítői voltunk — károsít anyagi és erkölcsi reputációnkban, hanem legjobb meggyőződésünk szerint azt az olvasóközönséget is, akit pozitív gyakorlati bizonyítékok közlése nélkül, elriaszt egy olyan irtási eljárás igénybevételelől, amelynek értéke csakis az empiria, a tapasztalat alapján és hosszú tömegmegfigye-

lések, igazságos és objektív mérlegelése után állapítható meg.

A Jenner Pasteur-intézet igazgatósága.

A cukorrépa értékesítése sertéssel és a többi haszonállattal.

Most, hogy a háboru által előidézett viszonyok között a gazdának, de különösen a cukorrépa-termelő gazdának nem éppen rózsás a helyzete és amikor a cukorgyárosok üzlete sem irigylendő, előtérbe lép annak a kérdésnek megoldása, hogy mitévő legyen a gazda cukorrépa-jával, me yet jórésztben kiszéni sem tud, vagy ha már valahogyan mégis sikerült volna neki ez, annak átvételét a cukorgyár korlátozza, avagy pedig a közlekedési eszközök hiányossága az átadás lehetőségét egyenesen kizárja. Utóbbi eshetőségre nézve ugyan arról értesít egyik gazdatársam, hogy most a répa szállítására való vagonok sokkal inkább rendelkezésre állnak rendelkezésre, mint béke idején, például az 1913. évben. Azt hiszem azonban, hogy ez az állapot csak nagyon kivételesen fordul elő és hogy ez csak látszat, amely onnan származik, hogy a kevés munkás arányában a gazda ezirányu igénye is csekélyebb, úgy hogy ettől az eshetőségtől bátran eltekinthetünk. Végeredményében tehát sok gazda a valósággal állhat szemben, hogy cukorrépa a nyakán, esetleg a földben marad. A „Köztelek” október 17-iki számában meg azt olvasom „Tulfelhajtások a sertésvásárokról” emem megjelent cikkben, hogy a sertéstulajdonosok sertéseiket valósággal elpocsékolják. Vagyis a helyzet az, hogy a répa-termelő gazda a répa-ját, a sertéstulajdonos pedig a sertés-tulajdonos elveszni hagyja, holott a cukorrépa sertések által igen jól értékesíthető. Időszerte tartom, hogy az e téren szerzett tapasztalataimról beszámoljak.

Már a „Gazdasági Lapok” 1908. évfolyamában közöltem a cukorrépa feltevéseivel Cserváson az 1907 és 1908. évben elért eredményeket, amelyek szerint akkor a sertések által feltakarított cukorrépa métermázsája helyben a földben, tehát ki sem szedve, meg sem takarítva, 264 fillérral értékesült. Ezeket a kísérleti adatokat a további évek eredményei nemcsak igazolták, de jóval felül is múltak, amikor már a cukorrépa értékesítésének ez a módja nem kísérletképpen, hanem mint nagyon jövedelmező üzlet nyert ott alkalmazást.

Az uradalomnak tulajdon sertesei nem voltak, hanem azokat egy sertésüzem részvénytársaság adta át, mely a kockázat viselése mellett a súlygyarapodás kilogrammjáért bizonyos összeg tartásdíjat fizetett. Ezzel szemben az uradalom a főképpen cukorrépából álló takarmányon kívül a kanászber költségeit is vállalta. Az eredménytel mind a két fel annyira meg volt elégedve, hogy ez az üzlet évről-évre nagyobb kiterjedést öltött.

A sertés, bár szereti a cukorrépa-t, de nem annyira, hogy abból sokat tudna megenni. A 60 kg. körüli élő-súlyu sertés naponta legfeljebb 5 kg.-ot képes a lefejezett tiszta répából fogyasztani, a fejezetlenből valamivel többet és a levelesből még többet, de ez a többletfogyasztás nem jelenti egyszersmind a több táplálóanyagfelvételt is. Ha ugyanis a tiszta lefejejt cukorrépa tápanyagtartalmát 100-nak vesszük, akkor a leveles cukorrépa tápanyagtartalma csak 75-nek vehető, ugyanilyen értékűnek találtam a leveletől megfosztott répafejet is, míg a leveles répafej, tapasztalásom szerint, a tiszta

MAGYAR ÁLTALÁNOS KŐSZÉNBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, V., ZOLTÁN-UTCA 2-4. SZ.

SZALLIT:
tatai, tokodi, dorogi akna-, dara-, darabos és cséplési szenet. tatabányai és tóglabrikett. felsőgallai és miskolci diósgyőri darabos és építkezési M. A. K. ... védjegyű portland-cementet.

BORSODI SZÉNBÁNYÁK RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA
BUDAPEST, V., ZOLTÁN-UTCA 2-4. SZ.

SZALLIT:
Királdi Sajószentpéteri Sajókazal Rudolftelepi és Kazincsi akna-, cséplési és darabos **SZENET**

cukorrépa értékének csak a felével ér fel. Sajátos, hogy a sertés a földben álló répának először többnyire a levelét rájja le és csak azután esik neki a répa fejének, illetve testének, amelyet csak azután tur ki, ha már azt így jórészen elfogyasztotta. A répának abból a célból való kiásása, hogy ezzel a sertésnek a táplálék megszerzésére fordítandó energiáját megkíméljük, teljesen felesleges előzettségnek és hiábavaló munkának bizonyult a sertéssel szemben, amely a friss répát sokkal inkább szereti, mint a fonnyadtat. Mint az elmondottakból kitűnik, a mostani rendkívüli viszonyok között különös jelentőséggel bír a cukorrépának a sertések által való értékesítése, amikor annak kiszédése a munkáskéz is nagyon szűken áll rendelkezésre. Cukorrépa etetésénél célszerű a növényállatoknak foszforsavszójat adni, a répával hashajtó hatását pedig iszapolt krétával (fejenként és naponta 5—10 gr.) ellensúlyozni. Ezenkívül a konyhasó rendszeres adagolása, nemkülönben a rágasra való: malter, téglatörmelék, kőszénalak stb.-ről való gondoskodás is fontossággal bír. Utóbbiakat a sertés néha mohón fogyasztja, ezért azok folytonosan bőven legyenek az etetőhely körül készletben. A foszforsavszó és az iszapolt krétát legcélszerűbb reggelenként kevés darával, a sőt pedig nyálásra adni. A cukorrépa egyoldalu tápláló hatásának kiegészítése végett igen előnyös közben a zöld lucerna legeltetése és ennek elfogytával később (főleg hüvelyes vagy árpa) dara adagolása. (Csorváson erre a célra nagyobb részt cirokdarát használtunk igen jó eredménnyel.) A sertésnek táplálékfelvétel képessége ugyanis nagyobb, mint amennyit az említett 5—6 kg. cukorrépa képvisel és az egymagában csak a rideg tartásnál elegendő. Megfelelő gyarapodás elérésére azt, naponként és fejenként egy, de ha hizlalás volt a célunk, két, sőt három kg. darával is megtoldottuk s ez jövedelmezőnek mutatkozott. Ily módon majdnem készárut tudunk előállítani s a cukorrépa métermázsája nem egyszerűen négy koronával, sőt még ezen felül is értékesült.

A répa kilegeltetésének az erősebb fagyok bekövetkezése utját állja, tehát azt ekkorára ki kellene szedni. Ha azonban ez nem történhetne meg, ne essünk kétségbe, mert a cukorrépa — éppen nagy cukortartalmánál fogva — a földben, különösen, ha előrelátásból azt a fagyok beállta előtt fel is töltöttük, nagy hideget kibír, amint azt az 1912/1913-iki télen tapasztaltuk, de ha mégis nagyon szorulna a kapea, akkor fedjük azt be jó vastagon szalmával, vagy még inkább szálas istállótrágyával. Ez alatt a takaró alatt a kilegeltetés a lehetőségig folytatható, avagy pedig a fagyok enyhültevel újra megkezdhető és tavasszal még az esetre is jó néhány héten át eltarthat az, ha a répa részben a fagytól szenvedett volna is, míg ha éppen fagymentesen telett át, úgy meg egészen a répa teljes vegetációjáig — jóformán minden veszteség nélkül — értékesíthető így a cukorrépa. De ha lehetséges, akkor a télen és tavasszal etetendő répát a sertés, de még inkább a többi állatok számára mégis valamiképpen szedjük ki. Ez a munka az egysoros fogatos répakiemelőkkel jól végezhető, ha azok alkalmazását a talaj állapota megengedi, de ha lágy a talaj, akkor kézierő hiányában nincs más hátra, mint kormánylemez nélküli egyes ekével kiszántani azt. És ha még arra sines kézierőnk, hogy a répát legalább a levelétől megtakaríthassuk, akkor hányjuk azt azonmódon csomókba, fagymentesen hordjuk 1,5 méternél nem szeleesebb és nem is igen magasabb prizmakba és a szokásos módon takarjuk le; a földben maradt

répagyökereket pedig a sertésekkel legeltessük ki.

Az így összehordott leveles répa eltartásánál az a dolog lényege, hogy azt semmiesetre se engedjük felmelegedni, hanem állandóan +4—5 fokot nem sokkal meghaladó hőmérsékon tartjuk. Gyakorlatból mondhatom, hogy ehhez nem keil egyéb, mint mindenekelőtt óvatos gondosság, azután egy hőmérő és egy a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél nem is nagy árértékű beszerezhető szellőtétőkészülék (a „Közlelek” 1912. évfolyanában lett ismertette). Ezek segítségével a prizmak hőmérsékét ellenőrizzük, illetve szabályozzuk. Már a rakomány botakarása idejének és módjának megállapításánál a legmesszebbmenő óvatossággal járjunk el, ennek megállapítását sohasse bizzuk másra és azzal mindenkor az időjárásról, ne pedig a kalendáriumi dátumokhoz alkalmazkodjunk. Ha a prizmakon a takaró föld jól megfagyott, fedjük be azokat elegendő vastagon szalmával, hogy a fagynak mélyebbre való, esetleg a répáig hatolását megakadályozzuk. Ez a szalmaréteg a prizmakon marad egészen azoknak fogytaig. Hivatása most már az leendő, hogy a megfagyott földtakaró kiengedését a lehető legtovább megakadályozza. Mert a prizmabeli répa tartó-sága csak addig terjed, ameddig az fel nem melegedett, aminek elkerülésére a fagyos földrétet; és a szellőzésnek a nap leghidegebb óráiban való végzése az egyedüli, de fontos tényező.

Az így eltett répát a sertés azonmódon fogyaszthatja, de a többi állat számára okvetlenül meg kell mosni, így hátran etethetjük azt, még hasas tehennel is. A mostani rendkívüli magas abrakárak mellett úgy vélem, hogy minden téren megtalálja a gazda a számadását, ha az abraknak a legtakarókosabb etetése mellett a cukorrépát a legkiterjedtebb mértékben eteti mindennemű állataival. Míhez még azt jegyzem meg, hogy Csorváson éveken át a legjobb eredménnyel etettem a cukorrépát lovakkal és szarvasmarhákkal is.

E cikk keretén jóval túlterjedne, ha a kérdés részleteinek tárgyalásába becsátkoznánk, azonban az érdeklődőknek készséggel szolgálók a kívánt idevonatkozó kimerítően tájékoztató adatokkal is.

(Debrecen.)

Váradi Szabó János.

Gazdatársadalmi mozgalmak.

Rovatvezető: Fabriceus Endre.

A Hevesvármegyei Gazdasági Egyesület okt. hó 25-én Graefl Jenő elnöke alatt Egerben gyűlést tartott. Több fontos mezőgazdasági bizottsági folyó ügy elintézése után, elnök melegen üdvözölte a vármegye ujonnan kinevezett főispánját, Keglevich Gyula gróf cs. és kir. kamarást, ki az üdvözlést meghatott szavakkal megköszönve, azon ígéretet tette, hogy az Egyesület működését figyelemmel kísérve annak közhasznú tevékenységét szívesen fogja támogatni.

A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület folyó évi október hó 28-án Csiky Gyula elnök elnöke alatt tartott igazgatóválasztmányi gyűlésen tudomásul vette az alispán azon átiratát, hogy a belügyi m. kir. miniszter jóváhagyta a vármegye közönsége által hozott közgyűlési véghatározat azon rendelkezését, mely szerint a közegészségügyi ehadóalap 1913. évi tiszta jövedelmi feleslegéből az egyesület részére az idején vármegyei segély kiutalható, valamint a földművelésügyi m. kir. miniszternek köszönő leiratát a hadbavonult cselédek hozzátartozóinak tárgyában az egyesület által hozott megállapodására nézve. Továbbá az OMGE. választmányát az egyesületnek a kenyérgabona vámjának fel-

függesztése tárgyában és felkéri az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által az ebből ügyben tartandó végrehajtóbizottsági ülésen egyesület képviselőjére Sztojancsics Iván és Szalay Géza dr. tagokat. Végül Csiky elnök indítványára egyhangulag elhatározta, hogy az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek őszi vetések miképpen előhaladása tárgyában kérdésre, javasolni fogja, hogy az országos mindazon kisgazdák, akik vetőbuzamagot hiányos töké hiányában beszerezni nem képesek, segítségük takarékmagtár alapjukból kedvezményes kölcsönt kaphatnak.

A Torda-Aranyosvármegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmányára f. hó 1-én tartott meg őszi gyűlést, amelyen Wolff Gyula igazgató alelnök elnöke alatt Török István titkár terjesztette elő a földművelésügyi miniszternek a háborúval kapcsolatos leiratait és a választmány jóváhagyólag tudomásul vette. Török bejelentette, hogy a háborús helyzetre való tekintettel az idén az állatdíjazások elmaradtak és elmaradnak a téli falusi gazdasági előadások is, valamint a tervbe vett éves tejlőversenyek beindítását is később megállapítandó időpontra tették. A mustoknak nemes élesztővel való erjesztése ügyében megkezdett, valamint a nyári szőlészeti gyűlésekről szóló jelentést tudomásul vevén, Nagy Dénes igazgatóválasztmányi tag indítványára elhatározta, hogy a közönségi előjáróhoz és a jelkészekhez köriratot intézzen, melyben felkéri őket, hogy a kisgazdákat buzdítsák és serkentsék az őszi szántó-utánnommalatok mielőbbi sürgős elvégzésére, az állatállomány megtartására és a közös egyetértő munkálkodásra. Új tagokul az alapító tagok sorába felvették: Bathlen Bálint gróf (Győreszentkirály), az Erdélyi Méhész-egylet (Koltosvár), a Szolnok-Dobokavármegyei Gazdasági Egylet (Dés); a rendes tagok sorába: Fekete Ferenc (Torda), Tóth Károly (Alsóajára) és Bodor Akos (Torda). A gyűlésen mintegy 35-féle alma került kóstolóval egybekötve bemutatásra a vármegyeiben termelt legnemesebb fajtákból, igen tanulságos csoportosításban. Azonkívül Nagy Dénes birtokos és Elekes Arpad intéző mutatták be a folyó évi országos kukoricakiállításán beszerezett magból termelt Szent István, Magyar, Vásárhelyi, Gräbner-féle javított laposnyaki, továbbá a Pennsylvania, Bánkúti tenyész-féleségeket mint olyanokat, amelyek vármegyénkben való termesztése a termésmennyiség és minőség tekintetében a legalkalmasabbaknak bizonyultak és korán beérnek.

A gazdaközönség köréből.

A kenyérgabonakészlet növelése.

A hadiállapottal járó óriási gabonafogyasztás nagy igényeket támaszt az ország mezőgazdáival szemben és valljuk be, az idején rossz termés-következtében ezeket az igényeket csak nagy erőfeszítéssel tudjuk kielégíteni. Kevés a kenyérmag, pótlószerekről kell idejekorán gondoskodnunk, mert csakis így lesz lehetséges a jövő évi termésig az ország lisztészükségletét fedezni.

Indítványommal — ha az elfogadatik — a közös vámterületnek mintegy 3 millió métermázsára meglévő kenyérmagot tudnánk rendelkezésre bocsátani, amely a mostani fennálló rend szerint az új termésig fogyasztás alá nem kerülne. A cseléd és más egyéb konvenciókról van szó. Tudvalevőleg a cselédség évnegyedeként előre kapja gabonailletményét, ami a közös vámterületen körülbelül 5 millió métermázsára rughat negyedévenként. Ha már most ezt az

Hizott sertéseket,

levágásra való hussertéseket a bécsi vásáron legelőnyösebben értékesít

SCHLEIFFELDER ÉS TÁRSAI

:: Wien, St.-Marx. ::

A szállítás és eladás módzatai felől díjmentesen megbizható és gyors felvilágosítással szolgál. Magyar levelezés.

HIZ
levág
ket é
legel

1914/78. szám

az Országos
az ebben az
égi ütésén, az
s Ivan báró
Csiky Gyula
atározta, hogy
yesületnek az
a tárgyában
az országban
magot forgó-
epések, köz-
edvezményes

dasági Egye-
-én tartotta
Gyula dr.
Török Bálint
ügyi minisz-
terait és a
t, amelyeket
lvevett Titkár
re való te-
elmaradtak
előadások
lőversenyek
időpontra
való erjesz-
t a nyári
tudomásul
tmányi tag
összegei elő-
t intéznek,
ddákat buz-
-utánmun-
az állat-
egyetértő
pítő tagok
f (Gyeres-
f (Kölozs-
Gazdasági
a: Fekete
és Bodor
-féle alma
tatásra a
fejtekéből,
Azonkívül
ad írtéző
ukóricaki-
ent István,
olt lapu-
tengeri-
megyénk-
nyiség és
abbaknak

óól.
se.
gyasztás
gazdáival
z termés
ak nagy
kenyér-
doskod-
jövő új
zni.
atik —
méter-
rendel-
fennálló
lá nem
ciókról
gyeden-
a közös
házára
ezt az

mi mennyiséget a jövő gazdasági év utolsó
egyedében kimérjük, vagyis 1915. július 1-én
rendszerint már június közepén), akkor a
konvenciók lisztszükségletét 1915. október 1-ig
lejtük, vagyis arra az időre is, amikor már
új termés, reméljük, bővebben fog az ország
felkészülésére állni. Szerény véleményem szerint
előleges volna az ógabonát (mely annyira
sokan van) még a következő gazdasági év egy
részének szüksége számára fordítani, mert
hiszen 1915. augusztus elején már lesz új
gabona, hanem használjuk fel azt a mennyi-
séget, mely augusztus 1-től október 1-ig esedékes,
vagyis a konvenciók járandóságának 2/3 részét
a jelenlegi gazdasági év szükségletére és mérjük
le a 2/3-ot újra 1915. augusztus 1-én. Ilyen-
képpen körülbelül 3 millió métermázsza kenyér-
mag szabadulna fel a gazdák magláraiból nélkül,
hogy ezen intézkedés által valakinek is kára
volna. Mert hiszen a eseléd a malomba adja
gabonáját és a drága gabonából sem kap több
hasznot, mint az oleszből. Esetleg adhatnak a
gazdák 10%-kal többet az új gabonából, ezzel
a megoldással mindkét fél jól járna.

Indítványom tehát a következő: A kivételes
gazdasági helyzet folytán engedjék meg a
szolgáltatató gazdáknak, hogy az utolsó gazda-
sági évnegyed gabonailletménye csak 1/3 részben
méréssék ki ógabonából, míg a fennmaradó
2/3 rész gabonailletmény 10%-os hozzáadással
az új gabonából legyen mérhető.

Győrmezei.

Az állatállomány védelme.

Minden lelkiismeretes gazdának szívében élénk
visszahangot talált kitűnő gazdatársunk Széchényi
Aladár gróf nyílt levele, melyet a lötenyésztes
érdekében írt meg.

Szerény magam a szarvasmarhatenyésztés
érdekeiben szólok pár szót. Körülbelül két év
előtt hátor voltam a lap hasábjain az illetékes
körök figyelmét felhívni arra a nagy szarvasmarha-
pusztításra, amely a szopósborjak levágásával
nap-nap után történik; akkor javasoltam már,
tiltsák be a szopósborjak levágását, kivételes
esetektől eltekintve. Két év múlt el azóta és
most, mikor szarvasmarhaállományunk esökke-
nése szemmel látható, megkaptuk e tilalmat, de
csak az üszőborjakra.

Azon aránytalan állatiremelkedések, melyek
az utóbbi 14 nap alatt előállottak, az a nagy
jóságkereslet mint Erdélyben magam is tapasztal-
tam, gondolkodóba ejti az embert, mi fog
bekövetkezni, ha nem pótoljuk a hiányt, ha nem
tenyészjük utána, amit nap-nap után éhes
katonáink és városaink gyomra felemész.

Már ott tartunk, hogy drága pénzért sem
kapni meg azt az igás- és növendékjóságot,
amit keresünk. Óriási kereslettel szemben igen
csökély és mondhatni selejtes minőségű kínálatot
találunk, egyszerűen azért, mert nincs.

Újból hangsúlyozom tehát, tiltsák be legalább
kétéves korig a bikaborjak levágása is. Borju-
hus nélkül el lehet lenni, mert ez egyébként is
élvezeti cikk. Mily állatállomány fejlődne, neve-
kedne e tilalom védelme alatt.

Az óriási hiány ami a jó igavonó állatban, lóban,
szarvasmarhában egyaránt érezhető, kelti bennem
azt a figyelmeztetést, melyet minden gazdának
szigorúan be kellene tartania, mivel bárki csak
soját érdekét védi, saját vagyonát gyarapítja,
mintegy biztosítja, hogy ha be is tartja. *Tartsuk
jóban. — igen jól az igavonó állatainkat!* Kévsz-
kívétellel, pirulás nélkül bevallhatjuk, hogy ebben
mi magyar gazdák sok kívánnivalót hagyunk
hátra. Igásállatainkat, különösen pedig igás-
őkreinket nagyon zsaroljuk és ez az oka, hogy
időelőtt tönkre is teszük őket.

Most, amikor még elég jókor van, tegye fon-
tolóvá mindenki, számítsa ki, kiki, mily nagy a
rentabilitásban a különbség, ha most állandóan
jól tartja az igavonót és így 4-5 évvel annak
használhatóságát kinyújtja, avagy ha tovább is
zsarolva használja, hogy az időelőtt tönkre-
menjen, időközben pedig értéktelen élőlényt
képviseljen.

Még egy dolgot említek meg e helyen. Erdély-
ben jártam jóságot vásárolni; elővigyázatossá-
ból a vétel előtt érdeklődtem illetékes helyen,
kapni-e vagont a szállításhoz. A válasz kedvező
volt. Szállításra kerülén a sor, már csak biz-
tatást nyertünk, ami egyik napról a másikra
megismétlődött. Idegenben, vasúti állomáson,
étlen-szomjan vesztegelték a lataink és később
nap-nap után azt a monoton feleletet kaptuk
kérelmünkre, hogy nincs vagon. Nem volna-e
erkölcsei kötelességük az illetékes köröknek, ha
vagont nem adhatnak, a felvételt beszüntetni
vagy korlátozni, így bizvást kevesebb kárt okoz-
nának az idegenben lévő gazdáknak, állat-
vásárlóknak!

Míg ezrányban intézkedés történik, figyel-
mébe ajánlom gazdatársaimnak, hogy ne vegye-
nek át addig jóságot, míg vagont nem kapnak,
vagy készülődjenek jó előre, hogy a jóságot
lábon hajthassák haza, így ha lassan is, de
biztosan célhoz jutnak. Rendkívül időket élünk,
használjuk fel a rendkívüli eszközöket is!

(Nyírbátor)

Góth László.

Az ő-zsi munkákról.

Az őszi vetések a számottevő eseléd- és igás-
hiány ellenére kissé megkétség ugyan, de biztosan
bevégezhetnek és mivel a tengerit, nemkülönben
a répát is minden fennakadás nélkül betakarí-
tották, ha az időjárás kedvező marad, az elő-
irányzottnál nagyobb terület lesz őszivel be-
vethető. Az első rozsvetések szépen fejlődnek.
A vetések mostani állása általában teljesen ki-
elégíthetőnek mondható. A buzavetések is szépen
kelnek. Pocokkár alig tapasztalható; a kötöttebb
táblakban ritkán akadhatni egy-két pocok-
tanyára, ez azonban nem nagy veszélyvel fenye-
get hennünket. Számottevőbb károkat okozott
a homokon a rozsvetésekben a vetési bagoly-
pille hernyója, mert egyes esetekben a kipuszti-
tott területet újra kellett vetni. Azonban a
hívősebb éjjelek beálltával ez a veszedelem
is csökkenni fog. A kisgazdáknál ugyanez az
állapot és hogy őszi munkájukat majdnem a
rendes időben elvégezheték, nagyban hozzájárult
az is, hogy a nagyobb birtokosok igaerővel
segítségre voltak.

A tengeri nagyon szépen beérett és betakarí-
tása a kisgazdáknál is megtörtént. A termés
meghaladja a jó középezt. Takarmányrépa fel-
szedve, egy része kazalban és részben le is
földelve, más része pedig az igás-erő hiánya miatt
a táblán kupacokban földeltetett le. A termés
nagyon kielégítő.

Tavasziak alá még a legtöbb helyen nem szán-
tottak vagy csak nagyon elenyésző keveset. Ennek
oka nemcsak az, hogy a eselédesség nagy része
hiányzik és hogy az őszi vetések a szokottnál
hosszabb ideig húzódnak el, hanem az, hogy a
gőzeket sem lehet kellőképpen kihasználni;
hiányzik a szakértő személyzet; a tüzelő-, kenő-
és alkatrészanyagok beszerzése vagy lehetetlen,
vagy körülményes és nehézkes, azonkívül ezek
szállítása a jelenlegi viszonyok miatt végtelen
lassú.

Célszerűnek tartom itt megemlíteni, hogy a
november 1-i eselédszállítás vidékünkön a leg-
simábban folyt le. A eselédesség is, talán belátva
e nagy idők komoly horderejét, igyekezett helyén

megmaradni és esetleges követeléseivel sem
nehezítette a gazda amúgy is nagyon terhes
helyzetét. A betöltendő helyekre is többnyire
sikerült megfelelő számú eselédet felfogadni;
itt-ott hallani azonban panaszt, különösen a
mesteremberek pótlása ütközik nehézségbe.
(Ujmajor, Pest m.) Pöhl Henrik.

IRODALOM.

Kísérletügyi Közlemények. XVII. kötet. 1914.
július és augusztus 4. füzet. Közrebocsátja a
m. kir. földművelésügyi minisztérium kísérletügyi
központi bizottsága. Szerkeszti: Károly Rezső
dr. gazdasági akadémiai igazgató. Előfizetési ár
egész évre: 6 korona.

A *Kísérletügyi Közlemények*-nek ez a füzet
is több olyan kísérletről számol be, amely a
gazdaközönséget is érdekli. A füzetben közzétett
tanulmányokat felsorolva, a gazdákat közelebből
érdeklő dolgozatoknak az „összefoglalás”-ait is
közöljük:

*Mészszegény takarmány befolyása a csontok
fejlődésére és összetételére.* Irta: Weiser István dr.

Összefoglalás: Hosszabb ideig tartó mézshen-
szegény táplálék hatására növekedő állatok test-
súlya oly módon változik, hogy az első időben
a testsúlyszaporodás kb. 20%-kal kisebb, mint
ugyanoly módon táplált, de elegendő mézszel
ellátott állatok testének növekedése. Ha a mézshen-
szegény állatok testsúlyának szaporodása nem-
csak hogy megszűnhet, hanem ismét csökken-
het. Külsőjükre és fizikális tulajdonságaikra
nézve a mézshengény állatok csontjai a rendes
csontoktól erősen eltérnek. Vékonyabbak, for-
mátlanok, hajlékonyak és oly lágyak, hogy
késsel könnyen faraghatók. A csontváz súlya,
a többi szervek összsúlyához viszonyítva, mézshen-
szegény táplálék hatására nem kisebb, mint a
mészszegény állatoknál nagyobb rész
esett a friss csontokra és a csontszárazanyagra
a mézshengény állatoknál (14.29 ill. 5.05%),
mint a mézszegény állatoknál (8.74 ill. 3.91%).
A mézshengény táplálék hatására a csontok
vázartalmában a rendesnél jóval nagyobb; a zsir-
tartalomban azonban a kétféle csontartalmát a
mészszegény hatására rendkívül csökken.
A hamutartalomban a legesekélyebb az elterés
a koponyára nézve, a legnagyobb a bordáknál.
Különbséget látunk a kétféle csontoknál a
csontváz hamutartalmának eloszlásában is,
amennyiben a mézshengény állatoknál a csont-
váz összhámujából nagyobb rész esik a koponyára,
mint a mézszegény állatoknál. A mézshengény
állatok csonthamuja kevesebb meszet tartalmaz,
mint a mézszegény állatoké. Csekélyebb a külön-
ség a kétféle csont hamujának foszforsav-
tartalmára nézve. A magnéziumtartalom a mézshen-
szegény és mézszegény állatok csontjainak hamu-
jában nagyjában egyenlő. A kétféle módon
táplált állatok csonthamujára nézve a leglénye-
gesebb különbség abban áll, hogy a mézshengény
állatoknál a csonthamu tekintélyes mennyiségű
alkáliát tartalmaz. Ezekből a nagyobb rész
NasO, a kisebb K₂O. A mézszegény hatására
a csonthamu összetételének megváltozása az
összes csontoknál nem egyenlő; e változás
legkisebb a koponyánál, legnagyobb a bordák-
nál és gerincoszlopnál.

A *lisztnak és korpának vámtarifaszere meg-
különböztetéséről* Hartl Károly dr. az Országos
m. kir. Chemiai Intézet kir. fővegyésze írt igen

HIZOTT SERTÉSEKET KÖKENYESSY & LÖWINGER
levágásra való hussertéseket és szurott sertéseket a legelőnyösebben értékesíti:
SERTÉSBIZOMÁNYI CÉG
WIEN, ST.-MARK.
Sürgőnycim: Kökenyessy Wien, St.-Marx.
TELEFON 76-48
Szállítás és eladás módozatai felől bárkinek díjmentesen megbízható és gyors felvilágosítással szolgál.

értékes kritikai tanulmányt, amely méltán általános érdeklődésre tarthat számot.

Összefoglalás: Miatán a kincstár, valamint a hazai malmok érdeke sérelmet szenvedhetnek a vámbehozatalnál, a jelenleg érvényben levő korpa és liszt megkülönböztetésére szolgáló vámmellenőrzési szitakészülék és a hozzáfűzött rendszabályok vizsgálatával, mert annak alkalmazásával a vám alá eső buza- és rozslisztnek hozzákeverés avagy a buzaőrlet tökéletlen kiürülésével korpa elnevezés alatt könnyen vámmentesen jöhetnek be a határon; az ezidőszerint folyamatban levő általános vámtarifája szöveg revíziója alkalmából a következő rövid kivonatban ismertetett korpa és liszt megkülönböztetésére szolgáló új vámügyi rendszabályokat ajánlom: A fél által korpaként vámmentesen igényelt őrleési terméknek száraznak kell lennie, ellenkező esetben a vizsgálat előtt szellős helyen kiterítve, megszáritandók. A korpa finomsága és lisztartalma szitakészülék segítségével vizsgálendő meg. Ezen szitakészülék két, mindkét részről elzárható 200 mm. átmérőjű szitából áll, amelynek egyike egy 15 mm. átmérőjű kerek lyukakkal ellátott bádogszita, a másik pedig egy Dufour-féle 8. számú selyem-gazeszita. A bádogszita segítségével mindenekelőtt megállapítandó, hogy finom, vagy durva korpa került-e vámkezelés alá? Ez úgy történik, hogy egy 50 grammos nyomó minta a bádogszitan normális (1 perc alatt kb. 240 lengésű) szitálással pontosan 3 percig szitáltatik. A fent leírt szitálási eljárás ismételtetik, a két kiszitált rész lemért összsúlya százalékban fejezi ki az áthullott korpa mennyiségét: ha ezen összsúly az eredeti minta súlyának 80%-ánál nagyobb, finom korpának, ellenkező esetben pedig durva korpának minősül. Ezután két újabb, 50 grammos minta egyenként leírt módon a gageszítával szitálendő, az áthullott mennyiségek leméréndők és összegezendők. Ha az áthullott rész súlya az eredeti áruminta súlyának durva korpa megvizsgálása esetében 12%-nál, finom korpa megvizsgálása esetében pedig 30%-nál nem nagyobb: az áru, ha csak egyéb aggályok nem forognak fenn és a lisztzítán áthullott lisztes rész színé a budapesti áru- és értéktőzsde 7¹/₄ számú lisztjénél határozottan sötétebb, mint vámmentes korpa kezelendő. Azokban az esetekben pedig, amidőn ezek a korpa és liszt megkülönböztető vizsgálatok a vámhivataloknál kétséget kizáró eredményre nem vezetnének, az árut korpaként csak az esetben szabad vámkezelni, ha az Országos m. kir. Chemiai Intézet és a központi vegy-kísérleti állomás, ez áruból hivatalosan vett mintát vegyelmezvén, azt korpának minősíti. Végül fel-említi, hogy a takarmányliszt név alatt forgalomban lévő, vizsgálati szerinti lisztos termék a vámbírálnál gyakran előforduló félreértések és különböző értelmezések elkerülése végett, mint vám alá eső tétel, a vámtarifája 33. §-a alá sorolandó és a gabonanemű örlemények leírásánál a „takarmányliszt” szó is pótlólag az idézett § szövegébe veendő.

Hankóczy Jenő, a magyaróvári országos m. kir. növénytermelési kísérleti állomás adjunktusa, az általa föltalált sikérvizsgáló gépeket és vizsgálati módszert ismerteti: *A siker minőségének meghatározása* című közleményében. Hankóczy

talalmányának a buza használati értékének megállapításánál óriási jövője van, főleg buza-nemesítőink és malmaink vehetik nagy hasznát.

A **mentarozsda** címmel **Gróf Béla dr.** gazd. akadémiai s-tanár közli a kolozsvári m. kir. gazdasági akadémia győgyövénytelepén végzett megfigyeléseit és idevonatkozó tapasztalatait.

Összefoglalás: A mentarozsda ellette a néhány éve meghonosított japán mentát is. Tavaszai fejlődési alakja az aecidium aprílis végét jelent meg, mely a 10–12 cm. magas sarjak szárát lepte el. Az első és második bütyökig terjedő szárrészen dudorokat képez az aecidium, minek folytán a szár elgörbül. Egyes töveken a szár egész kerületére kiterjedő egyenletes vastagodást idéz elő: az ilyen tövek összezsavaródnak. A fertőzött tövek tetején van csak zöld levél, az alsók elszáradnak. Uredotelepei július elején jelentek meg. A teleutelepek szeptember második felében. A teleutelepek gömbölyűek, felhordalakuak, gyakran egy központi kerek telepet egy keskenyebb gyűrű vesz körül, e szegélyező gyűrű néha folytonos, máskor pedig 3–4 cikkelyből áll. A mentarozsda levélrongálással esőkenti a terméshozamot, az olaj minőségére is káros hatással van. Védekezés: öszszel a lehullott leveleket össze kell gyűjteni s elégetni s a táblát 2%-os bordói lével (fogatos permetezővel) kell megpermetezni; tavasszal a permetezést megismételni s ajánlatos a mentát június folyamán, az uredotelepek megjelenése előtt lekaszálni.

A m. kir. állatleltani és takarmányozási kísérleti állomás **Szilágyi Kornél dr.** és **Kruuscha Sándor:** A tyúk- és kacsvízélet kémiai összetételéről és fizikai tulajdonságairól, továbbá egyes aminosavaknak a szárnyasok anyagcserejében való viselkedéséről végeztek vizsgálatot. Ugyanezen kísérleti állomáson végzett kutatásaik eredményeképpen közlik **Gróf Gyula és Friedl Gusztáv dr.:** Adatok a buza- és rozsliszt alkoholban oldható fehérjéjének fizikai-kémiai sajátosságaihoz című értekezésüket.

Igen értékes **Schick Pál s Hatos Géza** segéd-vegyészeknek a debreceni m. kir. dohánytermelési kísérleti állomáson végzett tanulmánya: A metilvörös mint indikátor a Tóth-féle nikotin meghatározásánál.

A magyaróvári m. kir. tejkísérleti állomásról **Gratz Ottó és Vas Károly:** Néhány a lipótúróban talált új baktérium species; **Szanyi István** pedig: Az újabb sajtzsír- és vizmeghatározási módszerek értéke, egyben adatok hazai sajtjaink összetételéhez címmel közlik legújabb vizsgálódásaik eredményeit.

Magyar Biztosítási Évkönyv. XVII. évfolyam, 1915. Szerkeszti több biztosítási szakiró közreműködésével: **Török Jenő Endre.** Budapest, 1914.

Az évkönyvben gondos munkával mindazt az adatot összegyűjtötték a szerkesztők, amelyek a biztosítási ügygyel kapcsolatban vannak. A biztosítás statisztikája után ismertetik a hazai és külföldi tüzbiztosító-, jég-, szállítmány- és viszontbiztosító-, balesetbiztosító-, belföldi és külföldi életbiztosító-, üveg-, betérés-, hitel- és állatbiztosítótársaságokat. Ezenkívül több igen érdekes fejtegetést találunk a biztosítás időszerű kérdéseiről: **Reiner Mihály** a magyar tüzbizto-

sítási üzem helyzetéről, **Török Jenő Endre** tüzbiztosításról, **Rombay Dezső** a magyar tüzbiztosításról, **Nádas Nándor** az 1913. évi tüzbiztosításról, **Herzog Oszkár dr.** az új biztosítási törvénynek az életbiztosítás szempontjából várható eredményeiről, **Wagner János dr.** kisebb értékű életbiztosításáról és a tüzbiztosításról, végül **Berényi Imre** a balesetbiztosításról, a szállítmánybiztosításról és az állatbiztosításról értekezik.

Az országos állatvédő egyesület 1913-i évkönyve. Kiadja: **Az Országos Állatvédő-Egyesület.** Budapest, 1914.

Az évkönyv az Országos Állatvédő-Egyesület és a Magyarországi Állatvédő-Egyesületek 1913. évi taglétszámának, vagyoni állapotának feltüntetésén kívül beszámol az elmúlt év működéséről, amely főképpen az állatvédelem eszméjének az iskolákban és a közéletben való terjesztéséből és az ezekkel kapcsolatban szükséges törvényes intézkedések létesítésének s a már megkezdett végrehajtásának szorgalmazásából állott. Az évkönyvből megállapítható, hogy az egyesület olyan eredményes működést fejtett ki, amelyért a kormány és a társadalom legmelegebb támogatására és elismerésére vált érdemessé.

Hazai ipari beszerzési források címtára. Szerkeszti és kiadja: **A Magyar Királyi Kereskedelmi Múzeum.** (Budapest, V., Akadémia-utca 3. sz.) 1914. Ara: 2 K.

A címtár IV. kiadásban bővített tartalommal, 30 iv terjedelemben jelent meg. 4700 ipartelep gyártmányairól ad részletes felvilágosítást. Ez a kiadás a termény- és állatkezelési eszközök szállító és fuvarozó vállalatok, raktárházak, közlekedési vállalatok, nagyobb pénzintézetek, tőzsdék, aukciók és más gazdasági, ipari és kereskedelmi intézményeink és érdekképviseleteink jegyzékével egészített ki.

A madarak és fák napjáról szóló iskolai jelentések IV-ik évkönyve. Kiadja: az Országos Állatvédő Egyesület. Szerkesztette: **Fodor Árpád** tanár, az O. A. E. főtájkára. A 9 ives könyv 6281 iskola ünnepélyének beszámolóját tartalmazza. A madarak és fák napjának ünnepelésében résztvevő tanulók száma kerek egy millió. Az Országos Madárvédő Liga fogadalmát eddigelő 691718 iskolagyermek tette le. Az évkönyv tartalma ezáltal lényegesen gazdagodott azáltal, hogy a madarak és fák ünnepeléséhez a tanuló-egyesület által hirteltetett irodalmi pályázat útján díjazott két valóban szép mintaelőadás az évkönyvben közölve van.

Mitteilungen der landwirtschaftlichen Lehrkandeln der k. k. Hochschule für Bodenkultur in Wien. Herausgegeben von Robert und Hugo **Hitschmann.** II. Band. Wien, 1914.

Gesamthaltsverzeichnis. Devons und South Devons. Eine Monographie zweier englischer Rassen. Mit 13 Abbildungen auf 10 Tafeln. Von Dr. Friedrich Weisheit. Beiträge zur Kenntnis der Flachslagerung. Mit 22 Abbildungen auf 8 Tafeln. Von Dr. Heinrich Hanisch. Ein Beitrag zur Keimungsgeschichte der bespelzten Grasfrüchte. Mit 24 Abbildungen auf 8 Tafeln. Von Dr. Jakob Zinn. Die Ayrshires. Mit 17 Abbildungen auf 11 Tafeln. Von Dr. Ladislaus Brody. Über die Vererbungsweise von Art- und

VESZÉR GAZDASÁGI MAGVAKAT LEGMAGASABB ÁRON,
különösen:
LÓHERÉT ÉS LUCERNÁT.
MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udvari magKereskedése
Budapest, VII., Rottembiller-u. 33.

1914/78. szám

Alyzetéről. *Török Jenő* Endre a
Rombay Dezső a magyar jég-
Nádas Nándor az 1913. évi élet-
Herzog Oszkár dr. az új biztosít-
 ék az életbiztosítás szempontjából
 nyelveiről. *Wagner János* dr. a
 életek biztosításáról és a nép-
 végül *Berényi Imre* a baleset-
 a szállítmánybiztosításról és az
 ol értékezik.

os allatvédő egyesület 1913-i év-
 jai: Az *Országos Allatvédő-Egye-*
 st. 1914.

az Országos Allatvédő-Egyesület
 zagi Allatvédő-Egyesületek 1913.
 zagi Allatvédő-Egyesületek fel-
 tételük, vagyoni állapotának fel-
 l beszámoló az elmúlt év műkö-
 képpen az allatvédelem eszméjén-
 és a közeljövőben való terjesz-
 eszme szolgáltatásban szükséges
 edések létesítésének s a már meg-
 tásának szorgalmazásából állott.
 megállapítható, hogy az egyesület
 ves működést fejtett ki, amelyért
 a társadalom legmelegebb támo-
 meresére vált érdemessé.

beszerzési források címtára.
 adja: A *Magyar Királyi Keres-*
 a. (Budapest, V., Akadémia-utca
 ra: 2 K.

kiadásban bővített tartalommal,
 mben jelent meg. 4700 ipar-
 aíról ad részletes felvilágosítást.
 armény- és allatviteli cégek
 vállalatok, raktárházak, közle-
 nagyobb pénzintézetek, tőzsdék,
 gazdasági, ipari és kereskedelmi
 érdekképviseleteink jegyzékével

es fak napjáról szóló iskolai
 évkönyve. Kiadja: az Országos
 let. Szerkesztette: *Fodor Arpád*
 E. főtartalom. A 9 éves könyv
 mélyének beszámolóját tartal-
 és fak napjának ünneplésé-
 lők száma kerek egy millió.
 védő Liga fogadalmát eddigélé-
 ermek tette le. Az évkönyv
 ényezesen gazdagodott azáltal,
 és fak ünnepléséhez a tanító-
 rot szolgáltat, amennyiben az
 letett irodalmi pályázat útján
 szép mintaelőadás az év-
 an.

landwirtschaftlichen Lehr-
 schule für Bodenkultur
 eben von Robert und Hugo
 d. Wien, 1914.

reichnis. Devons und South
 ographie zweier englischer
 bildungen auf 10 Tafeln.
 h Weisheit. Beiträge zur
 agerung. Mit 22 Abbildun-
 Von Dr. Heinrich Hanisch.
 eilungsgeschichte der be-
 e. Mit 24 Abbildungen auf
 kob Zinn. Die Ayrshires. Mit
 11 Tafeln. Von Dr. Ladislaus
 erbungsweise von Art- und

ABB ÁRON,
RNÁT.
 gKereskedése
 mbiller-u. 33.

allungsbastarden innerhalb der Getreidegruppe.
 7 Abbildungen auf 5 Tafeln und 2 Textab-
 bildungen. Von Prof. Dr. Erich v. Tschermak.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal
OMGE. Közleményei	2546
gyűjteményéről	2546
szabályozás nálunk és a külföldön	2547
lyált levél	2550
esze a jövő évben elegendő kegyér?	2550
Árúsi vetés és a mezői pocokok	2551
A cukorrépa értékesítése sertéssel és a többi használlattal	2551
A gazdaközönség köréből	2552
Gazdatársadalmi mozgalmak	2552
Irodalom	2553
Vegyések	2555
Nemzeti kölcsön. — Halálozások. — Kiviteli és átviteli tilalom. — Az ellenséges államok iparcikkeinek bojkottálása. A bábolnai angol-arab lötenyésztés. — Biztosítunk. — Az itthonmaradottakért. — A házi nyul- tenyésztők Országos Szövetsége. — Szazi komlópiac. — A jövő évi termés biztosítása. — Sertéseladás. — A zsákhány mindinkább érezhetővé válik. — Új módszer a gyümölcs éltartására. — A gazdasági események támo- gatása és az ellenszolgáltatás megállapítása. — Kisbéri menek. — A házfogyasztásra levágott állat busának értékesítése. — A felhő- és anyatej pótlására szolgáló szer. — Új marharendő állomások. — Allat- vásár	2556
Kereskedelem, tőzsde	2556
Szerkesztői hírek	2559

Nemzeti kölcsön.

Lapunk mai számához az Országos Központi
 Hitelszövetkezet felhívását mellekeljük, amely
 arra szólítja fel mezőgazdasági szövetkezeteink-
 ket és az egész magyar gazdatársadalmat, hogy
 jegyezzenek minél nagyobb összeget a rövide-
 sen kibocsátandó nemzeti hadikölcsönből. Három
 hónapja küzdjük vitézül, egyszerre öt ellenség-
 gel szemben a sohasem látott arányu, a hár-
 masbérére és négy folyam honára sorsdöntő
 jelentőségű világháborút. Három hónapja álljuk
 immár lankadatlan készséggel a reánk zúdult
 orlási teherpróbát, amely vérben és anyagi
 javakban egyaránt súlyos áldozatot kíván nem-
 zetünkötől. Három hónapon át győztük a mozgó-
 sítás, felszerelés és hadviselés rengeteg költsé-
 gét készleteinkből, amelyek korántsem merültek
 még ki. De a háboru előreláthatólag még
 nagyon sokáig fog eltartani s így az előrelátó
 kormányzatnak jóelőre gondoskodnia kell a
 szükségese tartalékerőről. Mert a gazdasági és
 pénzügyi készenlét éppen olyan nélkülözhetet-
 len feltétele a végleges diadalnak s az ennek
 nyomán ohajtott tartós béke biztosításának,
 mint haderőnk érintetlen harcalkészültsége. Teljes
 joggal elvárhatja tehát a haza minden fiától,
 aki nem kelhet fegyveresen védelmére, hogy
 megtakarított tőkéjével siessen tehetsége szerint
 segítségére.

Nem ajándékot kér, nem is adót követel
 az állam polgáraitól, hanem biztos és jövedel-
 mező tőkeelhelyezést kínáló kölcsönért fordul
 az országban felhalmozott tőkéhez. Jól tudjuk,
 hogy a mi tőkeerőnk távolról sem mérkőzhet a
 Németbirodaloméval. De szorgos munka és előrelá-
 tó takarékoság nálunk is hatalmas tartaléko-
 kat gyűjtött össze, amelyekből, ha valamikor,
 most kell meritenünk. A mai háboru szinte
 mérhetetlen anyagi terhet ró minden benne
 küzdő nemzet vállára, de vállunknak, bárhogy
 görnyedezzék, nem szabad megroppannia az

egyre növekvő súlytöbblet alatt. A szükségletek
 fokozódása csak gyarapítsa áldozatkésztségünket
 és sarkalja a haza minden polgárát, a leg-
 gazdagabbtól le a legszegényebbig a közös
 terhek vállalásában való részvételre.

A magyar nemzet, mely vitézségben és ön-
 feláldozásban eddig sem maradt német szövet-
 ségestársa mögött, nem fog hátramaradni az
 anyagi áldozatkésztség terén sem. Biztosra vesz-
 szük, hogy az állam nem hiába fordul az új
 kölcsön jegyzése végett polgáraihoz s hogy el-
 nagy idők nagy követelményei a korhoz méltó
 nagy erényeket is váltanak ki belőlük. Legfő-
 képpen gazdatársadalmunkban bizunk rendület-
 lenül, hogy amiként eddig is hazafias készséggel
 viselte és viseli a háboru terheinek oroszlan-
 részét: a nemzeti hadikölcsön címleteiből is
 minél többet siet majd magához váltani és
 nélkülözhető, félretett koronát mind odahordja
 annak a hadikölcsönnek a hatalmas garnadájába,
 amely annál nagyszerűbb és annál értékesebb,
 minél többen s minél apróbb részletekből segí-
 tettek azt egybegyűjteni. A németek milliárdjai
 mellett a mi százmillióinknak sem tesz okuk a
 szegyenkezésre, ha előteremtésükhöz mindegyi-
 künk egész tehetsége szerint járul hozzá s ha
 a paloták aranyárai s a gulyások illéreivel együtt
 ott fog bennük ragyogni egy egységes, bizakodó
 és erős nemzet áldozatkész lelkisége.

Halálozások. *Kinsky* Norbert a régi cseh
 főnemes urrend tagja, wehmicai es tettowi
 birodalmi gróf, es. es kir. hadnagy a 11. d. szidas
 ezredben stb. 22 éves korában október 13-án
 a Neubystnica melletti harcban hősi halált halt.

Séprői *Palkert* Alajos dr. nyugalmazott es.
 és kir. vezértörzsrósva, a vaskorona-rend, az
 Aibert szász király rend lovagja es több más
 erem tulajdonosa 84 éves korában meghalt.
 A megboldogultban Palkert Alajos, mezőgazda-
 sági muzeumi ör. az OMGE. biztelethei titkára
 édes apját gyászolja.

Ostfilyasszonyfai *Dobrovics* József a tiroli es
 voralbergi 14. es. es királyi hegyi tüzérezred
 zászlósa 22 éves korában október 20-án az
 északi harcban hősi halált halt. Az Országos
 Szechenyi-Szövetség l. alelnökét es a Szövetség-
 tanács ügyvezetőjét gyászolja az elhunytban.

Kiviteli és átviteli tilalom. A m. kir. minisz-
 terium a külkereskedelemlre vonatkozó eddigi
 tilalmi rendelkezései helyébe újabb rendeletet
 adott ki, amely szerint a rendeletben felsorolt
 cikkeknek kivitele általában s azoknak Belgiumba,
 Franciaországba, Japanba, Montenegróba, Nagy-
 britanniába, Oroszországba es Szerbiába való át-
 vitele tilos. A következőkben ezek közül azokat
 a cikkeket közöljük, amelyek a gazdat közelebbről
 érdeklik:

I. Gabona (buza, kétszeres, tönköly, rozs,
 mindennemű árpa, zab, tengeri, tatarika, köles),
 hüvelyesek (bab, borsó, lenese, bükköny, csillag-
 fűrt), rizs, liszt es mindennemű őrlemény, malata,
 borbonya, aszalt főzelék es főzelékonzerv, a
 fényüzési konzerv kivételével, mindennemű étel-
 zsiradék, a szalonnát beleértve, friss es elkészít-
 teti hus, vad es szárnyasvad, friss es egyéb
 hal, tojás. A kiviteli tilalom nem terjed ki az
 ugynevezett kis határszéli forgalomra, vagyis
 arra a forgalomra, amely a közvetlenül a vam-
 vonal mentén fekvő községek lakóinak a fenti
 cikkekből mindennapi szükségletükre való be-
 szerzéséből áll elő.

II. Szarvasmarha, sertés, juh es kecske, ló,
 öszvér es szamar, galambok, széna, szalma es
 szecska, káposztarepce- es repcemag, a cukor-
 répamag kivételével, len- es kendermag, földidő,
 pálmamag, korpa, sójabab, nyers bőrök, zsiros
 olajok, vasuti talpa es táviróoszlop, len, kender,
 juta es más külön meg nem nevezett növényi
 fonóanyagok, nyers állapotban áztatva, törve,
 gerebenezve, fehérítve, festve es hulladékokban
 es ezek fonalai, mindennemű üres zsák, kötelek
 10—25 mm. vastagságban, gyapju nyers állapot-

ban, mosva, fésülve, festve, fehérítve, örölve,
 gyapjuhulladék, különféle pokrócok, prémáru
 közönséges bőrökből, foszfátok es műtrágyák,
 korpa, valamint mindennemű erőtakaromány (len-
 olajpogácsa es a zsiros olajok gyártásánál vissza-
 maradó egyéb szilárd anyagok örölve is, répa-
 szelet, melasz-erőtakaromány stb.) es több más
 cikk. A pénzügyminiszter a felsorolt tilalmak
 alól különös esetekben a es. es kir. hadügy-
 miniszterrel egyetértőleg kivételeket engedélyez-
 het. A határszéli forgalomra különintézkedések
 vonatkoznak.

**Az ellenséges államok iparcikkeinek bojkot-
 tálása.** Bars vármegye törvényhatósági bizott-
 sága felhívta a vármegye lakosait, iparosait,
 kereskedőt, mezőgazdát, hogy a Magyarország-
 gal ellenséges viszonyban álló Anglia, Francia-
 és Oroszország, Belgium stb. állam területéről
 származó bármely ipari cikket, gazdasági terméket
 vásárlásuk alkalmával utasítsák vissza es csak
 honi származású árut követeljenek. Ha pedig
 az illető áruban hazai termék nem kapható,
 akkor az osztrák örökös tartományokból vagy
 a velünk oly híven szövetséges Németbirodalom-
 ból származó cikkeket követeljenek, mert nem
 képzelhető oly cikk, amelyet ebben a három nagy
 allamban nem termelőnek. Bars vármegye meg-
 kereste az ország valamennyi törvényhatóságát,
 hogy hasonlóan intézkedjenek. A vele szomszédos
 Zólyom vármegye törvényhatósági bizottsága az
 október hó 29-én tartott őszi közgyűlésén tette
 magáévá ezt a hazafias határozatot.

A bábolnai angol-arab lötenyésztés. *Pod-
 maniczky* Gyula báró a lötenyésztési osztály
 főnöke Bábolnán angol-arab lötenyésztést léte-
 sített. Ennek az intézkedésnek az a célja, hogy
 a bábolnai lovakat, amelyekből tultermelés van,
 megmentse s az angol vérbekeveréssel a mai
 kor igényeinek megfelelő lofajta létesüljön. Hogy
 e vállalkozást siker fogja koronázni, kiváló Gidran-
 tenyésztetünk, továbbá Franciaország világhírű
 angol-arab tenyészete, nemkülönben az újabb
 versenyeredmények is igazolják. Bábolnán az
 angol-arab ménest egyelőre 50—70 olyan kan-
 caból alakítják, melyek nem tiszta arab szár-
 mazásuak, hanem a háttérben idegen Nonius,
 lippizai es angol vért tartalmaznak, továbbá
 olyan kancák, melyek az arab jeleget nem
 örökölték át hűen az utódokra. A fedezettésre
 szakszerűen kiválasztott arab jellegű, zömök, jó
 csontozatu angol telvérméneket használnak. Az
 idei fedezettési idényben Szomjas, Kranach es
 Abdul nevű telvérmén fedezett a bábolnai
 angol-arab ménesben. Erre a célra Parmenter
 es Little Friend is ki van választva. A tenyész-
 cél 163—165 cm. magas, tetszetős, kifogástalan
 küllemű, munkabiro lovak előállítására, amelyek
 alkalmasak katonai szolgálatra. A tenyésztésre
 alkalmas méncsikókat az országos lötenyésztés-
 ben fogják elhelyezni.

Biztosítunk. A háborus állapot még foko-
 zottabb mértékben szükségessé teszi a biztosít-
 ást. Különösen a tűz es elemi károk ellen
 való védekezés szempontjából. A közzgazdasági
 szervezetek közül a biztosító intézetek működése
 a jelenlegi időben is fennakadás nélkül folyik.
 A moratóriumrendelet is kötelezővé teszi, a
 kártérítési es a biztosítási díjaknak pontos meg-
 fizetését. A magyar gazdaközönség altruisztikus
 alapon álló biztosító intézete, a *Gazdák Bizto-
 sító Szövetkezete* a háboru tartama alatt sem
 emelte fel a biztosítási díjakat. Üzletfeleit ugyan-
 oly mértékben részesíti díjvisszatérítésben ez-
 után is, mint eddig részesítette. A háboru alatt
 egyetlen megszorítás az, amit ma minden biz-
 tosító szervezet megkövetel, hogy a biztosítási
 díjat egész évre kell megfizetni. Ezzel szemben
 sokszoros előny azonban az, hogy a szövetke-
 zet még azokat a fizetési halasztásokat sem
 veszi igénybe, amelyeket a moratóriumrendelet
 részére biztosít. Kár esetén tehát mindenki a
 becslés után hozzájut a megállapított kártérítési
 összegéhez, nagyon helyesen teszi tehát mindenki,
 ha siet értékeit es várható termését a *Gazdák
 Biztosító Szövetkezet*nél kellő időben biztosítani.
Az itthonmaradottakért. A Baromfitenyésztők
 Országos Egyesülete *Teleki* Józsefné grófné

Csapadékeloszlás és hőmérséklet.
(1914. október-november hó.)

Vidék	Normális havai csapadék (XII-9)	Tényleges csapadék (XII-9)	Csapadékos napok száma (XII-9)	Normális havi hőmérséklet °C (X/25-X/14)	Tényleges havi hőmérséklet °C (X/25-X/14)
I. a	43	—	—	6·2	9·5
I. b	43	—	—	6·6	10·4
I. c	40	—	—	6·4	10·4
I. d	44	—	—	8·0	11·7
II. a	44	—	—	6·4	11·5
II. b	57	—	—	7·0	11·5
II. c	50	—	—	6·5	11·0
II. d	65	—	—	7·1	11·2
III. a	51	—	—	8·0	12·6
III. b	47	—	—	6·4	11·0
III. c	58	—	—	1·7	9·7
III. d	51	—	—	5·2	10·5
IV. a	36	—	—	4·0	8·3
IV. b	51	—	—	4·1	8·3
IV. c	47	—	—	6·0	10·0
IV. d	60	—	—	5·0	8·3
V. a	55	—	—	6·6	9·5
V. b	42	—	—	6·6	9·5
V. c	57	—	—	6·5	10·0
V. d	70	—	—	4·6	8·3
VI. a	44	—	—	8·2	11·9
VI. b	56	—	—	7·7	12·0
VI. c	58	—	—	8·0	12·1
VII. a	43	—	—	5·9	6·1
VII. b	33	—	—	5·2	6·1
VII. c	41	—	—	6·0	7·7
VII. d	34	—	—	6·0	8·6
VII. e	34	—	—	5·4	7·5
VII. f	31	—	—	4·4	6·4

NYILTTÉR.

B revallban foglalkért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Mezei egerek

legbiztosabb irtószere a Ratin bakterium. Dániában, Németországban hatóságilag van elrendelve a Ratinnal való irtás.

Magy. kir. államasutak összes vonalának szállítója.

Bővebb felvilágosítással szolgál a **Ratin Laboratorium, Budapest, VII., Rottenbiller-u. 30. sz.**

NYERS

KARBOLSAVAT, MOTOR-BENZOLT

szállít **BIENN JANOS, Budapest.** Távbeszélő: József 51-24.

MEZEI EGEREK

Füves- és labdacsoportok hatáskörében, elsősorban minden más mérgeznél, 1 kg. 10000 labdacsoport, 10 kg. K 25, 50 kg. K 100. — Pakkanylabdacsoport K 8. — A cs. és kir. földművelésügyi miniszterium és a tartományi mezőgazdasági tanácsok és hatóságok által ajánlva. **FUCHSOL VEGYÉSZETI LABORATORIUM, Wien, VII., Zollergasse 21.**

Kimutatás a ragadós állatbetegségek elterjedéséről.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. november 4.

A betegség neve	Fertőzve volt		Eredeti állapot		Mult évi állapot	
	K.	U.	K.	U.	K.	U.
Lépfene	77	83	78	83	143	153
Veszétség	148	158	147	157	169	173
Takonykór	16	16	19	19	33	38
Száj- és körömfájás	2619	20722	2802	21043	405	2101
Juhhimlő	24	36	27	38	46	110
Ivorsz. hóly. kiütés	7	12	8	21	3	12
Rühkór	56	161	64	174	90	120
Bivalyvész	28	54	31	54	23	47
Sertésorbánc	85	185	101	268	239	594
Sertésvész	405	1943	453	2184	767	3043

Austriában 1914. év okt. 28-án fertőzve volt: veszétséggel 12 k. 12 u., takonykórral 5 k. 6 u., rag. száj- és körömfájással 625 k. 5561 u., sertésvészszel 86 k. 123 u.

Németországban 1914. év szept. 30-án fertőzve volt: takonykórral 9 k. 9 u., rag. száj- és körömfájással 2561 k. 9764 u., sertésvészszel 915 k. 1278 u., rag. tüdőb. lobbal — k. — u.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Napijelentés a gabonatózsdéről.

1914. november 6.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

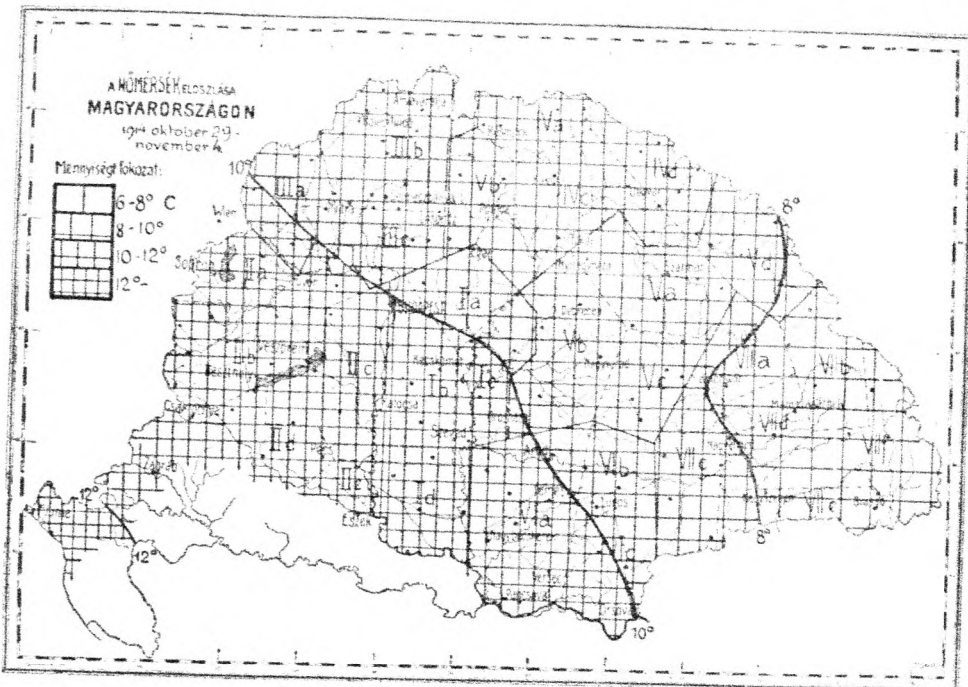
Elkelt 7000 q buza 30 fillérrel magasabb árral.
 Rossban az üzlet továbbra is szilárdult. A kínálat igen csekély volt. Budapest paritásában 34·20 koronát fizettek.
 Takarmányárpában az üzlet lényegesen szilárdult. A malmok őrési célokra nagyobb mennyiségeket vásároltak. Budapest paritásában 29·50 koronát fizettek.
 Zabban az üzlet irányzata nem változott. Budapest paritásában 22·60 koronát fizettek.
 Tengeriben az üzlet szilárdult. Budapest paritásában 22 koronát fizettek.

Eladatott:
 Búza: Tiszavidéki: 250 mm. 75 k. 43·40 K., 150 mm. 76·5 k. 42·90 K.
 Fejérmegyei: 100 mm. 75 k. 42·20 K., 150 mm. 74·8 k. 41·90 K., 160 mm. 73·5 k. 41·90 K., 100 mm. 71 k. 41·90 K., 400 mm. 74 k. 41·80 K., 200 mm. 75 k. 43— K.
 Pestvidéki: 100 mm. 78·3 k. 43·20 K., 150 mm. 76·5 k. 43·10 K., 100 mm. 76 k. 41·70 K., 150 mm. 75 k. 42·10 K., 200 mm. 75 k. 42·80 K., 720 mm. 73·5 k. 41— K.
 Tolnai: 200 mm. 73 k. 42— K., 200 mm. 75 k. 42— K.
 Felsőmagyarországi: 100 mm. 78·3 k. 43·20 K.
 Beeskerei: 200 mm. 75·5 k. 42·80 K., 300 mm. 76 k. 42·80 K.
 Pancsovai: 100 mm. 76 k. 41·80 K.
 Bácsági: 420 mm. 75 k. 42·60 K.
 Rozs: 100 mm. 34— K., 500 mm. 34·20 K., 450 mm. 34— K., 100 mm. 33·80 K., 150 mm. 33·90 K., 500 mm. 34— K. kpfp.
 Arpa: 500 mm. 29·30 K., 1000 mm. 29·77 K., 500 mm. 29·70 K., 100 mm. 28·80 K., 300 mm. 29— K., 100 mm. 29·20 K., 100 mm. 27·60 K. kpfp., 5000 mm. 29·50 K. kp. ab hajó, 1000 mm. 29·50 K., 100 mm. 27— K. kpfp., 100 mm. 28·80 K. kp.
 Zab: 100 mm. 22·60 K. kp.
 Az árak 100 kilogrammonként, koronákban értendők.

A budapesti tojástőzsde árjegyzései.

1914. november 5

Tiszavidéki: eredeti ———— 166—170— K.
 Meszes ———— 152——— K.
 Kosáráru (8 darab 1 K.) átszámítva 180——— K.
 Irányzat: szilárd.
 Időjárás: hűvös.

A terkep felosztása varmegyek szerint:

(k. = kelet, ny. = nyugat, d. = dél, é. = észak)

- I. Duna-Tisza köze: a) Hev., Szol. (Tisza jobb.) — b) Pest. — c) Szol. (Tisza balp.), Csong. — d) Bács.
- II. Duna jobb.: a) Mos., Sop., Vas k., Győr, Kom. — b) Vas ny., Zala, Veszpr. — c) Fehér, Tol. Som. é. — d) Som. d., Bar. ny. — e) Bar. k.
- III. Duna balp.: a) Pozs. é., Nyit. é. — b) Trencs., Tur., Ár., Lip., Zóly. — c) Pozs. d., Nyit. d., Bars, Hont, Nógr.
- IV. Tisza jobb.: a) Szepl. Sár. — b) Göm. — c) Bors., Ab., Zemp. d., Ung. d., Ber. d. — d) Zemp. é., Ung. é., Ber. é.
- V. Tisza balp.: a) Szab., Szat. — b) Hajdu, Bék., Bih. k. — c) Bih. ny., Szil. k. — d) Márm.
- VI. Tisza-Maros szög: a) Csan., Ar. ny., Tor., Tem. — b) Ar. k., Kras. é. — c) Kras. d.
- VII. Kárpát-hágón tal.: a) Szol.-Dob., Kol. k. — b) B.-Nasz., M.-Tor. k., Ud. é. — c) Kol. ny., T.-Arany. ny. — d) A.-Fehér ny., Huny. — e) T.-Ar. k., M.-Tor. ny., K.-Kük., A.-Fehér k. — f) Szab., Fog., Bras. — g) N.-Kük. — h) Haromsz. Ud. d., Csik.

Járványok fellépése esetén a gyors és megbízható szérumkezelés érdekében használjuk a JENNER-PASTEUR-INTÉZET SZÉRUMAIT,

amelyekről több mint 12 évi gyakorlat után kitént, hogy specifikus antitoxinokban bővelkednek, hogy összetételük tömény és állandó, hogy gyógyítóerejükben legerősebbek és hogy olcsóságuknál fogva mindenki részére hozzáférhetők.

Vetőmagvak.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vetőmagosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Lóheremag. Ezen magfajleség iránt állandóan nagy a kereslet. Csehországból a terméskilátásokra vonatkozó jelentések kedvezően szólnak, azonban ezen termelő országból csak későbbi időpontban kerül kész áru a piacra.

Lucernamagban hazai áruban a kínálat hiányzik. Olaszország árait a vevők ezidőszerint még nem akceptálják és üzletkötésre alig került sor.

Tavaszi búkkönyvből a jó minőségű áru rendkívül keresett s ennek megfelelően az ára emelkedett.

Borsó ugy hántolásra, mint vetőmagcélra keresett és minden piacra kerülő áru azonnal vevőre talál.

Nyersáruért az árak 100 kg.-ként a következők:

Table with 2 columns: Item name and price per 100 kg. Items include Lóheremag, Lucernamag, Mák, Lenmag, Kóles, Baltacim, and Búkkönyv tavaszi.

Azon magvak áraitra vonatkozólag, melyek ezen rovatban jegyezve nincsenek, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vetőmagosztálya (Budapest, V., Alkotmány-u. 29.) készséggel nyújt minta beküldése mellett felvilágosítást.

Szeszűzlet.

A szeszűzletben e héten élénkebb kereslet uralkodott és miután a vételkedv kielégítő, az árak változatlanul szilárdan zárnak.

Elkelt finomított szesz nagyban adózva 208-209 K., adózatlanul 69-70 K., ugy azonban, mint novemberi szállításra.

Adózott finomított szeszt főleg galíciai vevők vásároltak nagyobb tettekben 209 K.-ig azonnali szállításra.

Kisebbsételek 2-3 K.-val drágább áruban keltek. Denaturált szesz hordóval együtt nagyban 58-59-59-60 koronáig kelt. Egyes barellok drágábban.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről gyér a kínálat és miután kontingens nyersszesz iránt élénk a vételkedv, a kínált tettek Lloyd-jegyzésen alól és fix áruban találtak vevőre.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 62-63 K.

Budapesti jegyzés:

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Kontingens nyersszesz, Finomított szesz adózva, Finomított szesz adózatlan, Nyersszesz adózva, Denaturált szesz.

Nagyban új adó nélkül. Házhoz szállítva Budapesten 1 K.-val drágább az ár.

Liszt, őrlemények és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete abraktakarmányosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malmok átlagos búzalisztjegyzései 100 kilogrammonként Budapesten, elegysúly, tisztasúlyként zsákostul.

Table with 2 columns: Szám and Ar K. Values range from 0 to 7 and 62 to 55.60.

Table with 2 columns: Szám and Ar K. Values range from 0 to 3 and 51.60 to 20.50.

A többi abraktakarmánycikk árjai a következők voltak Budapesten zsákkal teljes vagonrakomány vételénél 100 kg.-ként:

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Finom búzakarpa, Goromba búzakarpa, Rozskarpa, Árpadára és árpaderce, Malomkonkoly, Budapesti gyári repcepor, Száritott moslék, Száritott répaszelet, Malátacsira, Szörplé, ab cukorgyár.

Budapesti lóvásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. november 5.

Főlhajtattott:

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Jobb minőségű csikó, könnyű kocsi, nehéz kocsi, ígás kocsi, fuvaroslovak, parasztllovak, alárendelt minőség.

Kiadatlan maradt: 772 drb. Irányzat: élénk. Székesfehérvári lóvásárra vasárnap 142 darabot 71-150 K.-ig.

Budapesti juhvásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. november 2.

Főlhajtattott:

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Magyarországiból, Szerbiából, összesen, kiadatlan maradt.

Ár a k (kilogrammonként elősúlyban, korona értékben).

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Hízott árú, feljavított juhok, kiverő juhok, kisorolt kosok, durvaszőrű juhok, kecskék.

Irányzat: lanyha, az árak 3-4 fillérrel kilogrammonként hanyatlottak.

Budapesti szurómarhavásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. november 3.

Vélt hozattott:

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Magyarországiból élő borjú, rugott, leszurt, éves növedék, Ausztriából élő.

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Magyarországiból élő gödölye, bárány, leszurt bárány, Ausztriából, Ausztriából élő bárány.

Kiadatlan maradt: 276 drb. Irányzat: élénk, az árak szilárdak maradtak.

Budapest-ferencvárosi zart sertésvásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. november 5.

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Hízott, szuró, összesen, kiadatlan, kiadatlan maradt.

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Hízott, szuró, összesen, kiadatlan, kiadatlan maradt.

1) Az árak elősúlyban levonás nélkül értendők. 2) Az árak elősúlyban páronként 45 kg. elősúly és 4% levonással, kilogrammokban értendők. Irányzat: a vásár élénk, az árak 6-12 fillérrel emelkedtek.

Budapesti vágómarhavásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. november 5.

Főlhajtás összege:

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Új felhajtás, múlt vásárról visszamaradt, összesen.

Kiadatlan vágóhúdra: 1301 drb.

Szarmazási hely szerint: Magyar eredetű, magyar tarka, bivaly, horvátországi, boszniai marhák.

Ár a k (100 kg.-ként elősúlyban minden levonás nélkül értendők).

1914. november 5.

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Magyar hízott ökör, tarka hízott ökör, konzerv ökör, tehén, bika, növedékmarha, bivaly.

Irányzat: élénk az árak jó bikáknál változatlanul, más minőségűeknél 1-2 koronával hanyatlottak mérsékelt mértékben.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertésüzem telepeinek jelentése a „Köztelek” részére.

(Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4% levonással vevő javára értendők.)

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Öreg nehéz páronként, öreg közep, fiatal nehéz, fiatal közep, fiatal könnyű.

A hízott sertésüzem iránzata: kellemes. Kőbányára egészséges sertések forgalmi korlátozás alatt levő területekről is szabadon szállíthatók. A felküldési szándék a kerület állatorvossal közlendő, ki mindenkor szolgál a szükséges utbaigazítással.

Soványsertés-árak.

Kredeti tudósítás Uri Rezső sertésbizományos VIII. k. Népszínház-utca 22., a „Köztelek” részére.)

1914. november 3.

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Sertésvesztes átment sertések, sertésvesztes át nem ment, árak elősúlyban kilogrammonként 4% levonással.

Borsói sertésvásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. november 3.

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Húsértés, zsírértés, összesen, kiadatlan maradt.

Ár a k (100 kg.-ként elősúlyban fogyasztási adó nélkül, fillérekben).

Kisrendű magyar zsírértés, középsertes, öreg sertés, könnyű és szedett sertés, sülőd (lengyel, erdélyi). Irányzat: élénk és szilárd, zsírértések a múltbéli árat megtartották, ellenben a húsértés 2-4 fillérrel olcsóbb lett.

Bécsi juhvásár.
(Eredeti jelentés a „Köztelek“ részére.)
1914. november 5.

Főlhajtás:	drb	Árak:	fillér
Magyarországból	1915	Angol husos ürök	
Galicziából		Elsőr. hizl. ürök	48—72
Oszták tartományokból		Középm. hizl. ürök	42—48
		Selejtes juh	
Összesen	1915	Anyajuh	

Irányzat: a multheti árak alig tartottak meg.

Bécsi szarvasmarhahavásár.
(Eredeti jelentés a „Köztelek“ részére.)
1914. november 5.

Főlhajtás:	Árak	(kg.-ként fillérben)	(szta. súlyban)
		I. oszt.	II. oszt.
Magyarországból élő borjú			
leölt			
Ausztriából élő borjú			
leölt	4355	144—160	112—140
Magyarországból leölt bárány			
leölt	48		K. párja
Magyarországból leölt sertés			
Ausztriából	2863	156—172	140—156
Magyarországból leölt juh			
leölt	582	80—126	
Ausztriából			
Összesen:	8141 db.		

Irányzat: élénk, az elsőrendű borjú a multheti árat megtartotta, a többi minőségű 4—8 fillérrel drágább lett, a zsirsértés 2—4 fillérrel, a hussértés pedig 4—6 fillérrel olcsóbb lett. A juh és bárány ára változatlan.

Bécsi szarvasmarhahavásár.
(Eredeti jelentés a „Köztelek“ részére.)
1914. november 2.

Felhajtás összege:	drb	Minőség szerint:	
Hízott marhában felhajtás	3370	Hízott marha	3044
Csontozni való marhában felhajtás	2614	Legelőmarha (Wiedew.)	326
Összesen	5984	Csontozni való	2614
Kladiatlan maradt	45	Összesen	5984

Származási hely szerint:

Magyarországi	3441	Nem szerint:	
Galic. és bukovinai	73	Ökör	2650
Oszták tartományokból	2470	Bika	1044
Boszniai		Tehén	2244
Összesen	5984	Bivaly	46
		Összesen	5984

(Árak 100 kilogrammonként élő súlyban, koronaértékben fogyasztási adó nélkül.)

1914. nov. 2.	I.	II.	III.
rendű	rendű	rendű	rendű
Magyar hízott ökör	104—110	94—102	82—92
Galiczi hízott ökör			92
Tarka hízott ökör	116—128	106—114	92—102
Bikák	82—110		
Hízott tehén	88—110		
Legelőmarha	84—92		
Csontozni való marha	48—70		
Kiszáradék hízó ökre			
Bivaly	64—74		
Konzerváru (solt)			

Irányzat: a kínlat megfelel a szükségletnek és így a vásár esendesen vette kezdetét, prima ökör ára 1—2 koronával, a többi minőség pedig 3—4 koronával visszament. A bika, tehén és csontosmarha ára 3—4 koronával olcsóbb lett.

Jelentés a Wien-St.-Marxon folyó hó 31-én megtartott szarvasmarha-vesztegvasárról.

Felhajtatott:

Ökör	Bika	Tehén	Bivaly	Összesen	
Magyarországból	998 db	188 db	321 db	9 db	1516 db
Galicziából	— db	— db	— db	— db	— db
Ausztriából	— db	— db	— db	— db	— db
Összesen:	998 db	188 db	321 db	9 db	1516 db

Osztályozva:

Hízómarha	555 db
Legelőmarha	271 db
Csontosmarha	690 db
Összesen:	1516 db

Irányzat: a hízómarhák ára a legutóbbi szabadvásár áraihoz viszonyítva változatlan, csontosmarhák ára, valamint a konzervökör, tekintettel, hogy a hétfői vásárra nagyobb felhajtás kilátásban van, 2—4 koronával olcsóbban keltek el.

Szerkesztői üzenetek.
K. B. Budapest. Kérdésére legjobb feleletet a „Köztelek“ következő két cikke ad: 1913. évf. 25. sz. „A mesterséges tápporokról“ és 1914. évf. 30. sz. „Rendület a mesterséges tápporokról“. Az a táppor, melyet egy ismerőse lejtostehenei számára ajánl, ugyanolyan fűszerek és ásványi anyagokból áll, amiket a mesterséges tápporok gyártói használnak. Ezek ugyan nem mondhatók ártalmasoknak, de hasznuk sincs. Cs. I.

K. J. Ada. A háboruban megsebesült katonalovakat előreláthatólag fogják majd a gazdák tenyészelekre kapni. Lapunk mai számában közölt nyílt levélből idevonatkozólag tájékoztatást nyerhet. A kormány ezirányú jövőendő intézkedéseit a „Köztelek“ben majd közölni fogjuk.

K. Unió-kávéház, Budapest. Azt a kérdést, amelyre felvilágosítást kér, ellenére annak, hogy lapunk most nagyon is korlátozott terjedelemben jelenik meg, mégis nagyon is részletesen és sokszor tárgyaltuk. Tessék a „Köztelek“ folyó évi 51., 61., 64. (két közlemény) és 71. számait átnézni s ott megtalálja bőven, amit már annak idején el lehetett volna olvasni, ennél többet most sem mondhatunk.

„Bronz-motorok“
takarmánykamrákban, gazdasági villanytelepeken és malmokban.

Herczeg Windisch-Grätz Lajos, Sárospatak.
Beleházi Bartal Béla, Fadd, Tolna m.
Barta Emil, Somodor-Somogyasszáló.
Kőcsán László, Dános, u. p. Alberti-Isra.
Versényi Zsigmond, Temesváros.
Stépan Tihomér, Málca, Zemplén m.
Felsőmagyarországi cukorgyár, Csemernye, Zemplén m.
Gróf Erdődy Sándor, Vép, Vas m.
Herczeg Windisch-Grätz Lajos, Sárospatak (második rendelés).
Sztapári dr. Récey Ede, Szárca, Torontál m.
Mere Mihály, Szutok, Somogy m.
Zalavári apátság, Zalaspáti.
Báró A. v. Rukovina, Noviszelo, u. p. Novigrad.
Gróf Draskovitch Fül, Gyöngyöspuszta, Zemplén m.
Dr. Kovács József, Erdőtelek.
Nagybonyai bégváros, Nagybony.
Felsőmagyarországi cukorgyár, Saécsmező, Zemplén m. (második rendelés).
Ghyey Elemér, Nagyigmánd.
Dancs István, Puspekfürdő, Bihar m.
Werkmanns Mátyas, Barcs, Somogy m.
Belicci Beliczy Tibor, Fitér, u. p. Sarkad.
Knebel Tamás, Horvátjáfalu, u. p. Ország.
Gróf Szapáry István, Borosjenő, Arad m.
Vécsy Fül, Vánesod, u. p. Mezőpéterd.
Skultéty József, Lajosmizse, Pest m.
Linhner Károly, Bralya, u. p. Nagysásk.
Ozv. gróf Wenckheim Frigyesné, Ludad, u. p. Bekés.
Stephani Ervin, Füle, Nógrád m.
Hálosky Bedő Béla, Galgagyörk, Pest m.
Gróf Károlyi László, Pusztapakony, u. p. Ócsa.
Kollár Antal, Pécs.
Bayer és Wagner, Pélmónostor, Baranya m.
Király János, Bajna, Esztergom m.
Varga Ferenc, Mohács, Baranya m.
Bergl Testvérek, Pusztapalince, u. p. Ríjenel.
Gulner Gyula, Abony, Pest m.
Kovács János és társai, Dunaszekeső, Baranya m.
Rajcsányi János, Budapest, IX., Köztelek-u. 2.
Sternthal Arthur, Nagyszőlősa, Bihar m.
Dr. Bakos Géza, Mibekuda, u. p. Alberti-Isra.
Hosszúfoki Armentesítő társulat, Bekés.
Birtó Miklós, Krassócsörge, u. p. Kiszabánya.
Dr. Kovács József, Erdőtelek (második rendelés).
Az O. M. G. E. társasága, Tápöcsztele, Pest m.
Farkas Ferenc, Pusztatetőtlen, u. p. Abony.
Bauer Testvérek, Baracska.
Beleházi Bartal Béla, Fadd (második rendelés).
Brády Albert, Brád.
Alesuthi főhercegi uradalom, Alesuth.
Kőcsán László, Gyömrő (második rendelés).
Ozv. gróf Forgách Károly, Marcali, Somogy m.
Külker Gyula, Szala, u. p. Felsőméra.
Gille Béla, Torontálcsanak.
Gróf Wenckheim örökösök, Rigós, Bekés m.
Vajda Zsigmond, Kunágota, Arad m.
Ester Gyula, Esztergom.
Báró Biedermann Kezse, Szentegát.
Irsay Kálmán, Alberti-Isra.
Grosz Gyula, Rákosszaba.
Herczeg Hobenlohe erdőszeti hiv., Kaszó pta, u. p. Somogyson.
Gróf Festetics Kálmán, Gyöngyöspuszta-Németháza.
Dr. Adám György, Beregszó-Temesvár.
Gyertyánffy Andor, Győr, Temes m.
Soós Sámuel, Paks, Tolna m.
dr. Mennó István, Nyáregyháza, Pilis.
Régl Dezső, Csala.
Teresianum alapítvány, Bátaszék.
Horváth Eiek, Péterréve.

EROTAKARMÁNYGYÁR R.-T.
Budapest, V., Nádor-u. 30.

Ajánlja:
lovaknak és hizóknak
„DERBY“
melasse erőtakarmányát
a korona 14.—.

„MILKA“
tejelő takarmányt
a korona 14.75 ab Hatvan, zsák nélkül,
1914. október és 1915. május havi szállításra,
kb. egyenlő részletben. Tisztaságért
és beltartalomért szavatolunk.

Száritott répaszelet, folyékony melasse, száritott tengeri moslék és különféle pogácsákban legolcsóbb bevásárlási forrás. 5702

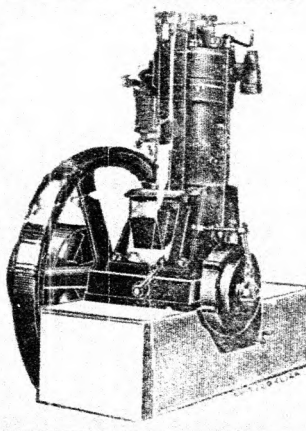
Takarmánykamrák, malmok meghajtására, kastélyok, tanyák villamos világítására, szivattyúk és cséplőgépek hajtására. A ipartelepek számára a legmegbízhatóbb és legtökéletesebb üzemgép a

BRONS MOTOR

a legújabb Diesel-rendszerű magasnyomású nyersolajmotor.
4 HP-től kezdve minden nagyságban készül.

Prager Maschinenbau A.-G. (vornals Ruston, Bromovsky u. Ringhoffer)
bronsmotorgyárának gyártmánya!

FARAGÓ ANDOR OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
MŰSZAKI IRODÁJA
BUDAPEST, V. KERULET, VÉCSEY-UTCZA 2. SZÁM.
TELEFON 120-70.

- Legegyszerűbb szerkezet.
- Nincs előmelegítő lámpa.
- Nincs gyújtógyertya, sem gyújtócső.
- Nincs villamos gyújtó.
- Nincs vízhefcskendezés.
- Nincs légszivattyú.
- Nincs nyersolajszivattyú.
- Nincs füst- és koromképződés.
- Nincs hatósági ellenőrzés.
- Nincs robbanás vagy tűzveszély.
- Nincs elpiszkolódás.
- Nincs üzemzavar.
- Legolcsóbb üzem.
- Legkevesebb fogyasztás.
- Minden pillanatban indul.
- Mindig üzembiztos.
- Bárki kezelheti.

1914/78. szám

500
darab
5-6 éves
valódi
erdélyi
fehér.

JÁRMOSÓKRÖT

700
darab
1-2-3 éves
valódi
erdélyi
fehér

ÖKÖRBJUT
eladásra (megbizásból) ajánl:
ERDÉLYI KÖZVETÍTŐ ÉS ÁRUFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
KOLOZSVÁR, KOSSUTH LAJOS-U. 25.
Telefon 619. (Interurban). Sörgöncim: Közvetítés Kossuth-u. 25.

Sárgahusu, bőventermő 6026
étkezési burgonya
1-2 vagon megvételre keres-
tetik tavaszi vetőmagnak. Mintázott árajánlatokat kér
Czell, uradalmi intézőség, Lajtakáta, Moson megye.

GAZDAK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE
ALAPÍTATOTT 1900-BAN.

Igazgatóság: Budapest, IX., Kálvin-tér 10., saját székházában.
Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére a leg-
különbözőbb módoktól sörint, előnyös feltételek mellett.
Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek.
A lefolyt 13 év alatt a tagok kétszer részesültek az üzlet feleslegéből közgyűlési
határozat értelmében díjsszatérítésben.
Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatósághoz, vagy az ország
minden egyes helyén működő képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilá-
gosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.
Alapítványok kormány hozzájárulásával: — K 2,527.960.—
Tartalékok — " 3,846.903.—
Biztosított tagjainak fennállása óta kifizetett tűzkárokból — " 12,385.000.—
" " " " jégkárokból — " 6,000.000.—
Biztosított érték tűzben 1913. évben — " 930,000.000.—
" " " " jégben 1913. évben — " 62,500.000.—
Életbiztosítási állománya — " 17,370.144.—

A „Gazdak Biztosító Szövetkezete” alapítása és fiókintézménye
A „GONDVISELÉS”
Országos Központi Segélyező-Társulat, Budapest, IX., Kálvin-tér 10. szám,
mely társulat tagjai részére 50 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítást nyújt, nép-
biztosítási osztálya keretében pedig 2000 koronáig hozomány, katonai és vegyes biztosításokat közvetít
minden orvosi vizsgálat nélkül. — A „Gondviselés” Társulat elnöke: Emőd József, igazgatóági
tagok: Leg József, Lovag Ember Árpád, Czobor László, Beszke Pál, Nérel Ödön és ügyv. igazg.: Paur Ödön.

Növendékszarvasmarhát téli tartásra
elvállalunk kisebb és nagyobb tételekben, szalma és
takarmány minden mennyiségben rendelkezésre áll.
Dokomlasi bérgazdaság
Dokomlaspuszta, utolsó posta Tolna. 5979

Zsák- és ponyvakölesőznés.
Uj és használt
zsák, ponyva,
gyapjuzsák, kévekötő legmegbízhatóbb szállítója
SCHILLINGER MIKSA
Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. (Az országház mellett)
Telefon: 45-26. 7614 Alapított 1878.

PAVEK JÓZSEF, GYÖR.
Szi- és nyereggyártó.
Az összes lófelszerelések nagy raktára.
Szolid kivitel, jutányos árak!
Több kiállításon aranyéremmel
és díszoklevéllel kitüntetve!
Nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen!
5933

Ladányi József és Társa
Fuska- és kardművesek fegyverraktárai
Pécs, Debrecen, Nagyvárád.

Nagy választék mindennemű vadász-
fegyverek, revolver és ismétlőpisz-
tolyok, töltények és vadászati fel-
szerelésekből. 5939
Képes árjegyzék Debrecenből ingyen küldünk.

Zadák József
törvényesen bejegyzett sertésbizományos
Budapest, VIII., Rákóczi-tér 6.
Telefon (Interurban): Sörgöncim:
József 41-38. Zadajos Budapest.

GŐZEKE- ÉS MOTOREK ETULAJDONOSOKNAK
nem kell többé külföldi ellenségeinket támogatni, mert mindenféle gyártmányu
gőzeke és motoreke összes részleteit
acélból, vasból, fémből, bronzból, a legjobb kivitelben készítjük miskolci gyárunkban. Első-
rendű gőzesodronyköteleket 220-240 kg. m²-kénti szab. szilárdsággal azonnal szállíthatunk.
Munkafelvételek bárhol a helyszínén ingyen. Előkelő referenciákkal szolgálhatunk.
SZILÁGYI és DISKANT motor- és gépgyára, MISKOLCON.

42 év óta kartellen kívül! Uj és egyszer használt
hazai zsák-és ponyva-
gyár és kölcsönintézet.

Eredeti importált amerikai manillazsineg, kézi kévekötel.

NAGEL ADOLF

zsák- és ponyvagár,
 kölcsönintézet,

BUDAPEST,

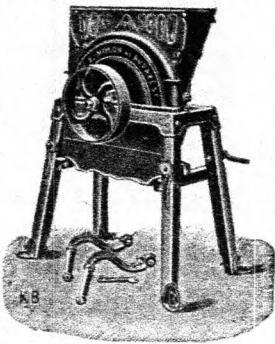
Arany-János-utca 10. sz.

Sürgőnycim:

NAGELA BUDAPEST

Videki telefon 104-10. és 35-92.

Idénygépek: Szecskavágók, répavágók,
hengeres és tárcsás darálók,
 tengerimorzsolók kézi- és erőhajtásra, **olajpogácsatorók,**
gyökmosógépek, takarmányfüllesztők stb. ::

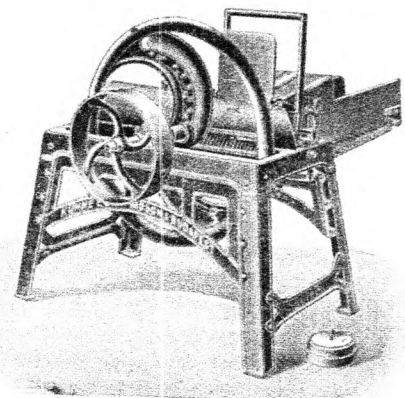

„KÜHNE“ mezőgazdasági
 gépgyár r.-t. ::
MOSON.

Főraktár:

BUDAPEST, VI., Vilmos-császár-ut 59.

Fiókraktárak: **Debrecen, Kaposvár,**
Szabadka, Temesvár.

Teljes
 takarmánykészítőberendezések
 és tejgazdasági felszerelések.

GRÓF KARÁTSONYI URADALMAK HASZONBÉRLETE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

MEGHÍVÁS

a „Gróf Karátsonyi uradalmak haszonbérlete részvénytársaság“-nak 1914. évi november hó 16-án, déli 12 órakor a Magyar telepítő és parcellázó bank részvénytársaság tanácstermében (Budapest, V., Béla-utca 8. szám alatt) tartandó

rendkívüli közgyűlésére.

NAPIREND:

1. Határozathozatal a 600.000.— korona alaptőkének 250 db bemutatóra szóló, egyenként 800.— korona névértékű új részvény kibocsátása által 200.000.— koronával 800.000.— koronára való felemelése tárgyában. Ezzel kapcsolatban az új részvények kibocsátási feltételeinek megállapítása.

2. Az alapszabályok 5., 6., 34., 37. §-ainak módosítása.

A t. részvényesek, akik szavazati jogukkal élni kívánnak, felkéretnek, hogy szavazati joguk igazolásul részvényeiket az alapszabályok 11. §-a értelmében legkésőbb 1914. évi november hó 8-ig bezárólag a Magyar telepítő és parcellázó bank részvénytársaság főpénztáránál (Budapest, V., Béla-utca 8.) térítvény ellenében letenni sziveskedjenek.

Budapest, 1914. október hó 30.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból:

11. §. Minden részvény egy szavazatra jogosít. A részvényesek, akik szavazati jogukkal élni akarnak, kötelesek részvényeiket legalább 8 nappal a közgyűlés előtt letéti elismervény mellett letenni. Ezen letét vagy a részvénytársaság pénztáránál, vagy a hivatalos lapban (4. §) közzéteendő helyeken eszközölendő.

12. §. A szavazati jog személyesen, vagy meghatalmazottak útján gyakorolható. Testületek, intézetek, kereskedelmi társaságok, valamint kiskorúak képviselőiben a közgyűlésen azok képviselői vehetnek részt, ha ez utóbbiak nem is részvényesek. Azok, kik szavazati jogukat igazolták, igazolójegyet kapnak az általuk képviselt részvények és az őket megillető szavazatok számának megjelölésével.

A módosítandó alapszabályszakaszok új szövege a társaság üzlethelyiségeiben a t. részvényes urak rendelkezésére áll.

EREDETI STOCK MOTOREKE

a teljesítménynek, talaj- és terepviszonyoknak megfelelő nagyságban és lóerőszámmal, előre-hátramenettel, gépi kiemelő szerkezettel berlini gyárunkból

azonnal szállítható.

A vasuti szállítás a háborus állapotnál sem szenved késedelmet.

Vezérképviselet:

MUNKÁCSI ÉS BÁNKI

okleveles gépészmérnökök mérnöki irodája,
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 4.

Sürgőnycim: „Diplings“

Telefon: 76-94.

1000 gép üzemben.

6 éves referenciák tartósságra.

Számos utánrendelés.

MEZŐGAZDAK ÉS ÁLLATTENYÉSZTOK!

Aki mindenféle vágóállatot: ökröt, sertést, borjút stb. eladni akar, aki fejőstehenet, beállítani való állatot, röviden különféle nemű és fajú tenyész- és haszonállatot venni akar, folyamodjék az „**ÁLTALÁNOS OSZTRAK ÁLLATTÉRTÉKESÍTŐ TÁRSASÁGHOZ** (Allgemeine Österreichische Viehverwertungs Gesellschaft) WIEN III., Zentralviehmarkt St. Marx. Sürgőnycim: Viehverwertung Wien. Felvilágosítások állat bevásárlása és értékesítése dolgában készséggel és ingyen adtnak.

5724

LANGEN ÉS WOLF

motorgyárosok

Budapest, VI., Váci-körút 59.

Szállítják a világhírű eredeti

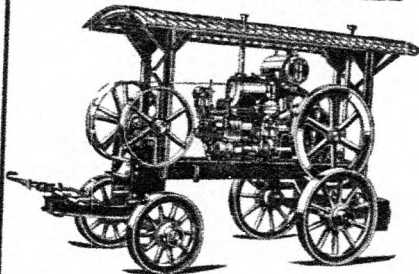
„**OTTO**“

motorokat,

benzin-

lokomobilokat.

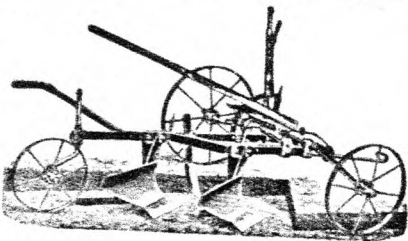
Kitűnő referenciák!

Ajánlom a t. Gazdaközönségnek azonnali szállításra

Sack Rudolf

általánosan legjobbaknak ismert valódi egytemes és többvasu acél-ekéit, motorhoz való többvasu ekéit, vetőgépeit és boronáit.

Sack-féle ZH9 kettőseke.

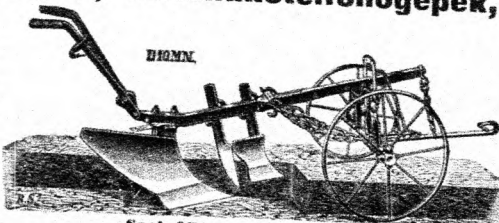
Raktáron vannak a DEERING-féle tárcsásboronák, darológépek és benzinmotorok.

APOLLÓ meszelő-, fertőtlenítő- és permetezőgépek.

Valódi WESTFALIA műtrágyaszórógépek, legjobb rendszerű

szecskavágó- és répavágógépek. Reform takarmányfüllesztők, golyós- és hengerescsapágyakkal bíró járgányok, szalmakötélfonógépek,

burgonya-osztályozógépek és egyéb mezőgazdasági gépek és eszközök elsőrendű minőségben, nagy választékban kaphatók

Sack-féle egytemes eke.

PROPPER SAMU mezőgazdasági gépraktárában,
Budapest, V., Vilmos-császár-ut 52.

Árjegyzékek és felvilágosítások Kivánatra ingyen és bérmentve!

Minden gazda olvassa el

GRABNER EMIL

A gyümölcsfák és kerti vetemények műtrágyázása

című legújabb könyvét.

64 oldal, 36 képpel.

Ára 2 korona.

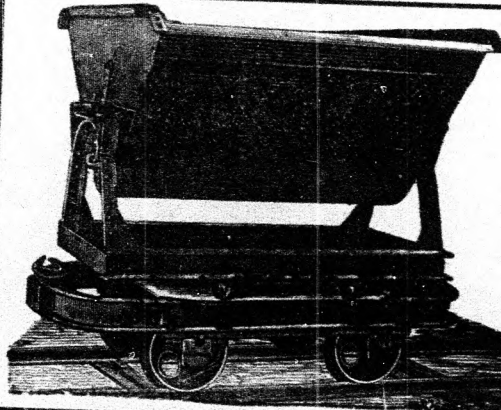
Megrendelhető a „PÁTRIA” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

ROESSEMANN ÉS KÜHNEMANN

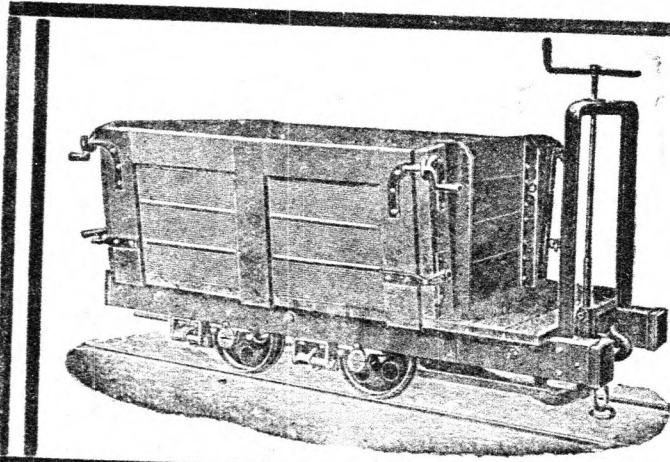
Budapest, VI. kerület, Váci-ut 113-115. sz.

Keskenyvágányú vasutak gyára.

J
É
G
É
P
E
K

H
Ü
T
Ö
B
E
R
E
N
D
É
S
E
K

Gazdasági, erdei és ipari keskenyvágányu vasutak.

Sinek, hordozható vágányok, váltók, fordítókorongok, keskenyvágányu kocsik, kerékpárok és mozdonyok szállítása **új és használt állapotban, több évi részletfizetésre is.**

Nyomjelzés, tervezés, építés.

A MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R.-T., GYŐR keskenyvágányu gyártmányainak eladása és bérbeadása.

Magyar Bank és Kereskedelmi R.-T. Keskenyvágányu Vasutosztály
Budapest, V., Vilmos-császár-ut 32.

Méhágy száz boronával fölbel vesz be, ha a trágyalének nagyobb figyelmet szentel!

Trágyalésvivők, trágyalésvivők és trágyaléshordók, ugyancsak minden fajú szivattyúkat, vízvezetéseket a legújabb szerkezettel készít

Aktion-Gesellschaft Erste mährische Wasserversorgungs- und Pumpenbauanstalt ANT. KUNZ, Mährisch-Weiskirchen, Prospektusok ingyen és bérmentve. Ausztria-Magyarország legnagyobb vízvezeték- és szivattyú speciális gyára. 7684

Azonnali **10 vagon** jóminőségű szállításra **RÓZSA**

étkezőburgonyára

vevőt keresek. Ajánlatok: Potchen, Keglevichháza (Törölköz megye), 7641

Burgonyát,

babot, szénát nagy mennyiségben veszek. Ajánlatok, minőség- és ármegjelöléssel ab ottani vasútállomás vagonokba rakva, **Spiegel Árpád, Budapest, VIII., Illés-utca 16.** címére küldendők. 4036

Szeszgyárosoknak **eladó**
50 vagon cukorrépa

a nagybossányi állomás mellett, prizmálva. Tudakozódhatni **Finka Gyula, felsőhelbényi gazdaság intézőségénél, u. p. Nyitrakoros.** 6042

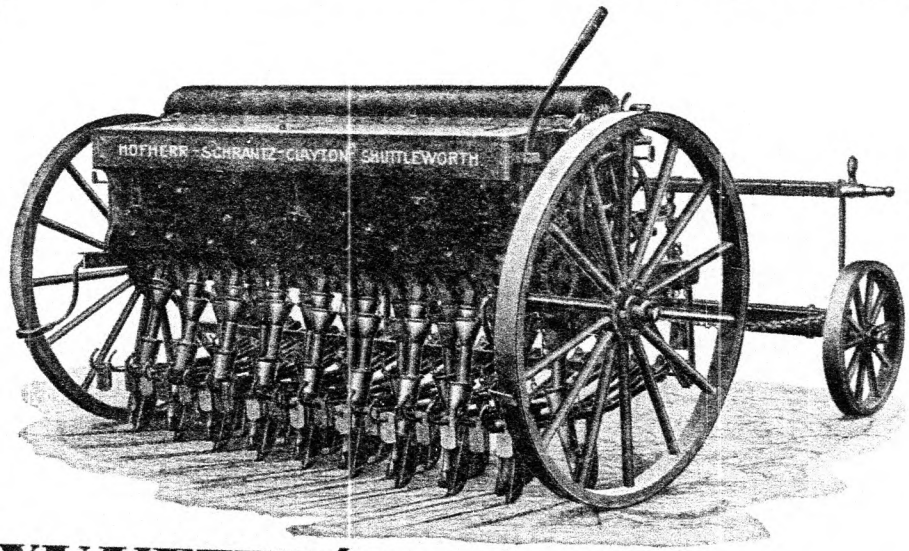
Hofherr-Schranz és Clayton-Shuttleworth R.-T.

BUDAPEST, VI., Vilmos-császár-ut 57.

Ajánlja: Egyesített „FFK” jegyű

„HOOSIER”
vetőmag- és műtrágya-
vetőgépeit,

melyek a vetőmagot és a műtrágyát egyidejűleg sorba vetik.

Egyszerű szerkezet. **KÖNNYŰ KEZELÉSI MOD.** Megbízható vetés.

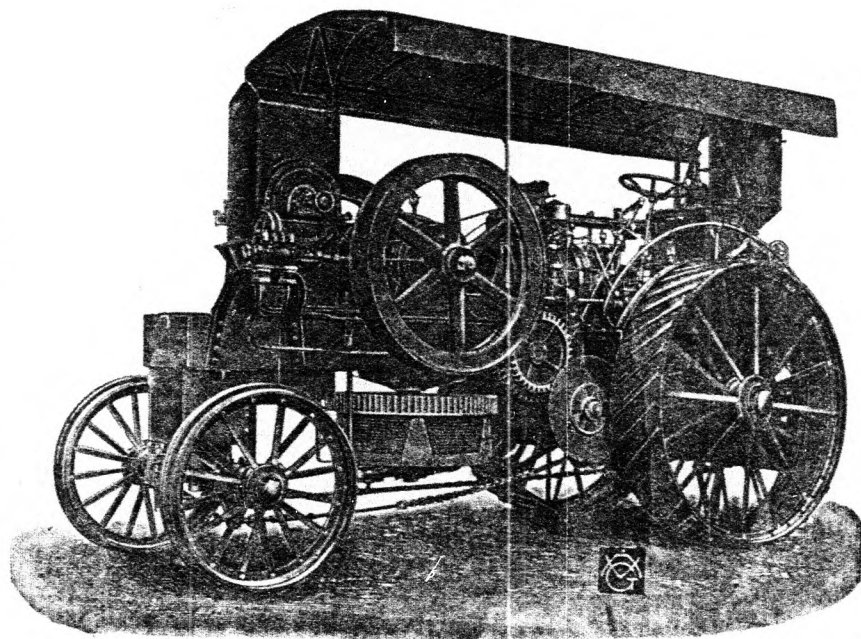
Ajánlja továbbá

„Voss”-féle szabadalmazott trágyaszórógépeit, melyek mindenütt a legjobbaknak vannak elismerve.

Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kétgéprendszerű „ASTRA” GÁZEKÉK

A létező
legolcsóbb
szántási
üzem-
költségek!

Nagy
teljesítő-
képesség!
Biztos
üzem!

Tüzelőanyagfogyasztás óralóerőnként kb. 480 gramm faszén (2-4 fillér).

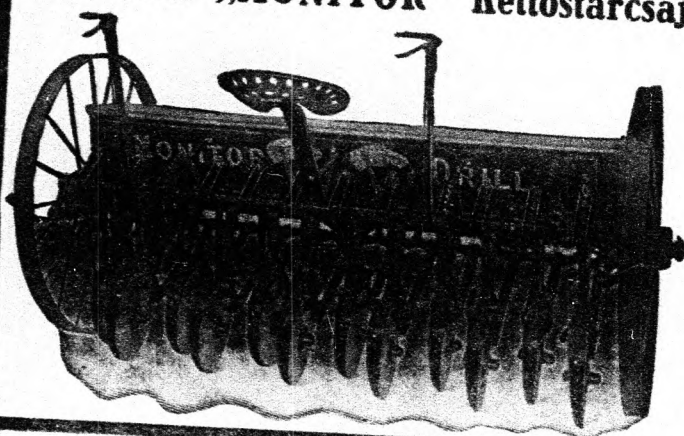
Több ekekészlet azonnal szállitható.

Felvilágosításokkal szívesen szolgál:

**A Magyar Királyi Államvasutak
Gépgyárának Vezérügynöksége**

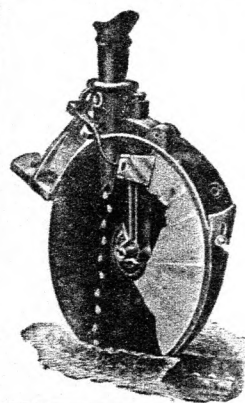
Budapest, V., Vilmos-császár-ut 32.

MOLINE „MONITOR“ Kettóstárcsájú vetőgép kombinálva műtrágyaszórával is.

ELŐNYEI:

1. A kettős tárcsák segítségével a legkötőtebb és legnehezebb talajnál is a vetőmagot a kívánt mélységbe hozza.
2. A műtrágya a tárcsák által a porhanyított földdel keveredik.
3. A vetőmag közvetlenül a műtrágyázott, porhanyított földbe lesz elvetve.
4. A csira fejlődése tökéletesebb, mert a vetőmag, mint az ábra mutatja, két sorban esik a földbe.
5. A vetőtárcsák forgása által a gép a legcsekélyebb vonóerőt szükségesli.
6. Legalkalmasabb gép rossz időviszonyok mellett végzett motorszántás utáni vetésre.
7. Takarólánccok alkalmazásával a fogasolás elmarad.

Adriance, Platt, & Co. — Moline Plow Company
Magyarországi eladási irodája:
Igazgató: Braun Armin, Budapest, II. ker., Zárda-utca 34. szám.

Részvénytőke
150 millió
korona.

Közvetlenül vöröslóheremagtenyésztőtől,
garantált belföldi

vöröslóheremagot

keresünk megvételre,
tisztaságáért, csiraképességéért és arankamentességéért a
budapesti magellenőrző állomás szerinti szavatossággal.
Mintázott árajánlatok a **Diószegi Gazdaság,**
Cukor- és Szeszgyár Részvénytársaság-
hoz, Magyardiószegre intézendők.

6044

2 millió szőlővessző- és boreladás.

Szanádi immunis homokszőlőtelepemen termelt, jól beérett, teljesen fajtiszta
sima hazai szőlővesszők,

minden betegségtől mentesek, kaphatók azonnali vagy tavaszi szállításra 0 fasz
Rizling, Kövishinka, Nemes Kadarka, Nagyburgundi, piros és fehér Chasselas,
ezre 5 korona, Muskat Fr. Rouge, Muskat Hamburg, Ezeréves, Izabella, Muskat
R. Hoog, Alicante Bouche, fehér és piros Keckelescsü, ezre 10 korona, Csaba-
gyöngye, ezre 50 korona. Ugyanitt kapható **440 hektó idei termésű**
ujbor, szőlőtől együtt hektója 40 korona, **óbor,**
kiforrva vagy lefejtve 44 korona,
továbbá eladó még: **80 hektó**
1913. évi termés, hektója 50 korona. **VARTUS ALAJOS, Szanád,**
Torontál vármegye.

6039

Pellegrino-rendszerű gabonaszárító telepeket

mindennemű gabona, kukorica, hüvelyes vetemények,
magvak, gubacs és selyemgubók **szárítására**

épít Magyarország, Ausztria, Horvát- és Szlavonország részére egyedül csakis az

ELSŐ HORVÁT GÉPGYÁR ÉS VASÖNTŐDE R.-T., ZÁGRÁB.

Már épített és épülőfélben lévő telepek:

Frigyes főherceg-féle főherceglaki uradalom
igazgatósága részére;
Frigyes főherceg-féle frigyesszéli uradalom-
igazgatósága részére;
gróf Normann-Ehrenfels Gusztáv bizováci urada-
lom igazgatósága részére;
bánsági főhercegi uradalom felügyelősége részére;
bárány-Gutmann orahovici uradalom igazgatósága
részére;

bárány-Pfeiffer Kálmán gladnosi uradalma részére;
Kettenbach András ur, ujbánovci (Szerém megye)
nagybérleti részére;
Sörger Sándor ur, a Draskovits gróf noskovoi ura-
dalom főbérleti részére;
Simeunovics György ur, gomboselöszigetli nagy-
birtokos részére;
Szerb Földmívelők Egyesülete m. sz. részére
Mitrovicán.

Saját vas- és ércöntőde.

Malomépités.

Silos-telepek.

Vasszerkezetek és hidépités.

Motorok és turbinák.

8385

Legújabbban megjelent:

Takarmányozástan

a legújabb elméleti és gyakorlati ismeretek alapján

irta: **Szilárd Gyula**
a Gróf Esterházy-féle csákvári
földmivesiskola tanára

Ára füzve 4 K, kötve 5 K.

A gazdasági tudományoknak egyik ága sem mutat fel a legutóbbi évtized folyamán oly nagy változást, akkora haladást a tökéletesedés felé, mint éppen a takarmányozástan. Elmélet és gyakorlat egymásra találtak és teljes mértékben fődik egymást. Már Kellner vizsgálódásai megmutatták a helyes utat, amelyen még nagyobb biztonsággal haladunk, mióta a svéd és dán gyakorlati eredmények Kellner adstait részben igazolták, részben tökéletesítették.

Ezeket a legújabb ismereteket foglalta össze Szilárd fenti művében és azokat kimerítően, mégis röviden és a gyakorlat céljainak megfelelően ismerteti. Ismerteti az állati test összetételét, anyagainak pótlását, a takarmányok nyers és emészthető összetételét, tápláló értékét. Mesterien megismerteti a haszonérték, keményítőérték, tejelőérték, takarmányegység fogalmával és ezek alapján a különböző állatok szükségleteivel. A takarmányszámítás módját példák illusztrálja és olyan táblázatokkal könnyíti meg, melyek százféle takarmánynak összes szokásos adagait felölelik. Ezeknek segítségével bármely komplikált takarmányozási feladatot pár perc alatt meg lehet oldani.

A könyv második része a takarmányozás gyakorlati ismereteit közli. Részletesen ismerteti a különböző takarmányokat, azoknak természetét, és etethető adagokat stb. Ismerteti a takarmány-előkészítésnek szokásos és ajánlható módjait. Külön-külön előadja a szükségeseket a különböző állatok tartására vonatkozólag. Borju-nevelés, jármos-, hizó- és tehenészeti marhák etetése, juhok, sertések tartása, nevelése, hizlalása. Részletesen ismerteti az **egyedi etetés** módját, előnyeit, megismerteti a **tejelés ellenőrzésével** és a takarmányértékesítés kiszámításával. Végül részletes utasításokat ad az abraktakarmányok beszerzésére, azok értékének megállapítására.

Ezekben bennfoglaltatik mindaz, amire a modern állattartó gazdának szüksége van. A 160 oldalra terjedő könyv röviden, könnyen érthető módon tárgyalja a dolgokat és lehetővé teszi, hogy a gyakorlati gazdák a modern takarmányozási ismeretek jelen állásával a **legrövidebb idő alatt, teljesen** megismerkedjenek.

Megrendelhető a "PÁTRIA" R.-T. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX kerület, Üllői-ut 25. szám.

BENZOL

motorüzemekhez és traktorokhoz (benzin helyett)

helyitt, raktár Budapest .. .. . pr. 100 kg. K 50.—
helyitt, vasut Schönbrunn-Wittkowitz .. .. . " 100 " " 47.—
utánvétell, kb. 500 kg.-os kölcsönvashordókban, melyek 6
héten belül a feladó állomásra bérmentve visszaküldendők.
Benzol olcsóbb a benzinnél, mert 25%-kal kevesebb kell
ugyanazon teljesítményhez. Benzol nincs pénzügyöri ellen-
őrzés alatt.

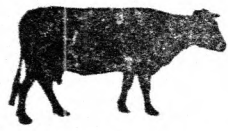
Dieselmotorhengerolaj .. .. . pr. 100 kg. K 90.—
Gépkenőolaj .. .. . " 100 " " 44.—
Géphengerolaj .. .. . " 100 " " 70.—
Ja kocsikenőcs .. .. . " 100 " " 22.—
Pyroleum .. .. . " 100 " " 48.—

helyitt, raktár Budapest, utánvétell.

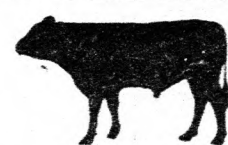
FENYO BÉLA műszaki nagykereskedő, Budapest, V., Csáky-utca 34. sz.
INTERURBAN TELEFON 121-64.

Wiener Landwirtschaftliche Zeitung

Die in Wien: "Mitteilungen der Fachvereinigungen der k. k. Landwirtschaft", "Wiener Landwirtschaftliche Zeitung", "Anbau und Viehzucht", "Re der Zentrale für Viehzucht in Wien" u. periodischen Rundschauen (Agrar-zeitung, Milchviehwirtschaft, Brennerer, Waldwirthschaft, Viehwirtschaften etc.).
Herausgeber: K. G. Holz, k. k. Hofbibliothek, k. k. Hofdruckerei.
Erscheinungsort: Wien I., Schaulergasse 6.

Negyszeresen kitudtette! Brüsseli szarvasmarhakiállítás első díj: 500 frank. Első díjazomok stb.

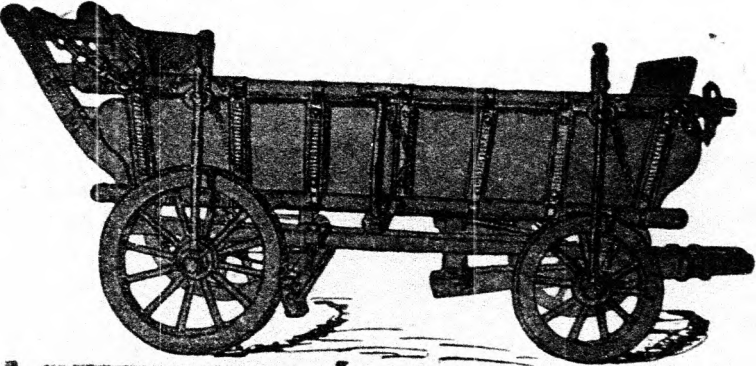
Eredeti Hollandi tuberkulinmentes

tenyészet- és tejteheneket, üszöket, borjúkat és tenyészbikákat

csakis elsőrendű árut, fuvar- és hibától mentesen Ausztria-Magyarország minden állomására szállítanak gazdáknak és szarvasmarhaszállítóknak
D. Stoppelman und H. van Zand
Winschoten-ben (Hollandia).

Frigyes főherceg uradalma, Teschen. A cs. és kir. gazdaság, Smiritz és Jenő, a m. kir. gazdasági akadémia gazdasága M.-Óvár, a krakkói cs. és kir. gazdasági egyesület szállítója. Dóry Hugó, Tüskevár.

Az utolsó 6 esztendőben mintegy 6000 darabot szállítottunk Ausztria-Magyarország legelső uradalmának és nagybirtokosainak **Prima referenciák rendelkezésére állanak.** Valamennyi fajta 100 kiló élőszívban, a vagonból kimerve szállították.

STEINER ÁRMIN vaskereskedő GALGOCZ,
ajánlja legolcsóbban
gazdasági szekereket, szekérekereket
legjobb kivitelben.

Magyar királyi államvasutak.

A polgári személyforgalom részleges felvétele.

Érvényes: visszavonásig.

A magyar királyi államvasutak vonalain és az általuk kezelt helyi érdekű vasutak vonalain további intézkedésig csak az alább fel sorolt vonatok közlekednek. E vonatok menetrendje az 1914. évi május hó 1-től érvényes menetrend-hirdetményekből vehető ki.

Vonal	Vonalrész <small>(Csak akkor van felsorolva, ha valamely vonat nem a hirdetményben feltüntetett állandó állomástól a végállomáig, hanem csak bizonyos állomások közt helyezett forgalomba.)</small>	A forgalomba helyezett vonat száma	Vonal	Vonalrész <small>(Csak akkor van felsorolva, ha valamely vonat nem a hirdetményben feltüntetett állandó állomástól a végállomáig, hanem csak bizonyos állomások közt helyezett forgalomba.)</small>	A forgalomba helyezett vonat száma
1. Adony-Pusztaszabolcs—Tapolca	Adony-Pusztaszabolcs—Tapolca	1122, 1110, 1112, 1106, 1121, 1105, 1111, 1109.	35. Budapest ny. p. u.—Lajosmizse—Kecskemét		összes vonatok
2. Alkenyér—Kudvir	Alsóörs—Bakatonfűred	1108, 1107.	36.	Budapest—Marchegg	114, 108, 118, 112, 102, 116.
3. Almásfüzitő—Esztergom		összes vonatok		Budapest—Galánta	1402, 120, 1408, 1407, 110, 1405.
4. Alvinc—Nagyszeben		5802, 5804, 5806, 5801, 5805, 5807.		Budapest—Érsekújvár	122, 117.
5. Arad—Nagykikinda		6716, 6712, 6714, 6713, 6701, 6715.		Budapest—Párkány-Nána	130, 125.
6. Arad—Temesvár-Józsefváros		2002, 2004, 2008, 2003, 2005, 2009.		Budapest—Nagymaros	138, 139.
7. Aranyosgyéres—Torda		7912, 7914, 7918, 7922, 7924, 7930, 7932, 7911, 7913, 7917, 7921, 7923, 7929, 7931.		Budapest—Vác	128, 133.
8. Aszód—Losonc		6712, 6702, 6704, 6713, 6711, 6701.		Budapest—Dunakeszi-Alag	151.
9. Baja—Bezdn—Zombor		6114, 6116, 6111, 6113.		Budapest—Rákospalota—Újpest	152, 156, 156a, 162, 164, 166, 170, 174, 176, 178, 153, 155, 155a, 163, 165, 167, 173, 175, 177, 179.
10. Baja—Ujvidék	Baja—Zombor Zombor—Ujvidék	7114, 7108, 7107, 7111, 7105, 7102, 7103, 7105.		Vágsellye—Galánta	7106, 7113.
11. Bakóca—Godisa—Kömör		4914, 4916, 4911, 4915.		Galánta—Pozsony	186, 189.
12. Banovajurga—Pakrac		összes vonatok		Pozsony—Marchegg	190, 5302, 5301, 192.
13. Barcska—Ormospuszta		5512, 5516, 5511, 5515.		Budapest—Orsova—Vercsorova	701, 710, 163/709, 3, 702.
14. Bácsfeketehégy-Szegh—Ujpalánka		6016, 6014, 6011, 6015.		Budapest—Temesvár	712, 711, 707, 708.
15. (Gombos)—Bácsordas—Ujpalánka		6964, 6914, 6911, 6963.		Budapest—Szeged	714, 720, 732, 715, 717.
16. Bánhida—Pápa		7614, 7604, 7612, 7611, 7641, 7601.		Budapest—Cegléd	6710, 728, 502, 6701, 727, 501, 718, 713.
17. Bánffyhyunyad—Kiskalota		7902, 7904, 7906, 7903, 7905, 7907.		Budapest—Monor	724, 725.
18. Bánréve—Dobsina		6714, 6718, 6711, 6713.		Budapest—Üllő	722, 723.
19. Bánréve—Ózd		6211, 6217, 6215, 6213, 6216, 6212, 6214.		Szeged—Temesvár	738, 726, 737, 735.
20.		összes vonatok		Temesvár—Karansebes	744, 743.
21. Besztercebánya—Hermánd p.		8011, 8706, 8013, 8708, 8012, 8701, 8014, 7703.		Temesvár—Orsova	740, 739.
22. Békés-Földvár—Békés		8611, 8613, 8612, 8614.		Budapest—Kolozsvár—Predeal	512, 604, 514, 502, 513, 501, 601, 511.
23. Bicske—Sárbogárd		összes vonatok		Budapest—Szolnok	608, 612, 518, 522, 524, 610, 645, 609, 519, 611, 607, 526, 516, 521.
24. Bjelovar—Garešnica		616, 615.		Budapest—Nagykátán	530, 545.
25. Borovo—Vukovár—Síd—Raca		908, 910, 912, 911, 907, 909.		Nagyvárad—Kolozsvár	510a, 519.
26. Brassó—Sepsiszentgyörgy—Bereck		1202, 1201, 913, 914.		Csúcsa—Kolozsvár	546, 545.
27. Brassó—Zernest		928, 927.		Kolozsvár—Tóvis	544, 537.
28. Breznóbánya—Vereskő		904, 903, 913a, 914a.		Szeged—Tóvis	545, 542.
29. Buda-Császárfüzdő—Óbuda		920, 917b.		Brassó—Predeal	542, 544, 541, 543.
30. Budapest keleti p. u.—Arad—Tóvis	Budapest—Tóvis Piski—Tóvis Déva—Piski Tóvis—Alvinc Arad—Budapest Szolnok—Arad Arad—Soborsin	608, 612, 604, 610, 609, 611, 601, 607, 624, 625, 626, 627, 643, 645, 614, 616, 615.		Brassó—Brassó	541, 542.
31. Budapest keleti p. u.—Belgrad	Budapest—Zimonyi szállások Budapest—Szabadka Kiskunhalas—Szabadka Szabadka—Ujvidék Budapest—Kunszentmiklós—Tass	1304, 18, 1308, 1309, 13, 1303, 34, 36a, 35, 18, 17, 8, 24, 26, 28, 21, 7, 25, 27, 14a, 14, 30, 6a, 5a, 31.		Hatvan—Ruttka	302, 306, 308, 338, 339, 307, 305, 304.
32. Budapest keleti p. u.—Bruck—Királyhida	Budapest—Bruck—Királyhida Budapest—Győr Győr—Győrszentiván Budapest—Komárom	2, 10, 4, 12, 11, 9, 3, 15, 1, 1304, 18, 1308, 1309, 13, 1303, 34, 36a, 35, 18, 17.		Fülek—Zólyom	307.
33. Budapest ny. p. u.—Esztergom	Budapest—Bicske Bicske—Bruck—Királyhida Győr—Bruck—Királyhida	8, 24, 26, 28, 21, 7, 25, 27, 14a, 14, 30, 6a, 5a, 31.		Salgótarján—Losonc	304.
34. Budapest keleti p. u.—Fiume	Budapest—Fiume Budapest—Újdombóvár Újdombóvár—Gyékényes Gyékényes—Zagreb Zagreb—Dugoselo Zagreb—Karlovac Zagreb—Komorske—Moravice Budapest—Adony—Pusztaszabolcs	1002, 1008, 1010, 1007, 1009, 1001, 1905, 1908, 1011, 1041, 1012, 1046, 1048, 1064, 1066, 1063, 1065, 1068, 1047, 1064, 1048, 1041, 1046, 1110, 1112, 1902, 1016, 1015, 1005, 1111, 1109.		Körmöcbánya—Zólyom	357.
				összes vonatok	6512, 6502, 6511, 6513.
				összes vonatok	6702, 6706, 6708, 6710, 502, 6701, 501, 6705, 6709, 6711.
				Cellódömlők—Csáktornya	6415, 6416, 6408, 6403, 6420, 6419, 6407.
				Cellódömlők—Zalaegerszeg	6417, 6414, 6411, 6404, 6410, 6405.
				Zalaegerszeg—Csáktornya	6422.
				Debrecen—Füzesabony	4208, 4202, 4206, 4201, 4207, 4205.
				Debrecen—Nagyvárad	4502, 4506, 4501, 4505.
				Debrecen—Sáránd—Nagyfőcsanak—Vértessomlyó	4614, 4616, 4611, 4615.
				Debrecen—Tiszalök	4402, 4404, 4408, 4401, 4405, 4409.
				Detreköszentmiklós—Zohor—Magyarfaluenkörgyár	7502, 7512, 7501, 7511.
				Dévénytő—Marchegg	összes vonatok
				Dévénytő—Stomfa—Mázt	5912, 5914, 5916, 5911, 5913, 5915.
				Diósjenő—Bonyháy	4106, 4108, 4103, 4107.
				Dugoselo—Novska	összes vonatok
				Érsekújvár—Kistapelesány	4512, 4506, 4501, 4505.
				Érsekújvár—Nemetpróna	4402, 4406, 4401, 4405.
				Érsekújvár—Nagy-tapolesány	4404, 4403.
				Fábián—Árpudhalom	összes vonatok
				Feled—Tiszolc	8142, 8112, 8146, 8111, 8101, 9143.
				Felsőőr—Felsőötvő	5512, 5514, 5516, 5518, 5513, 5511, 5515, 5517.
				Füzesabony—Eger—Putnok	7202, 7206, 7226, 7201, 7221, 7213.

1914/78. szám

Vonal	Vonalrész (Csak akkor van felsorolva, ha valamely vonal nem a hirdetésben feltüntetett körvonal állomástól a végállomáig, hanem csak bizonyos állomások közt helyezett forgalomba.)	A forgalomba helyezett vonat száma	Vonal	Vonalrész (Csak akkor van felsorolva, ha valamely vonal nem a hirdetésben feltüntetett körvonal állomástól a végállomáig, hanem csak bizonyos állomások közt helyezett forgalomba.)	A forgalomba helyezett vonat száma
63. Galánta—Zsolna		1402, 1410, 5404, 1403, 7106, 1407, 1409, 1405, 5403, 7113.	119.		
64. Garamberzence—Selmecbánya		6902, 6914, 6963, 6901.	120.		
65. Garamkovácsi—Aranvosmarót		7702, 7706, 7701, 7713.	121. Marosludas—Beszterce	Marosludas—Beszterce	8111, 8114.
66. Gúlvács—Nagysomkut		összes vonatok		Marosludas—Nagygyúdáteleke	8169, 8170.
67. Győr—Fehérgyarmat		1342, 1310, 1304, 1314, 1312, 1308, 1309, 1311, 1313, 1307, 1303, 1343.		Nagygyúdáteleke—Beszterce	8113, 8172.
68. Győr—Újdombóvár		5908/5903, 5906/5901, 5921/5912, 5907/5902, 5906.	122. Mezőtúr—Mezőhegyes		4612, 4620, 4614, 4616, 4613, 4619, 4611, 4615, 4621.
69. Gyula—Simonyifalva		összes vonatok	123. Mezőtúr—Turkeve		összes vonatok
70. Gyulafehérvár—Zalatna		összes vonatok	124. Miskolc sz. p. u.—Füleki		7502, 7504, 7 006, 7508, 7501, 7503, 7505, 7507.
71. Hatvan—Szolnok		összes vonatok	125.		
72. Hódmezővásárhely—Nagyszentmiklós		összes vonatok	126. Miskolc sz. p. u.—Mezőcsát	Mezőnyék—Ládaháza—Mezőcsát	7422, 7428, 7421, 7425.
73. Homonna—Takesány		8916, 8916.	127. Miskolc sz. p. u.—Torna—Kassa		8416, 8412, 8402, 8414, 8411, 8417, 8401/8413.
74. Hortobágyfalva—Vurpód		összes vonatok	128. Nagybánya—Alsóferenczely		összes vonatok
75. Hölak—Trencsénteplic—Lednicróna		7412, 7401.	129. Nagybeskerek—Pancsova		6212, 6202, 6201, 6211.
76. Hölak—Trencsénteplic—Trencsénteplic fürdő		7004, 7006, 7010, 7012, 7018, 7020, 7005, 7007, 7011, 7015, 7017, 7021.	130.		
77. Hölak—Trencsénteplic—Vlárappass		5502, 5512, 5503, 5560.	131.		
78. Indija—Vinkovci		7301, 7303, 7302, 7304.	132. Nagykároly—Zilah		5502, 5506, 5501, 5505.
79. Ipolytölgyes—Korpona		összes vonatok	133. Nagykikinda—Karlova		4812, 4802, 4806, 4808, 4801, 4803, 4807, 4811.
80. Ipolyberzence—Katalinbuda		összes vonatok	134. Nagykikinda—Nyerő		összes vonatok
81. Jablanc—Berezó		összes vonatok	135. Nagyszombat—Fogarás—Brassó		5912, 5902, 5916, 5901, 5911, 5913.
82. Jutas—Alsóörs	Jutas—Veszprém	6114, 6118, 6124, 6132, 6129, 6111, 6115, 6119.	136. Nagyszombat—Nagydisznód		összes vonatok
	Jutas—Alsóörs	6116, 6126, 6122.	137. Nagyszombat—Oltvári kat.—Verestoronny—Cámenai		6102, 6104, 6112, 175 6101, 145 6103, 6111.
	Veszprém—Alsóörs	6113, 6121, 6123, 6117, 6112.	138. Nagyszombat—Jókút		6012, 6014, 6001, 6011.
83. Kaba—Nádudvar		4104, 4108, 4110, 4116, 4101, 4107, 4109, 4115.	139. Nagytapolcsány—Trencsen		4802, 4812, 4801, 4803.
84. Kaposvár—Barcs		összes vonatok	140. Nagyvárad—Gyoma		7202, 7212, 7214, 7201, 7211, 7213.
85. Kaposvár—Fonyód		4402, 4412, 4404, 4401, 4411, 4403.	141.		
86. Kaposvár—Felsőmocsolád—Siófok		4308, 4312, 4302, 4304, 4306, 4301, 4303a, 4311, 4305, 4307.	142. Nagyvárad—Szeged—Rókus		5024, 5004, 5008, 5010, 5022, 5021, 5003, 5007, 5009, 5023.
87. Kaposvár—Szigetvár		összes vonatok	143. Nagyvárad—Vaskőh		összes vonatok
88. Karánsebes—Órvárpalja		összes vonatok	144.		
89. Karcag—Tiszafüred		összes vonatok	145.		
90. Karaszjeszenő—Stajlerlak—Anina		5892, 5892, 5804, 5814, 5816.	146.		
91. Karlovac—Bubnjarci		5815, 5813, 5801, 5807.	147. Nyiregyháza—Ohat—Pusztaköcs	Polgár—Ohat—Pusztaköcs	4812, 4815.
92. Kecskemét—Fülöpszállás		összes vonatok	148. Nyiregyháza—Vásárosnamény		5202, 5214, 5211, 5213.
93. Kecskemét—Tiszaug		5112, 5116, 5111, 5115.	149. Nyitra—Lipótvár		4702, 4706, 4703, 4705.
94. Keszőhidégkut—Gyöngy—Tamási—Majsamikiósvár		összes vonatok	150. Nyitra—Úzbég—Radosna		7202, 7204, 7211, 7203.
95. Kiskapus—Nagyszombat		8402, 8404, 8406, 8401, 8403, 8405.	151. Oravicabánya—Resicabánya—megálló		7202, 7204, 7206, 7208, 7214.
96. Kiskőrös—Kalocsa		5202, 5204, 5203, 5205.	152. Osijek—Nova kapela—Batrina		7201, 7203, 7211, 7263.
97. Kiskunfélegyháza—Csongrád—Orosháza		4402, 4424, 4423, 4403.	153. Osijek—Strizivojna—Vrpolje		7802, 7816, 7812, 7804, 7801, 7811, 7863, 7815.
98. Kiskunfélegyháza—Kiskunhalas		6912, 6904, 6911, 6913.	154. Osijek—Vinkovci—Zupanje—Savska Obala		8112, 8114, 8116, 8104, 8101, 8113, 8111.
99. Kiskunhalas—Regőce		5312, 5316, 5313, 5315.	155. Pavlovac—Dražica—Grubisno—Polje		összes vonatok
100. Kisnyír—Kerekegyháza		összes vonatok	156. Pápa—Csorna		5112, 5114, 5111, 5113.
101. Kisszénás—Kondoros		5712, 5714, 5716, 5711, 5713, 5715.	157. Párkány—Nána—Garamberzence		4202, 4206, 6502, 6512, 4201, 4203, 6511, 6513.
102. Kisterenyé—Kisújszállás		7112, 7101, 7115.	158. Pelsőc—Murányfalja		7714, 7716, 7711, 7715.
103. Kisterenyé—Mátramindszent—Mátranovák—Homokterenyé		összes vonatok	159. Pelsőc—Nagyszabos		összes vonatok
104. Kisújszállás—Dévaványa		összes vonatok	160. Petre—Pancsova		5702, 5714, 5701, 5711.
105.			161. Petrozsény—Lupény		5614, 5616, 5618, 5612, 5658, 5611, 5655, 5617, 5615, 5657.
106. Komárom—Érsekújvár		4302, 4306, 4308, 4301, 4305, 4307.	162. Pécs—Bátaszék		5202, 5204, 5201, 5261.
107. Koprivnica—Klostár		összes vonatok	163. Pécs—Dolnji-Miholjac		8514, 8508, 8510, 8507, 8509, 8513.
108. Križevci—Bjelovar—Virovitica		összes vonatok	164. Piski—Petrozsény		5504, 5506, 5508, 5510, 5501, 5505, 5507, 5509.
109. Körmen—Németújvár		összes vonatok	165. Piski—Vajdahunyad		5466, 5412, 5408, 5414, 5411, 5413, 5467, 5407.
110. Körmen—Muraszombat		5802, 5812, 5814, 5801, 5803, 5813, 7023/7018, 7021/7028, 7017/7024, 7027/7022, 7011, 7013, 7014, 7016.	166. Pleternica—Požega		7702, 7714, 7701, 7713.
111. Kőszeg—Sárvár—Zalaegerszeg		8312, 8301.	167. Pozsony—Szokolca		5702, 5706, 5708, 5701, 5703, 5707.
112. Küküllőszög—Parajd	Küküllőszög—Parajd	8302, 8313.	168. Pozsony-Ujváros—Sopron		6814/6821, 6802/6807, 6818, 6806/6811, 6801/6808, 6813/6824, 6805/6812, 6817.
	Küküllőszög—Dicső-szentmárton		169. Pozsony-Ujváros—Szombathely		5202, 5216, 5206, 5212, 5214, 5213, 5211, 5205, 5201, 5215.
113. Kunszentmiklós—Tass—Dunapataj		5012, 5016, 5011, 5013, 5311, 5301, 5341, 5309, 5313, 5318, 5314, 5310, 5302, 5312.	170. Pöstyén—Verbó		6216, 6220, 6215, 6219.
114. Lipótvár—Pozsony		6312, 6314, 6316, 6311, 6313, 6315.	171. Privigye—Bajmócfürdő—Nyitrabánya		összes vonatok
115. Losonc—Gács		6412, 6416, 6411, 6413.	172.		
116. Losonc—Poltár—Rimakovca		6814, 6802, 6811, 6801.	173. Püspökladány—Szeghalom		összes vonatok
117. Lovrin—Zombolya		8802, 8804, 27/8801, 135/8803.	174. Rátospalota—Újpest—Vác		összes vonatok
118. Mádéfalva—Gyimesbük—Palanča			175. Rimaszombat—Poltár		6014, 6016, 6011, 6013.

Vonal	Vonalrész (Csak akkor van felsorolva, ha valamely vonal nem a hirdetésben feltüntetett kiinduló állomástól a végállomáig, hanem csak bizonyos állomások közt helyeztetett forgalomba.)	A forgalomba helyezett vonat száma	Vonal	Vonalrész (Csak akkor van felsorolva, ha valamely vonal nem a hirdetésben feltüntetett kiinduló állomástól a végállomáig, hanem csak bizonyos állomások közt helyeztetett forgalomba.)	A forgalomba helyezett vonat száma
176. Ruma—Klenak		összes vonatok	218. Szombathely—Pinkafő		7412, 5402, 5404, 5401, 5403, 5411.
177. Ruma—Vrdnik		összes vonatok	219. Szombathely—Rum		5602, 5604, 5612, 5610, 5601, 5603, 5607, 5609.
178. Sarmaság—Szilágysomlyó		5612, 5616, 5611, 5613.	220. Szombatság—Venterrogó—Bihardobrosd		összes vonatok
179. Sárbogárd—Bátaszék		6002, 6004, 6003, 6005.	221. Taracköz—Nyéresháza		összes vonatok
180.			222. Temesvár—Józsefv. —Báziás		1802, 1806, 1810, 1801, 1805, 1809.
181.			223. Temesvár—Józsefváros—Buziásfürdő		5112, 5102, 5111, 5101.
182. Segesvár—Szentágota—Nagyszében		összes vonatok	224. Temesvár—Józsefváros—Marianadna		5964, 5914, 5911, 5904.
183. Segesvár—Székelyudvarhely		8512, 8514, 8513, 8515.	225. Temesvár—Józsefv. —Módos		6102, 6112, 6101, 6111.
184. Sérc—Szentmargitbánya—Ruszt		6912, 6918, 6911, 6917.	226. Temesvár—Józsefváros—Nagy-zenteukios		5902, 5912, 5901, 5911.
185. Siklós—Kiskőszeg	Siklós—Kiskőszeg	8312, 8302, 8301, 8313.	227. Torja—Abrudbánya		összes vonatok
	Siklós—Baranyavár—Pelmonostor	8314, 8311.	228. Torontálszécsány—Aubunar		6404, 6412, 6401, 6411.
	Siklós—Bares	8412, 8414, 8413, 8411.	229. Torontálszécsány—Versece		6312, 6306, 6301, 6311.
186. Siklós—Középrigóc—Bares	Siklós—Harkanyfürdő	8416, 8422, 8418, 8424, 8417, 8419, 8427.	230. Töksterbes—Varanno		8316, 8311.
	Siklós—Sellye	8402, 8401.	231. Túrje—Balatonszentgyörgy		6614, 6616, 6611, 6604.
187. Somogyzó—Balatonszentgyörgy		összes vonatok	232. Újdombóvár—Dalj	Újdombóvár—Dalj	1908, 1905, 1909.
188. Somogyzó—Bares		összes vonatok		Újdombóvár—Pécs	1812, 1903.
189. Strizivojna—Vrpolje—Samar		összes vonatok		Újdombóvár—Ósijek	1910.
190. Sunja—Dobrljin		összes vonatok		Pécs—Ósijek—Dalj	1942, 1918, 1941, 1911.
191. Szabadka—Cservenka—Gombos		6002, 6012, 6013, 6002.	233. Újszász—Vamosgyörk		1922, 1906, 1914, 1913, 1915, 1916.
	Szabadka—Újvidék	5602, 5609, 5601, 5603.	234. Újvidék—Beodín		4114, 4116, 4113, 4115.
192. Szabadka—Óbecse—Újvidék	Szabadka—Óbecse	4310, 4305.	235. Újvidék—Vaskapu—Titel		5814, 5811.
	Óbecse—Újvidék	4304, 4303.	236. Ukk—Tapolca—Keszthely—Balatonszentgyörgy		4913, 4912, 4903, 4901, 4911, 4914, 4904.
		4302, 4311.	237. Ungvár—Vaján—Deregnjó		összes vonatok
193. Szabadka—Bosanski-Brod		1206, 1208, 1242, 1222, 1210, 1214, 1202, 1212, 1906, 1211, 1909, 1201, 1219, 1223, 1241, 1205, 1207, 1245, 1209.	238. Ujkomárom—Pozsony—Ujvaros	Ujkomárom—Pozsony-Ujv.	5902, 5906, 5901, 5904.
194. Szatmárhegyi piac—Károlyierdő		összes vonatok		Ujkomárom—Dunaszerdahely	5904, 5911.
195. Szatmár-Németi—Kossuthkert—Károlyierdő		összes vonatok		Dunaszerdahely—Pozsony-Ujv.	5912, 5915.
196. Szatmár-Németi—Fehérgyarmat		5912, 5914, 5911, 5901.	239. Üszög—Pécs—Bares		5003, 5004, 5011, 5012, 5007, 5008, 5002, 5001, 5006, 5005, 5010, 5009, 5004.
197. Szatmár-Németi—Bikszád		összes vonatok	240. Valkány—Temesvár—Józsefv.		4906, 4912, 4904.
198. Szatmár-Németi—Fejsőbánya		5812, 5816, 5804, 5801, 5813, 5811.	241. Varadín—Golubovec		4903, 4911, 4905.
199. Számos—Antalfalva		összes vonatok	242. Vác—Drégelypalánk—Ipolyáság	Vác—Ipolyáság	4002, 4007, 4000, 4011, 4022, 4023, 4001, 4008, 4021, 4024, 4005, 4012.
200. Szeged—Nagybecskerek	Szeged—Nagybecskerek	4708, 4714, 4701, 4715, 4717.	243. Vágszolnya—Negyed	Vác—Diósjenő	4004, 4009, 4003, 4010.
	Szeged—Karlova	4702, 4704, 4707.	244. Vamosgyörk—Gyöngyös		összes vonatok
	Karlova—Nagybecskerek	4706.	245. Vajta—Boksánbánya		7004, 7018, 7016, 7001, 7013, 7017.
	Szabadka—Újdombóvár	5405, 5416, 5403, 5407, 1206, 1208, 1210, 1214, 1212, 5414, 1211, 1205, 5403, 1207, 1209, 5409.	246. Verecsényház—Gödöllő		5402, 5404, 5412, 5411, 5403, 5401.
201. Szeged-Rökus—Újdombóvár	Szeged-Rökus—Szabadka	5418, 5417.	247. Versece—Marosillye	Versece—Lugos	összes vonatok
	Szabadka—Bátaszék	5415.	248. Versece—Kevevára	Lugos—Marosillye	5514, 5504, 5503, 5505.
	Szabadka—Bácsalmás	4006, 4008, 4012, 4010, 4001, 4005, 4007, 4011, 4009.	249. Vésztő—Fusztabollód		5602, 5612, 5611, 5601.
202. Szeged-Rökus—Szeged		6612, 6604, 6611, 6601.	250. Vinkovci—Bréka		összes vonatok
203. Szeged-Rökus—Zenta		8502, 8504, 8512, 8511, 8501, 8505.	251. Visóvölgy—Borsa		8012, 8016, 8011, 8015.
204. Szepsi—Mecenzéf		5402, 5404, 5406, 5401, 5403, 5413.	252. Zabok—Krapinske-Toplice—Krapina		6802, 6812, 6801, 6811.
205. Szered—Nagyszombat		7102, 7101.	253. Zalaalövő—Zalaegerszeg		összes vonatok
206.		8212, 8216, 8218, 8222, 8224, 8211, 8215, 8217, 8221, 8223.	254. Zalaszentiván—Zalaegerszeg		6713, 6430, 6715, 6432, 6717, 6434, 6714, 6429, 6716, 6431, 6718, 6433.
207. Székelyhid—Szilágysomlyó		8016, 804, 8008, 8007, 8005, 803.	255. Zagreb—Sisak—Brod		5808, 5810, 5805, 5807.
208. Székelykocsárd—Marosujvár	Székelykocsárd—Marosvásárhely	8004, 8001.	256. Zagreb m. á. v. —Csáktornya	Zagreb—Csáktornya	6801, 6811, 6803, 6802, 6804, 6812.
	Marosvásárhely—Brassó	8002, 8003.		Varadín—Csáktornya	6815, 6817, 6821, 6819, 6822, 6816, 6824, 6820.
	Székelykocsárd—Marosvásárhely—Csikszereda	8012, 8011.		Zagreb—Zabok—Krapina	6813, 6805, 6806, 6815.
	Mádéfalva—Brassó	8808, 8806, 8805, 8807.	257. Zagreb m. á. v.—Zagreb Dv.		6811, 6813, 6711, 6801, 6805, 6809, 6713, 6814, 6712, 6802, 6806, 6804, 6714, 6816.
	Mádéfalva—Csikszereda	5004, 5006, 5008, 5007, 5001, 5003.	258. Zólyombrezó—Kisgaram		9010, 9002, 9001, 9013.
210. Székesfehérvár—Céldömök		6321, 6314, 6331, 6316, 6325, 6327, 6302, 6322, 6301, 6304, 6324, 6324, 6311, 6313, 6312.	259. Zólyom—Zólyombrezó—Tiszolc		6605, 6620, 6614, 6602, 6612, 6601, 6617, 6615, 6664, 6665, 6613.
211. Székesfehérvár—Paks		4212, 4216, 4211, 4215.	260. Zombor—Apatin—Gombos		6211, 6222, 6215, 6220, 6221, 6212, 6223, 6214.
212. Szentlőrinc—Nasice	Szentlőrinc—Nasice	5112, 5102, 5101, 5111.	261. Zombor—Óbecse		4402, 4404, 4411, 4403.
213. Széphegy—Boka		5104, 5165.	262. Zsombolya—Nagybecskerek		6002, 6001, 6012, 6011, 6004, 6003, 6011, 6013, 6007.
214. Széphegy—Liebling		5312, 5314, 5313, 5301.	263. Zsombolya—Nagybecskerek—Bégapart (keskenyvágány)		összes vonatok
215. Szolnok—Kiskunfélegyháza		5202, 5206, 5208, 5210, 5212, 5201, 5205, 5207, 5209, 5211.			
	Szolnok—Hódmezővásárhely	4312, 4321, 4314, 4325, 4322, 4311, 4326, 4313.			
	Szolnok—Szentcsanak	4318, 4303, 4308.			
	Szentcsanak—Hódmezővásárhely	4316, 4323, 4324, 4315.			
216. Szolnok—Hódmezővásárhely	Sopron—Szombathely	5311, 5303, 5312, 5314.			
	Sopron—Szombathely	5301, 5319, 5321, 5323, 5302, 5318, 5304, 5320, 5322.			
217. Szombathely—Kőszeg—Sopron	Kőszeg—Szombathely				

Figyelmeztetés.

A felsorolt vonatok csak feltélesen és mindenkor visszavonásig közlekednek. Elmaradásuk vagy késésük esetén az utas semmiféle kártalanítási igényt nem támaszthat.

Budapest, 1914. évi szeptember hóban.

Az igazgatóság.

ÜVEGIPAR-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG EZEELŐTT **SIEMENS FRIGYES.**
NEUSATTL, ELBOGEN MELLETT.
KÉPVISELŐ: **BOLGÁR PÁL BUDAPEST/V.**
AULICH-UTCA 8. (SZABADSÁG TÉR) TELEFON 8-88

Drótíveg
sima és bordázott kiviteiben, esakrom teljesen fehér színen, 4-5 mm. vastagságban műhelyek oldalablakaihoz, 6-7 mm., 3 mm. és 10 mm. vastagságban féltívilágítókhöz, 11-től egész 30 mm. vastagságban padozatszerkezetekhez. Minősége mindenütt bovált, ellenállóképessége felülmúlhatatlan.

Fuvott, préselt kivitelű kiváltható üvegtégla (töry-védve)
Ablakokhoz, falakhoz, verandák, télikertek, kocsok, előtők, fürdők, kórházak, jéggyárak, hűtők, erjesztőkamrák, pincék, vágóhidak, indóházak, mozdonyszínek, gyárak boltosaihoz stb.

Üvegtetőcserep közönséges és hornyolt minden alakban.
Padozatüveglapok sodronybetéttel és anélkül, különféle kiképzésű és nagyságban 15 egész 40 mm. vastagságban. Nyersüveg-sima és rocsa. Fényképesze. Vasuti jelzőüveg. Védőüveg vízállásutatóhoz. Üvegtető mindenféle cég- és reklámfelirathoz.

Képviselet: **BOLGÁR PÁL, BUDAPEST, V., Aulich-utca 8. szám.**
Telefon 8/88. 5583

A Heller-féle „KING“
gyorsmeszelő és fertőtlenítő-gép, az egész munka 20-szorosát teljesíti.

Legnagyobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban.

A „King“ kiváló gyorsmeszelő és fertőtlenítőgép sokoldalú használhatósága miatt egy mezőgazdaságban sem nélkülözhető. A szivattyú teljesen tömör árgáréből készülnek, javítások majdnem teljesen kizárhatók. „King“ tömlővezetékekkel lehet teljesíteni, mint 20 ember esetével és mindenféle állványozással és előmunkálatot feleslegessé tesz. Ezen gép egy nap alatt kifutódik.

Gyártok azonkívül:

Telefon a márkásboltban: Jászai 18-81.

A Budapesti Állatvásárpénztár Részv.-Társaság
foglalkozik: szarvasmarhák, borjúk, juhok, bárányok, kecskák, sertések és húsfélék bizományi eladásával.

Elsőleg nyújt hatóságilag megállapított kamattal b. mellett.

Értékelési kértés: Budapest-Ferencváros.
Husárvásárok: Budapest Központi Vásárcsarnok.

Telefon a márkásboltban: Jászai 18-85.

Marhavész ellen

legjobban védekezhetsz istálló-jának többszöri meszelése és fertőtlenítése által. Ezen munka végrehajtására legalkalmasabb a

KRÁSA-FÉLE FIX

gyorsmeszelő- és fertőtlenítő-gép, melyből több ezer van használatban. Kérje még ma a 177. számú árjegyzéket.

KRÁSA RUDOLF
Wien, VII., Kirchengasse 29.

Pittore és Triumph
nevű gyorsmeszelőt is.

Meszelőm szivattyúi azonnal kicserélhető golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát nincsen eldugulás, nincsen piszkálás.

Meszelőm ára teljes felszereléssel és gyümölcsfák permeterezésére alkalmas két- vagy háromágú szóróval)

60 koronától 320 koronáig.

IG. HELLER,
BÉCS, II., Prater Schrotzberg-Strasse 1.
Kérjenek leírást. Képviselek keresteknek.

Ákáccsemete

1 éves, magról nevelt, homokon nőtt, kintő gyökérrel, jól beérett hajtásokkal, elsőrendű minőségben

100 db	1060 db	10000 db
180 cm.-en felül	2.50 K	18.- K
130-180 cm.	2.- K	15.- K
100-130 cm.	1.50 K	12.- K
70-100 cm.	1.20 K	10.- K
40-70 cm.	1.- K	8.- K
20-40 cm.	1.- K	6.- K
20 cm.-ig	1.- K	4.- K

Nagyobb vételnél árengedmény! Megrendeléseket elfogad **KLAR és DEMETER** faiskolája, NYIREGYHÁZA, Felsősimapuzsza. 6029

Őszi trágyázás!

Valódi védjegyű **THOMASSALAK**
a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya.

Valódi csak zsákban van ólomzár van Minden zsák jelzéssel Óvakodjunk a hamisításoktól.

ha ilyen és eredeti rajta. tartalom van ellátva.

Kalmár Vilmos
Thomasphosphatfabriken Berlin, vezérképviseletje Budapest, VI. ker., Andráscy-ut 29. szám.

Keresek gőzekét
300 kat. hold bérszántásához.

Ajánlatokat ár és feltételek megjelölésével kér: **KLEIN JAKAB** nagybirtokos, Radákszinye, u.p. Alparét, Szolnokdoboka megye (Erdély). 6033

TELEFON 12-80
MUNKÁCSY GYULA
BUDAPEST VI. KIRÁLY-UTCA 102

A SZAB. SARKÁNY KÉMÉNYTÖLDŐK ÉS FALAZÁS-NELKÜLI TŰZHÉLYEN MA MÁR ORSZÁGOS HIRŰEK.

KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET.

A MOTOROS SZÁNTÁS

TANULMÁNY

IRTA: **PÁLL ANDOR**
gépezésmérnök, m. kir. All. felsőiparisiskolai tanár

Ára 3 korona

Megrendelhető a „PÁTRIA“ r.-i. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

Lóheremagot
és lucernát az ország bármely vasuti állomására szállítva, készpénz-fizetés mellett legmagasabb napi áron **vásárolok.**

Ajánlatokat és minta beküldését kéri: **Keller Zsigmond,** Budapest, V., Vadász-utca 33. szám. Telefon 21-08. 6043

Bérbeadó
Vas megyébe: 1300 m. holdas birtok, esetleg örökáron is eladó. Bővebb felvilágosítást ad Uradalom, Andrásfa. 6032

alomba helyezett
onát száma

402, 5404,
403, 5411.
504, 5012, 5008,
501, 5003, 5011,
502.

onatok
onatok

506, 1810,
505, 1809.
502, 5111, 5103,
501, 5111, 5063,
501, 5111, 5111,
502, 5001, 5011,
onatok

502, 6001, 6011,
501, 6001, 6011,
501,
506, 6011, 6013,
505, 1809,
501,
508, 1041, 1041,
509, 1014, 1010, 51
501, 1015,
501, 1013, 4110,
501,
5003, 4002,
5001, 4004,
onatok

501, 4011, 4010,
501, 5001, 5001,
501,
501,
5005,
5001,
501, 4011,
501, 4012,
501, 4010,
501,
5010,
5017,
50412,
501,
501,
501, 5511,
501, 5510,
5011, 5001,
502,
501, 8010,
501, 8011,
501,
501, 8012,
501, 8010,
505, 8007,
503, 8002,
501, 8010,
504, 8020,
501, 8014,
501, 8001,
5010,
502, 8006,
8010,
501, 8013,
501, 8002,
501, 8010,
501,
5020,
5014,
501, 4403,
5011,
5013,
lekednek.
nynt nem
tóság.

Vegyesek

500 hold juhlegelő, 100 hold szarvasmarhának való legelő, jövő évre kiadó. Junger, Mátyásfalva, Pusztapáztó. 8368

Gépészeket

bármilyen üzemhez, kik a javítási munkálatokat önállóan végzik, mindkét fél részére teljesen díjtalanul közvetít az **Országos Gépészszövetség** Budapest, IX., Ferenc-körút 17. Telefon: József 49-42.

Sertésmiskarolás

a n. é. gardaközönségnek tudomására hozom, hogy sertéseket miskarolni megbívisra, vidékre is, bárholvám meggyek. **FRANCISCS JÁNOS** sertésmiskaroló, Kaposvár, Zrínyi-utca 17.

TÖRÖTT GÉPRÉSZER, kazánrepedések, korrozciók

hegesztési autogén uton műhelyünkben, vagy helyszínen elvégzésre készen állunk, speciálisan hegesztőnkkel szakszertan végzettk. 7638

Lakos és Székely mernökök. Gyár és vállalat autogén-hegesztés és vágó berendezésekre. Budapest, VI., Bóka-tér 3.

Eladás

Mérlegeket, kútkakat, szifonok, vattákat és tűzfeszítők legjobban és legolcsóbban szállít, árjegyzéket készíttünk kútda Magyar Mérleg és Gépgyár Részvénytársaság, Budapest, VII., Erzsébet-körút 41/e. 5841

Vadászpuskák Topleverrel, 34 Gremmával, angol lakászerkezetekkel, 48 modern Hammer, 70 finom Drilling, 10-os és 12-es új Browning és Winchester távosúvós Mauer Gerard távosúvós és Schöner Ejectores finom Special Krupp, Anticoro, Antin, special Böhler osztrák Hammer, Legújabb golyós és soros Winchester, finom Hammer-Drilling, finom Angol és Kilmor páros garanturák stb. más, mind ki-próbált olcsórangú 10 fegyverek és pisztolyok olcsóbban mint bárhol, csak a **Hadifegyverszaküzletben**, Egyetem-tér 5., fényképezőgépek, tábori lámpások szintén nagy választékban. A legjobb fegyvereket felülvizsgáló sport-értesítő ingyen, vétel, csere. 4512

Akác jegenyenyár, papírdífa-olcsón kaphatók Magyar Andornál, Győr m. 5991

Homoki bor, tavalyi 15 hl., idei 25 hl. eladó a Táplósági uradalomban, Postamegye, ugyanott kocsárú és fűzdugvány is eladó. 3927

Kitűnő állapotú, használt, 40 lóerőjű Hornsby gyára-olajmotor, igen kedvező feltételek mellett eladó és azonnal szállítható. Kleisler Jenő, Budapest, Váci-út 28. 3888

3000 mm. elsőrendű réti-szénna eladó. Emdeni ludak jutányos árban. N. Nalácz Győz, Paj, Hunyad megye. 6028

Reitter Oszkár nagybecsű kapitány keresi főnök találmánya a **PATKÁNY** tökéletes patkányirtó szer (nem mérge) emberre állatra csapott sem veszélyes. 1 doboz ára 2 korona, mely elég 120-150 patkány kiirtására. Ismertető leírást, melyben le van írva, hogy különféle nagyságú gazdaságban hány doboz használható a teljes ki irtáshoz, kérésre ingyen küld **Reitter Oszkár** kapitány **Patkány** gyárának vezetőjének. Nagybecsű kereset. Teljesen biztos írtásért jótállás! 6018

Gazdák figyelmébe!

50%-al olcsóbb, mint bármely más világítóanyag a

pyroleum világítása.

A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már uradalomban bevezetett.

Számos elismeréssel nálam betekinthező. Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. Kívánatra prospektus ingyen és bérmentve. 8018

DEGEN JARAB

BUDAPEST, IX., Közraktár-u. 22.

Ziska József

utóda **Rostély György** mérleggyáros. Iroda és raktárhelyiség: Budapest, VI., Eötvös-utca 47. Alapítástól 1872. Telefon 46-12. Ajánlja a legjobbat kivitelű és legmegbízhatóbb gabona minőségű, tisztes és szárazos, valamint gazdasági szektér, hid és marhamérlegelt. A budapesti, humel és győri gabonafosztók szállítója, ugyancsak számtalan nagy gazdaság és uradalom szállítója. **Árjegyzék bérmentve.** Használt mérlegek becsereztetnek és kaphatók, megújított állapotban. Javítások elfogadottak és pontosan elkészítetnek. Kívánatra uradalomban is küldök szerezőt.

RATTO

phosphor-pasta patkányok teljes kipusztítására szarvasmarhák mellett legyekben 1 kor. 1 korona és 4 korona.

DETSINYI FRIGYES Budapest, V., Váci-körút 6. **Pállinkafőző üstök**

legjobb kivitelben olcsón szállít **Hunyad megye**

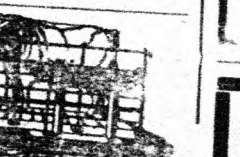
Szénát, szalmát,

luernát, lóherét és zabosbükönnyt vesznek és eladok

bármily nagy mennyiségben, feprésléshez modern 10- és 20-hengeres adom. **Szénna- és szalmakötéshez** szükséges legfinomabb minőségű hazai szarvánnyu **lágysított sodronyt** jutányos árban szállítok.

Ajánlatok: **Schreier Béla** takarmánygyáros Budapest, Népszínház-u. 33. Telefon: József 20-52. 5804

Sertésvész gyógyítható Brummel Gy. állatorvos utmutatása szerint. Részletes leírást tartalmazó könyv 3 koronáért a „PÁTRIA” könyvtárában, Budapest, IX., Üllői-út 26. sz. kapható.

Ziska József

utóda **Rostély György** mérleggyáros. Iroda és raktárhelyiség: Budapest, VI., Eötvös-utca 47. Alapítástól 1872. Telefon 46-12. Ajánlja a legjobbat kivitelű és legmegbízhatóbb gabona minőségű, tisztes és szárazos, valamint gazdasági szektér, hid és marhamérlegelt. A budapesti, humel és győri gabonafosztók szállítója, ugyancsak számtalan nagy gazdaság és uradalom szállítója. **Árjegyzék bérmentve.** Használt mérlegek becsereztetnek és kaphatók, megújított állapotban. Javítások elfogadottak és pontosan elkészítetnek. Kívánatra uradalomban is küldök szerezőt.

RATTO

phosphor-pasta patkányok teljes kipusztítására szarvasmarhák mellett legyekben 1 kor. 1 korona és 4 korona.

DETSINYI FRIGYES Budapest, V., Váci-körút 6.

Pállinkafőző üstök

legjobb kivitelben olcsón szállít **Hunyad megye**

legjobb kivitelben olcsón szállít **Hunyad megye**

Vétel

Megvételre keresek Budapesttől legközelebb 40 kilométerre 4-500 holdas birtokot, urlakkal parkban. Ajánlatok Berény Béla rendőrfelügyelőnek küldendők. Óbecsén. 3857

Veszek tőkmagot és napraforgómagot nagyob mennyiségben (Pálffy Frigyes, Budapest, V., Vilmos-esztár-út 4. 3885

Szalmát, valamint burgonyát veszek minden mennyiségben. Ajánlatok Áscher Oszkár, Wien, II., Weintraubengasse 30. 3978

Jókarbanlevő, használt kocsikat vennék. Farkas Adolf intéző, Simonpuszta, Erd küldendő. 4018

Veszek szénát és szalmát

n minden mennyiségben, szállítom **précise és fuvarmentesen** minden vasúti állomásra

35hm Arnold takarmánygyáros Budapest, VII. ker., Vörösmarty-utca 20. Telefon: József 41-81.

Tavaszi rozst vennék egy vagonnal. Kérek mistázott ajánlatot a legolcsóbb ár megjelölésével. Berzeller Jenő, Ipolyg 3884

Burgonyát, bármilyen fajta den mennyiségben veszek. Ajánlatok: **Schreier Béla** Budapest, Váci-út 28. Telefon: József 20-52.

Eldorado burgonyát

1-2 vagont **veszünk,**

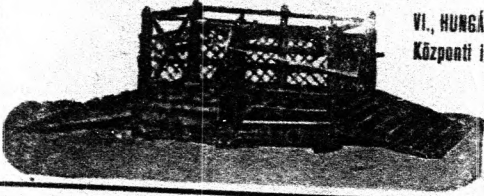
ha valódi fajtát kaphatunk. Ajánlatokat „Eldorado” jelge alatt a „Köztelek” kiadóhivatalához kérünk.

VIHARÁLLÓ, rozsdavédő a legjobb mindennemű vas szerkezetek mázolására. Különösen ajánlható: Hidak, vas- és bádogtetők, vasgerendák, oszlopok, gazometerek, kandelaberek, vasrácsok és vasajtók mázolására. Minium-alapozás nem szükséges. Mintamázolással, prospectussal, szinkártyával szívesen szolgálnak egyedű gyárosai **LUZ EDE és TÁRSA** festékgyárak Budapest, VII., Órnagy-utca 4. Bejegyzett védjegy.

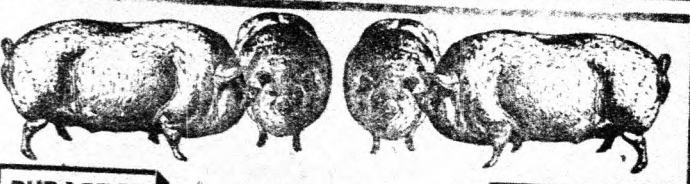
Vágómarhák katonai élelmezésre és mindenféle fajta egyéb szarvasmarha, nevezetesen: **hizott ökrök** legjobb és legcsekélyebb minőségben, **tehének és bikák** minden mennyiségben, a legmagasabb árban vétetnek. Szíves ajánlatok **MAX HAFNER, Zagreb** címére küldendők. 6031

1914/78. szám

SCHEMBER C. és FIAI OSÁSZ. és királyi udvari HIDMÉRLEG- és GÉPGYÁR BUDAPEST

GYÁRAK: VI., HUNGÁRIA-UT 83. és I., FEHÉRVÁRI-UT 100. Központi iroda: I., FEHÉRVÁRI-UT 100. SZ. Ajánlják legjobb aszerkesztett tizedes- és tolószálg. marha- és szekerhíd-mérlegelket. Önműködő mérlegserkesetek. Kívánatra különleges ajánlattal szolgálunk.

BUDAPEST Népszínház-u. 22.

TELEFON: József 22-41.

Sertésenyésztők és sertéshizlalók!!

Ha jószágukat értékesíteni kívánják, forduljanak bizalommal

URL REZSÓ sertésbizományi céghez

Vevők állandóan előjegyezve!

GAZDASÁGI SZAKKÖNYVEKRŐL INGYEN JEGYZÉKET kold a „PÁTRIA” r.-társ. Budapest, IX., Üllői-ut 25.

GŐZMIVELÉS.

Eredeti Fowler-féle gőzekével nagyobb területek szántását épügy mélyrigolozást szőlőtelepítésekhez elvállal

WOLFF ERNŐ GÖZSZÁNTÁSI VÁLLALKOZÓ BUDAPEST-KELENFÖLD.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Vegyvizsgáló Állomása BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-UT 25. Talaj trágya, abrak, viz, szén répa, valamint minden egyéb gazdasági és ipari vegyvizsgálatok.

■ Szakvélemények mezőgazdasági vegyipari kérdésekben ÖNGE. tagokunk az állami díjazás feltételéből 10% engedély. ■

Gőzeke-bérszántás!

Nagyobb területek szántását, mélyrigolozását szőlő- és gyümölcsös-telepítéshez, valamint győptörést elvállal

IZERI IZSÁK GYULA " " gőzszántási vállalata " "

BUDAPEST, I., KENDE-UTCA 12. SZÁM.

☛ A szántás eredeti FOWLER-féle géppel történik. ☛

Eredeti Oberinntáli és Montafoni tenyész- és tejelőtehének eladását előnyösen közvetíti 5561 ANTON HELL in IMST, Tirol. Felvilágosítást a vásárokról és az árakról kérésre adok.

Az istállótrágya kezelése

tekintettel annak üzemi jövedelmezőségére

Írta: Schrecker János

23 ábrával, 7 trágyatelep-tervrajzzal

Ára füzve 5 korona

Megrendelhető a „PÁTRIA” r.-társ. gazdasági könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

WOHANKA FÉLE NYERSOLAJ MOTOROK és LOKOMOBILOK. ÜZEMKÖLTSEGEK. NAGYSÁG SZERINT 1 1/2-2 filler

ORANKENT. LÖERONKENT. NINCS ROBBANÓ-TUZ-VESELY! MINDEN PÉNZÜGYÖRI ELLENÖRZÉS ÉS ENGEDÉLY NÉLKÜL.

WOHANKA és TARSÁ BUDAPEST V. Váci Korut 76.

Gőztelepek

felülvizsgálatát, rendbehozatalát (teljes üzempróbákat, indikálást, gőz- és szénfogyasztásmérést, beállításokat stb.

Gáz- és nyersolajmotoroknál hibamegállapítást, üzempróbákat, beállításokat.

Uj gépbeszerzéseknél előzetes felvételeket, teljes tervezéseket eszközöl 5808

Zsiros Károly okl. gépészmérnök Budapest, I., Átlós-ut 26. Telefon: József 48-83.

MEZEI EGEREK

végleg kipusztulnak egérméreggel preparált búzám felhintése után. Két évtized óta Dunántul legtöbb uradalmaiban használják. Tíz holdra 2 kiló elég. Tehát erőssége folytán ötödrésze kell, mint más irtószerből, vagyis dacára magas árának, mégis legolcsóbb.

5 kg-os láda	13 kor.
10 kiló	25 kor.
50 kiló	120 kor.
100 kiló	230 kor.

A pénz előzetes beküldése, vagy utánvét mellett 3 napon belül küldi

Dr. FLESCHE E. „Magyar korona” gyógytár, chemiai laboratóriuma, GYŐR.

A megrendeléshez hatósági engedély csatolandó.

1914/78. szám

gami valódi onyhád
 rics feje, hase
 nyász és lefejé
 heneket, üszö-
 ket, bikákat
 1-től 5 évesig
 rka tinókat
 it bármilyen mennyi-
 sa, ahu szerint köt-
 re. Tehenekéi a vevő
 zamról meggyőződ-
 helyben, etetésnéi
 elek előtt jelen lehet,
 egyszolidabb kiszolgá-
 garanciát vállalok.
 marhákat uradal-
 megveszem bár-
 nyen mennyiségben.
FMANN DÁVID
 és kereskedő 5284
 MÁD. Talna megye.

nyhádi
 heneket
 kat, borjakat és
 őszbikákat,
 időben, bármely
 égben kulás ár-
 on szállítok
NGER MÓR
 szociális-kereskedő
 Lakás és istálló:
 Kőbánya-5. szám.
 Árgyűjtemény egy anott.
 1914. máj. 25. Kézírt hányan
 áztartás
 ztási szövet-
 vesz
 lat,
 cánt és
 fogolyt
 mennyiség-
 ániatokat a
 102. Buda-
 IX. ker.,
 os-tér 6.
 alá kell

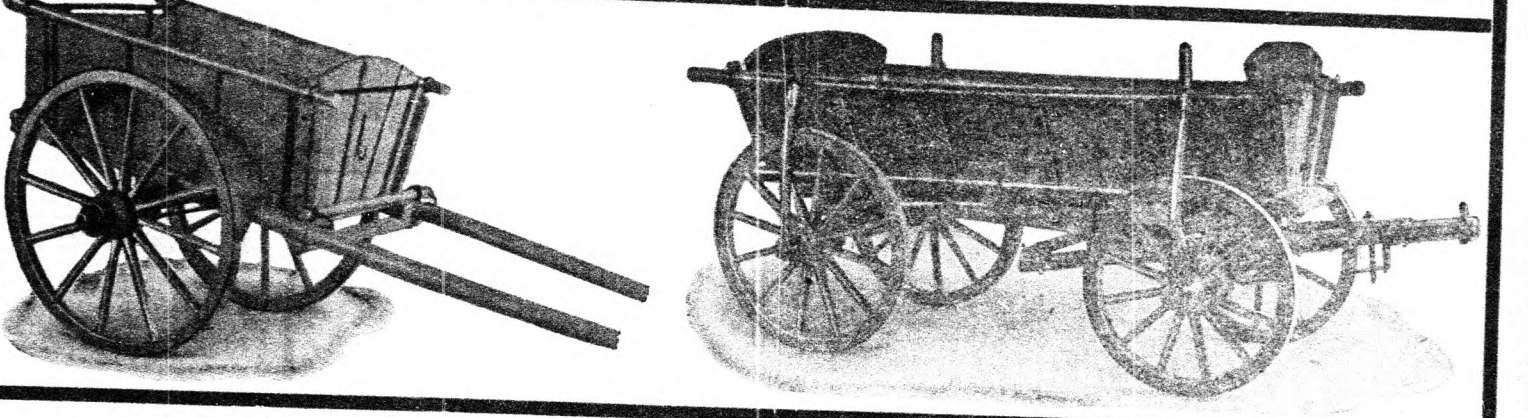
nyhádi
 friss borjaso-
 t a tenyés-
 amely időben,
 nyiségben ku-
 lcsőbb árakon
 lli:
S. Sándor
 kereskedő,
 bejegyzett cég.
 Árgyűjtemény:
 Elemér-17.
 Josef 38-06.
 st, Üllői-ut 4.
 32. (csaját tel.
 n van.

GŐZEKESZÁNTÁSHOZ az egész kontinensen legjobban bevált
 különösen minőségű sodronyköteleit ajánlja:
MAGYAR ACÉLSODRONY DRÓMŰVEK ÉS KÖTÉLGYÁR
DEICHSEL, A. MISKOLC. Kitérletejék, elismerő-levelek.
 Tessék ajánlatot kérni

Esső és Társai okl. mérnökök
 Esső Andor és dr. Pattantyus Géza gépészmérnökök, Marschalkó Béla műépítész
 (Telefon: József 28-35.) műszaki vállalatuk (Budapest, VIII. József-körút 14.)
 Gazdasági ápitkezések és berende- zések. „Horváth-Esső” ánitatók. „M. C.” német benzín- motoros eke szilárd, könnyű traktorral. „Max” dán fejőgépek a legköltségtesebb gépek. Elektromos erőátviteli és világítási berendezések. Svéd nyelvi olajmotorok. „Baltic” kombinált gőz- turbinás tej- gazdasági berendezés.

GAZDASÁGI ÉS HADISZERÉRGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 Gyártelep: **GABGÓC.** ☐ **BUDAPEST, V., Széchenyi-u. 14.** ☐ **WIEN, I., Canova-gasse 7.**
 Telefon: 47. ☐ Telefon: 173-32. ☐ Telefon: 103-69.

Gyárt: mindenfajta és nemű **teherjárművet** u. m.: **gazdasági lovas- és ökrösszekeret, lajtoskocsit, répa- és földszállító billenőkordélyt, stráfkocsit, buterszállító kocsit, tej-szállító kocsit, keskenyvágányú vagonetteket stb.**
 Tessék árajánlatot kérni. Tessék árajánlatot kérni.

Bérlevél a legújabb cselekedtvény hivatásával, az átadandó leltári tárgyak benyomásával, darabonként 5 fillérért szerezhető be a „Páris” nyemda részvénytársaság-nál, Budapest, IX. Kerület, Üllői-ut 25. szám. (Köztelek.)

ZSÁK minden célra: lenből és kenderből szöve; sávoly szöve-
 vésű (drill) kenderzsákok, dupla szálu lenzsákok
 legjutányosabb gyári arban kaphatók a
HAZAI LEN- ÉS KENDERSZÖVŐ GYÁRBAN
 BUDAPEST, VII. KER., GIZELLA-UT 55. SZÁM. 6450

KOLLARIT.
BORLEMEZ KAUCSUK COMPO-
SITIOVAL BEVONT
SZAGTALAN FEDÉLLEMEZ

Végtelenül tartós!
 Régi zsindeletetk átadására kiválóan alkalmas!

Gyártja
Kollár és Társa, Budapest,
 V., Pozsonyi-ut 2/c.

Törölggyár:
Kohn és Fried, Ujpest.

5340

Földmivésiskolát végzett, okl. gépész, 41 éves, a gazdaság minden ágában teljesen jártas, jó bizonyítványokkal rendelkezik, megfelelő állást keres 1915. évi január 1-éi belépésre. Földes János urad. gazda, Pétfürdő, Veszprém m. 3927

Gépész-kovács, nős, 45 éves, állást keres uradalomba bármikori belépésre. Az összes gazdasági gépek javítását és kezelését tökéletesen érti, valamint gőzkészítőgépekhez is ért. Szives ajánlatot kér fizetés megjelölésével. Kocsár Iván gépész, Nasice pályaudvar. 3938

Izr, nős, családsalán, 45 éves, ki huzó év óta kocsár nagy uradalomban mint kocsár munkát, jóról év január 1-ére kocsárként vagy hasonló állást keres gazdaságban. Cim a kiadónivaltában. 3939

35 éves, nős, kertész-árter, bogár, január 1-ére uradalomban állást keres, ki már 3 év óta állandóan egy helyen volt. Levélek a konvenció megjelölésével kértnek. Gerecsér János bogár, Zámoly Fehér megye. 3940

EREDETI FOWLER-FÉLE
GŐZEKÉSZLETEKET

a legkülönbözőbb talajmivelőeszközökkel azonnal szállít:

JOHN FOWLER & Co., BUDAPEST-KELENFÖLD
 11. sz. postahivatal. Telefon: 42-50.

Allást keresők

Gazdatiszti Allást keres bármikori belépésre végzett 35 éves, hadmenetes, nős ispán. Gazdaság terén 12 évi gyakorlat van. Teljesen jártas az állattenyésztés, hidálás, tehéntenyésztésben, kulturatíványok, kukorica nagyban termesztésben, iródi teendőkben és könyvtárban. Otthonos szaföldő-gazdálkodásban jelenleg fejér megyében mint kezelőtiszt működik. Szives megkereséseket kiadónivaltal továbbít. 3942

Főgépész Allást keres 18 évi gyakorlati bíró végzett 37 éves, bizonyítványai a Steek-főle motorok javítását és kezelését is elvállalja. Cim: Lévy András főgépész, Tiszvártúr gazdaság. 3947

Bognár mester 42 éves, 17 éves bogársegéd nével nagyobb uradalomba, jól segédárta is van, bogárnemestert eliasit keres újért belépésre. Tájékozott a minden ágban, magyarul és tótul. Szives ajánlatot kér a fizetés megjelölésével. Anda Lajos bogárnemester, Szerencsepuszta, u. p. Szerogyes Fejér megye. 3975

Okleveles gazda, volt urad. főbíró, báró, sok évi gyakorlat, kitűnő referenciákkal valamely uradalmi központi irodában gazdasági jártas, bérleti feltételeit Allást keres. Szives ajánlatokat a kiadónivaltal közzétes. 3935

Intézői, vagy kisebb gazdaság önálló vezetőjére ajánlók, bármikori belépésre, gazdasági iskolát jelenen végzett, 28 éves, keresztény, nő, elfogad nős állást is, a gazdaság minden ágában jártas, beszéli magyarul, románul, szerbül, hiányosan németül és tótul. Cim: Simon Tivadar, Magyarcsanak, Ócsaad megye. 3940

Ispánok, v. kocsárnak ajánlók, akik végzett földmivés, nagy praxissal a nyelvismertekkel bíró kőbőrkör, nős, kath. egyén. Józán, beszéltető és szorgalmas. Igényei szerények. Cim: B. J. Zaira, Sopron m. 3946

Földmivés és tejgazdasági szakiskolát végzett nős, erélyes, hadmenetes gazdasági tiszt több évi gyakorlati, egy gazdaság, mint a tejgazdaság összes ágában teljesen jártas, azonnali belépésre állást keres. (Esetleg a háboru tartamára ideiglenes állást is elvállal) Cim a kiadónivaltában. 3900

Allást keres nős urasági lina, katonamentes, előző vagy vadász lina, esetleg mint kocsár, kocsár, gazdaságban mint felügyelő lehetne alkalmazva. Felismereteket, végzett földmivés, kath. középkeru, nős, józan és megbízható. Igényei szerények. Cim Barasosevich János, Zaira, Sopron m. 3949

Gazdasági főgépész, ki az összes gazdasági gépek, szántógépek, villamos erőátvitel, motorkezelésben, annak javításában teljes jártassággal bír, esztorgapadon dolgozni tud, január 1-ére állást keres. Szives megkeresést kér. **B. Koller Sándor. Szob,** Hont megye. 3903

Főgépész Allást keres 1915. január 1-ére. Hosszú bizonyítványval rendelkezik, 19 éves két nagy uradalomban töltött, szorgalmas és józanéletű család, hadmenetes, 42 éves, református vallású, elvállalja az összes gazdasági gépek javítását és kezelését, célgépek, Fowler vagy bármilyen gőzök, benzín- vagy bármilyen motorok fűkazáló aratógépek, vetőgépek, stb. gazdasági gépek jó kezeléséért kezessedik. Beszéli magyar, német, tót és szerb nyelven. Cim a kiadónivaltában. 3793

Intézői, lehetőleg önálló állást, keres január elsőjéti, 34 éves, nős, kiscsaládú, rom. kath. vallású, hadmenetes, okleveles, két éve önálló gazda, aki a gazdaság minden ágában teljes jártassággal bír, felmondatlan állásban van, kitűnő referenciákkal rendelkezik, kívánatra övndékképes. Szives megkereséseket a kiadónivaltal továbbít. 3944

Szerényigényű egyén, 40 éves, 18 éves fávai uradalomnál végzett, hadmenetes, vagy kocsári állást keres. Cim: Csécsődi Károly, Szászvár, Malom-u. Bihar megye. 3941

Helyettesít háboru tartamára okleveles keresztény gazdatiszt, aki 30 éves praxissal a gazdaság minden ágában a gazdasági iskolát jelenen végzett, 28 éves, keresztény, nő, elfogad nős állást is, a gazdaság minden ágában jártas, beszéli magyarul, románul, szerbül, hiányosan németül és tótul. Cim: Simon Tivadar, Magyarcsanak, Ócsaad megye. 3940

Hadmentes, mérlegképes, kinyűvelő, két éves gazdasági gyakorlati, melyből 4 évet szeszgyárak kapcsolatos megjelölésben töltött, 1915. január elsőjére nős vagy nőtelen állást keres. Cim a kiadónivaltában. 3947

Szeszgyárvezetői Allást keres okleveles, gépkezelő vizsgával és többévi gyakorlati bír. A gazdasági és iródi teendőkben is jártas, azonnali belépésre állást keres. Szives megkeresést kér. Császár József, Homokaszentgyörgy, Somogy m. 3948

Földmivésiskolát jelenen végzett, 34 éves, rom. kath. nős, család, nős, nyolc évi szőlőművelő bizonyítványval ispáni, kocsári, vagy gasdai állást keres bármikori belépésével, jártas az összes gazdasági munkák végzésében és iródi teendőkben. Cim: Császár Ferenc, Hajdunad-ház 1817. szám, Hajdu m. 3961

Ispán, uradalomkötő 20 évi gyakorlati, hazai nyelvismertekkel, végzett földmivés, kath. középkeru, nős, józan és megbízható. Igényei szerények. Cim Barasosevich János, Zaira, Sopron m. 3949

Gazdai vagy ehhez hasonló jellegű hadmentes, 40 éves, kiscsaládú, románul beszélő 26 éves 18 évi gazdasági gyakorlati bíró egyén. Cim: R. P. gazda, Buzsáki gazdaság, u. p. Arad-Gaj. 3955

Műkertész, kertészet összes ágában jártas, nagy tapasztalat, nős, gyermektelen, keresztény, nős, gyermektelen, keresztény, nős, 34 éves, 12 éves gyakorlati bíró, magyar, román és a szláv nyelvet beszéli. Cim: Budur Miklós, Fővárosi, Pusztakapuszta, Torontó. 3977

Gépész, Diesel-motorkezelő, dinamókezelő, tanult vasutas, gépkocsis, érti a gazdasági gépek javítását, 28 éves, nős, állást keres azonnali belépésre is. Szives megkeresést kér. Surenzka Lajos gépész, Debrecen, Telek-u. 48. 3974

Földmivésiskolát jól sikeresen, rom. kath. vall., hadmenetes 27 éves 34 évi gyakorlati bíró egyén, ispáni vagy azonnali belépésre, nős, józan állást keres, leveleket a fizetés megjelölésével kér. Maurer Gyula ur. levelével, Seregó István, u. p. Battaonya. 3975

Uradalmi főgépész, állást keres utjére, aki már több uradalomban volt, teljesen hadmentes, előrenéző szakértő a villanytelep, szeszgyár és gőzkezelésben. Szives megkeresést a kiadónivaltal továbbít. 3978

Földmivés- és tejgazdasági szakiskolát kitűnő és jóles sikeresen végzett, több évi gyakorlati megjelölésével a gazdaságban, szőlőművelésben, szarvasokban jártas, nős, hadmentes, józanul gondolkodó, szorgalmas egyén, állást keres utjére vagy előbbi belépésre. Cim: Groff Dániel, Pusztavarsány, u. p. Hatvan. 3989

Kertész, 37 éves, nős, állást keres 1915. január 1-ére a kertészet összes ágában jártas. Cim: Betsina István, Hákoscsaba, Kossuth-Lajos u. 30. Pest m. 3954

Intéző, keresztény, nős, mentes, azonnali belépésű állást keres. Cim: Ereményi uradalmi intéző, u. p. Nagyszám. 3954

Gépész Allást keres uradalomban azonnali belépésre, 26 éves, tanult géplakatos, stabil vizsgával bír. Cim: Waprovits Lukács, Csöményence-pusztá, u. p. Trazóvá, Verőce megye. 3959

Nagyobb gazdaságba január 1-ére állást keres jelenen egy 2000 holdas gazdaságban gazdálkodik, 38 éves, erőteljes magas egyén, teljesen hadmentes. Cim: Springer Lajos levelével, Nyirjakó, Szabolcs megye. Springer Miklósnak. 3969

Bognár uradalomba ajánlók, 37 éves, 12 éves gyakorlati bíró, magyar, román és a szláv nyelvet beszéli. Cim: Vince lauro, Pincz, u. p. Lussone. 3972

Műkerlész, ki a kertészet minden ágában szakképzett és jól gyakorlati bíró, nevezetesen dísz-, konyha- és gyümölcskertészetben, valamint a szőlő kezelésében is, jó bizonyítványai vannak, józan és szorgalmas a megbízható egyén, 45 éves, nős, 1915. évi január 1-ére állást keres, vagy esetleg előbbi belépésre is. Szives megkereséseket a kiadónivaltal továbbít. 3960

Vincelléri Allást keres 50 éves, battersó családdal bíró egyén, 1200 évi gyakorlati van a szőlőkezelésben, ismeri a homoki vagy a kősziti talajt a szőlőkezelést, előzetes, szőlőszőlővel való fenntartást, a szőlőkezelést a szeszgyári telepen 1903-ban tanulta. Kívánatra az állást azonnali is elfogadhatja. Cim: Spirk István Vincelléri, Komló, Baranya m. 3993

Kertész, nős, gyermektelen, 35 éves, hadmentes, ki a kertészet összes ágában és a méhészetben is jártas, nagyobb uradalomban 1915. január 1-ére állást keres. Szives megkereséseket kér. **Saluga Ferenc,** Pusztatamáskata, u. p. Szentmártonkúta. 3964

Mezőgazdasági bogárnál Allást keres utjére, leveleket a fizetés megjelölésével Zádori József, ózaki gazdaság, u. p. Szekszárd. 3966

Földmivésiskolát végzett, katonamentes, keresztény, 25 éves, 6 évi gyakorlati, december hó 1-éi belépéssel iródi, segéd-tiszt, ispáni, vagy ehhez hasonló nőtelen állást keres. Cim: Nagy Ferenc segéd-tiszt, Góddlakomajr Post m. 3997

Gazdatiszt, Izr vallású, 36 családu, hadmentes, jó bizonyítványokkal belterjesen kezelt gazdaságokból, jelenen nagyobb gazdaságot önállóan kezel, jan. 1-ére megfelelő állást keres. Cim: H. J., Szatmár, postaórk. 4000

Gépész-kovács, kiscsaládú, az összes gazdasági gépek kezelésében szakképzett, a jóvávalásban tökéletesen jártas. Megkeresést kér. **Ritipolnaki József Rátihonyi Hosszú Horváthi útkán, Pusztajakabcskálás, u. p. Tápió-sáp, Pest m. 3991**

Szőlőkezelő, nős, két éve okleveles, 18 évi gyakorlati van, az oltyvány-készítés, telepítés fűtőhomokok és hógye, és további kezelésben, szőlőkezelésű szőlőt is, épügy szakmában, pálinkafőzés, stb. jelenen, jelenen is kezel, utjére állást keres. Szives megkeresést kér. **Takács József, Szarvad, Tolna m. 4001**

Főtiszt vagy önálló gazdatiszti uradalomban 40 éves, hadmentes, rom. kath. vallású okleveles gazdatiszt, 20 éves gyakorlati, mérlegképes kinyűvelő, német nyelvet teljesen bírja, állást bármikori elfogadhatja, keresést dr. Swerteczeky, Nagy-pirist, Veszprém megye cim alatt kér. 4004

Szeszgyárvezetői, teljesen keresztény, 37 éves, nős, keresztény uraságnál azonnali belépésre állást keres. Teljesen érti az összes szeszgyári munkát, burgonyaszárítást, élesztőgyártást és villamoserőátvitelt. Szives megkeresést a kiadónivaltalba kér. 4003

Okl. vegyész-mérnök, több évi gyakorlati, ki a gazdasági pályát gyakorlatilag átjárta, elvállalja, krakornoknak, esetleg nevelőnek ajánlók, nagyobb uradalom tulajdonos avagy intézője gyermekkel meli előrenéző muzikus és kongregatantist is magára vállalja. Igényei teljes ellátás és párkoron havi segély. Cim a kiadónivaltalban. 4006

Majorgazdai esetleg botos ispáni állást keres 1915. január 1-éi belépésre 40 éves, nős egyén, jó bizonyítványokkal, 25 évi gyakorlati, a gazdaság minden ágában szakszerű jártassággal bír. Megkeresést kér. **Petroj Mojsza** gazda, gróf Malihó királyi uradalm. Nagyhomok, u. p. Sárospatak, Zemplén m. 4008

A 32 év óta fennálló Fischer-féle **ZSÁK ÉS PONYVA-GYÁR** BUDAPEST, NÁDOR-U.31/33. Valódi amerikai **MANILA-kéveköttők,** egyike az ország legmegbízhatóbb beszerzési forrásainak. **SZOLOKÖTOZO-FONALAK** jobb és olcsóbb mint a raffia. Egyszer használt ponyvák, termény- és liszteszszákok is állandóan jutányosan kaphatók.

KISHIRDETÉSI ÁR: Minden az egy-szeri behatárolás 6 Allér, vastagabb betűvel 12 Allér. A legkisebb hirdetés díj, 15 szög, 1 Korona...

KISHIRDETÉSEK

ÁLLÁSKERESŐK KISHIRDETÉSI ÁRA: Minden az egy-szeri behatárolás 4 Allér, vastagabb betűvel 8 Allér. A legkisebb hirdetés díj, 25 szög, 1 Korona...

KISHIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK

Kishirdetéseket után támlapot nem küldünk

Csak olyan levelekre válaszolunk, melyekhez válasz köteles v. levelezé-lap van mellékelve

Földbirtokosok figyelmébe.

Díjmentes állásbiztosítást és Magyar Gazdatisztok és Erdősítők Országos Egyesülete (Budapest, IX., Cilió-ut 25. sz.) felhívja a birtokosok és bérlet urak figyelmébe...

Segédítst

lehetőleg földmész, azonnali alkalmatosság nyar Pajsa Gyula gazdasági tanácsadó, Budapest, Fejér m. Bizonyítványok csak másolatban kérelmek és vissza nem küldetnek. 3912

Segédítst

kerestetik azonnali belépésre, idősebb hadmentes, lehetőleg gazdasági iskolai és tejszaki képzéssel, irrodai munkában jártas, kire magtár és telek felügyelet, esetleg kőműves felügyelettel. Ajánlatok bizonyítványokkal, melyek vissza nem küldetnek a fizetési igényekkel György János földbirtokoshoz, Saur-dokpöskői, Hoves m. megye küldendők. 3923

Nagyobb

gazdaság egyik közéleti kerestetik egy középiskola, a gyakorlati rendelkezés, egyenlő egy-szeri írású, aki a bérleti rendelkezés szerint a gazdaságot önállóan is tudja vezetni. Ezen állásra csakis olyan pályázón, aki 8-10.000 korona képzésvadékkal rendelkezik. Évi juttatás 200 K, deplutátum 2 tőbbségi 2 sőtétartás egyévi szolgálatával, 2000 K föl. 2 szoba és konyhája 410 lakás. A bizonyítványokkal Bérgazdaság, Szabadszállás, Pest megye küldendők. 3983

Allást keresők

Intézői Allást keres 44 éves, nős, kis-családu, ír. vall. közvel-helyi tanintézetben vizsgát tett, 28 évig gyakorlattal bíró gazdaságt. Kétszáz bizonyítványai vannak. Nagy jártaságra van alkalmas. Alattany észies, tehenséget, entkorrepa, dohány-és szőlőtermelésben. Könyvvizetésben teljesen jártas. Allást bármikor elfogadhatja. Szives megkereséseket a kiadóhivatalba kér. 3023

Delutáni foglalkozást keres

jó irással bíró, 42 éves, nős, rom. kath. vallású hadmentes egyén. Cim a kiadóhivatalban. 3500

Gazdaságok folyó évi adókoteles jövedelmének kiállítását és az erre alkalmas pénzügyi felügyelők felállítását és a Magyar Gazdatisztok és Erdősítők Országos Egyesülete Elnöksége.

Egyszerű

alkalmatosság, ki intenzív gazdaságban több évig működött. Belépés azonnali. Fizetés 3000 korona és lakás. Weiskopf Ferenc, Salamona, u. p. Zaira, Sopron megye. 3913

Gazdasági

szakkiskolát végzett, nőtlen, 36 éves felöltött, kezdőként az állásra azonnali belépésre alkalmasnak bizonyult. Olyanok, akik tudják az irrodai munkát is végzetten, előnyben részesítünk. Alkalmunk esetleg fiatalabb német egyént is, ha a most kezdődő sorszámla népfelkelti szolgálatra alkalmasnak nem találjuk, tehát ilyen egyének később is ajánkozhatnak. Központi Tejesarnok, Szeged. 3961

Gépezskovacs

azonnali belépésre keresünk egy székely és más területű 10-12 éves, 200 kg. termetű, 200 kg. koppa, 200 kg. tengeti, 200 kg. pó. jószág, valamint haszonfajta tartás, ingyen lakás, föld, vállalkozás. 1000 K tengeti és 250 K kert föld. Hurokoldási költés megfizetendő. Hadmentes egyén jelentkezhet. Cim: Machner János, Pusztárvölgye, u. p. Oranovica (Slovakia). 3984

Gazdatiszt

Allást keres rom. kath. vallású okleveles gazdaságt. aki a külső mezőgazdasági mintán agn nevelésben. Allattany észies, tehenséget, entkorrepa, dohány, kukorépa, dohánnyel, kőműves és erdőkezelés a gazdasági számviteli vezetésében kiváló jártassággal bír és aki jelenleg is egy 1000 holdas birtolt gazdaságban tevékenykedik. Allást keres. Cim a kiadóhivatalban. 3570

Fowler

előre felkérjük a birtokosok és bérlet urakat, hogy gazdasági állások betöltése esetén a fentebbi egyesület állásbiztosítási osztályát igénybe venni sziveskedjenek.

Betöltendő Allás

Bevonult segédítst és ispánok helyettesítésére gazdasági gyakorlatú bír, a magyar és német nyelvben jártas, nem okleveles gazdaságt. aki a külső mezőgazdasági mintán agn nevelésben. Allattany észies, tehenséget, entkorrepa, dohány, kukorépa, dohánnyel, kőműves és erdőkezelés a gazdasági számviteli vezetésében kiváló jártassággal bír és aki jelenleg is egy 1000 holdas birtolt gazdaságban tevékenykedik. Allást keres. Cim a kiadóhivatalban. 3570

Segédítst

nőtlen, katonai kötelezettségen kívül állót hosszabb gyakorlatú bír, kire magtár és telek felügyelet, esetleg kőműves felügyelettel. Ajánlatok bizonyítványokkal, melyek vissza nem küldetnek a fizetési igényekkel György János földbirtokoshoz, Saur-dokpöskői, Hoves m. megye küldendők. 3923

Nagyobb

iradalmunkba, ki intenzív gazdaságban több évig működött. Belépés azonnali. Fizetés 3000 korona és lakás. Weiskopf Ferenc, Salamona, u. p. Zaira, Sopron megye. 3913

Gazdasági

akadémiát végzett, keresünk türelmesebb gazdaságt. részére 200 K évi juttatást és teljes ellátással megművelt kirt. Ajánlatok a Székely gyártelep és mezőgazdasági részvételéhez. Mátészalka intézők. 4011

Számvevő

okleveles gazdaságt. aki a külső mezőgazdasági mintán agn nevelésben. Allattany észies, tehenséget, entkorrepa, dohány, kukorépa, dohánnyel, kőműves és erdőkezelés a gazdasági számviteli vezetésében kiváló jártassággal bír és aki jelenleg is egy 1000 holdas birtolt gazdaságban tevékenykedik. Allást keres. Cim a kiadóhivatalban. 3570

Gazdai

Allást keres egy a gazdaság mindent magánban jártas, magtártelepben földmérésben és számviteli gyakorlatú, 35 éves dohányos gazdaságt, egy 4 ezer holdas birtokon 4 évi szolgát. A Allást keres. Cim a kiadóhivatalban. 3700

Kulcsárnót

keres aultit uradalm. Oly közp-korú egyének, kik a külső mezőgazdasági mintán agn nevelésben. Allattany észies, tehenséget, entkorrepa, dohány, kukorépa, dohánnyel, kőműves és erdőkezelés a gazdasági számviteli vezetésében kiváló jártassággal bír és aki jelenleg is egy 1000 holdas birtolt gazdaságban tevékenykedik. Allást keres. Cim a kiadóhivatalban. 3570

A petőházi

belépésre keresünk egy gazdaságt. aki a külső mezőgazdasági mintán agn nevelésben. Allattany észies, tehenséget, entkorrepa, dohány, kukorépa, dohánnyel, kőműves és erdőkezelés a gazdasági számviteli vezetésében kiváló jártassággal bír és aki jelenleg is egy 1000 holdas birtolt gazdaságban tevékenykedik. Allást keres. Cim a kiadóhivatalban. 3570

Gépezskovacs

szakkiskolát végzett, nőtlen, 36 éves felöltött, kezdőként az állásra azonnali belépésre alkalmasnak bizonyult. Olyanok, akik tudják az irrodai munkát is végzetten, előnyben részesítünk. Alkalmunk esetleg fiatalabb német egyént is, ha a most kezdődő sorszámla népfelkelti szolgálatra alkalmasnak nem találjuk, tehát ilyen egyének később is ajánkozhatnak. Központi Tejesarnok, Szeged. 3961

Kajmádi

2000 holdas gazdaságt. részére 200 K évi juttatást és teljes ellátással megművelt kirt. Ajánlatok a Székely gyártelep és mezőgazdasági részvételéhez. Mátészalka intézők. 4011

Gazdatiszt

Allást keres földmész, azonnali alkalmatosság nyar Pajsa Gyula gazdasági tanácsadó, Budapest, Fejér m. Bizonyítványok csak másolatban kérelmek és vissza nem küldetnek. 3912

Egy

okleveles gazdaságt. aki a külső mezőgazdasági mintán agn nevelésben. Allattany észies, tehenséget, entkorrepa, dohány, kukorépa, dohánnyel, kőműves és erdőkezelés a gazdasági számviteli vezetésében kiváló jártassággal bír és aki jelenleg is egy 1000 holdas birtolt gazdaságban tevékenykedik. Allást keres. Cim a kiadóhivatalban. 3570

Gazda

kerestek egy 300 holdas birtoltes gazdaságt. részére 200 K évi juttatást és teljes ellátással megművelt kirt. Ajánlatok a Székely gyártelep és mezőgazdasági részvételéhez. Mátészalka intézők. 4011

Számadó

okleveles gazdaságt. aki a külső mezőgazdasági mintán agn nevelésben. Allattany észies, tehenséget, entkorrepa, dohány, kukorépa, dohánnyel, kőműves és erdőkezelés a gazdasági számviteli vezetésében kiváló jártassággal bír és aki jelenleg is egy 1000 holdas birtolt gazdaságban tevékenykedik. Allást keres. Cim a kiadóhivatalban. 3570

Mezőgazdasági

szakkiskolát végzett, nőtlen, 36 éves felöltött, kezdőként az állásra azonnali belépésre alkalmasnak bizonyult. Olyanok, akik tudják az irrodai munkát is végzetten, előnyben részesítünk. Alkalmunk esetleg fiatalabb német egyént is, ha a most kezdődő sorszámla népfelkelti szolgálatra alkalmasnak nem találjuk, tehát ilyen egyének később is ajánkozhatnak. Központi Tejesarnok, Szeged. 3961

Szecsőfőző

okleveles gazdaságt. aki a külső mezőgazdasági mintán agn nevelésben. Allattany észies, tehenséget, entkorrepa, dohány, kukorépa, dohánnyel, kőműves és erdőkezelés a gazdasági számviteli vezetésében kiváló jártassággal bír és aki jelenleg is egy 1000 holdas birtolt gazdaságban tevékenykedik. Allást keres. Cim a kiadóhivatalban. 3570

Gépezskovacs

azonnali belépésre keresünk egy gazdaságt. aki a külső mezőgazdasági mintán agn nevelésben. Allattany észies, tehenséget, entkorrepa, dohány, kukorépa, dohánnyel, kőműves és erdőkezelés a gazdasági számviteli vezetésében kiváló jártassággal bír és aki jelenleg is egy 1000 holdas birtolt gazdaságban tevékenykedik. Allást keres. Cim a kiadóhivatalban. 3570

Intézői

Allást keres októberi belépésre, 35 éves, rom. kath. 18 évi gyakorlatú, a kiadóhivatalban. 3442

Segédítst

Allás azonnali beöltendő. Okleveles pályázók sajátkezűleg írt folyamodványokat bizonyítványokkal és fényképpel küldjék: Tisztartó, Bátor, Bereg megye, Gróf Lónyay Menyhért uradalmá. 3845

Kertészeket

keresek teljes vállalkozásra, Budapest közepében, Monorira, vasút mellett, Ipolyi, Budapest, V., Csánádny-u. 16. 3920

Szeged

okleveles gazdaságt. aki a külső mezőgazdasági mintán agn nevelésben. Allattany észies, tehenséget, entkorrepa, dohány, kukorépa, dohánnyel, kőműves és erdőkezelés a gazdasági számviteli vezetésében kiváló jártassággal bír és aki jelenleg is egy 1000 holdas birtolt gazdaságban tevékenykedik. Allást keres. Cim a kiadóhivatalban. 3570

44 éves

református vallású, gazdaságt. aki a külső mezőgazdasági mintán agn nevelésben. Allattany észies, tehenséget, entkorrepa, dohány, kukorépa, dohánnyel, kőműves és erdőkezelés a gazdasági számviteli vezetésében kiváló jártassággal bír és aki jelenleg is egy 1000 holdas birtolt gazdaságban tevékenykedik. Allást keres. Cim a kiadóhivatalban. 3570

Intézői

Allást keres január 1-től, vagy május 1-ig, 46 éves, nős, kis-családu, rom. kath. vallású, gazd. tanintézetben végzett, 23 éve önálló gazda, ki 8 évig cukorgyárnál Ausztriában volt alkalmazva, a gazdaságt. minden ágban, szám-és könyvvitelben teljes jártassággal bír. a magyar, német és szlav nyelveket szóban és írásban bírja, filmondatlan állásban van, kirtóló referenciákkal rendelkezik. Szives megkereséseket a kiadóhivatalba küldjék. 3750

Majorgazdai

Allást keres józan és megbízható korosztályú, közp-korú, családias egyén, 17 évi gyakorlatú, melyből 10 évet földmész, Mezőhegyesen, 7 évet Temes megyében Jelenig Allást birtok eladása folytán átutaztatni óhajlik. Allást nov. 15-én, vagy 1915. jan. 1-én elfogadhatja. Cim: Ugrasán Márton, T-péteri u. p. Temesváros. 3906

Földmivesséskolát

nőtlen fiatalember, aki a magtár telekben kellő jártassággal bír, ez év november 1-ére való belépéssel felvételt. Ajánlatok bizonyítványokkal Nagylángi Bérgazdaság címére, Nagyláng, Fejér m. küldendők. 3889

Keresek

azonnali belépésre megfizető, erélyes fiatalon tudó ispánt. Ajánlatok fizetési igényekkel a kiadóhivatalba küldendők. 3926

Nős

gazdaságt. aki a külső mezőgazdasági mintán agn nevelésben. Allattany észies, tehenséget, entkorrepa, dohány, kukorépa, dohánnyel, kőműves és erdőkezelés a gazdasági számviteli vezetésében kiváló jártassággal bír és aki jelenleg is egy 1000 holdas birtolt gazdaságban tevékenykedik. Allást keres. Cim a kiadóhivatalban. 3570

Pályázati hirdetés

Kerestek egy közp-korú, 12-14 éves, 200 kg. termetű, 200 kg. koppa, 200 kg. tengeti, 200 kg. pó. jószág, valamint haszonfajta tartás, ingyen lakás, föld, vállalkozás. 1000 K tengeti és 250 K kert föld. Hurokoldási költés megfizetendő. Hadmentes egyén jelentkezhet. Cim: Machner János, Pusztárvölgye, u. p. Oranovica (Slovakia). 3984

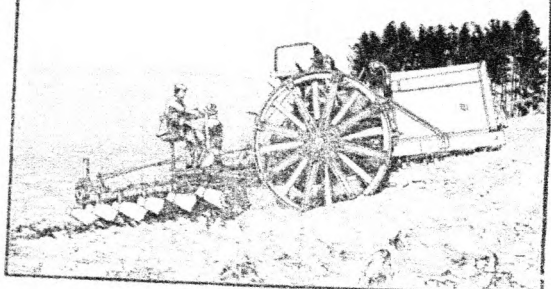
Szerény

igényű gazdaságt. aki a külső mezőgazdasági mintán agn nevelésben. Allattany észies, tehenséget, entkorrepa, dohány, kukorépa, dohánnyel, kőműves és erdőkezelés a gazdasági számviteli vezetésében kiváló jártassággal bír és aki jelenleg is egy 1000 holdas birtolt gazdaságban tevékenykedik. Allást keres. Cim a kiadóhivatalban. 3570

Vincelleri

Allást keres józan és megbízható korosztályú, közp-korú, családias egyén, 17 évi gyakorlatú, melyből 10 évet földmész, Mezőhegyesen, 7 évet Temes megyében Jelenig Allást birtok eladása folytán átutaztatni óhajlik. Allást nov. 15-én, vagy 1915. jan. 1-én elfogadhatja. Cim: Ugrasán Márton, T-péteri u. p. Temesváros. 3906

„Excelsior“

AZ „EXCELSIOR“ motoreke

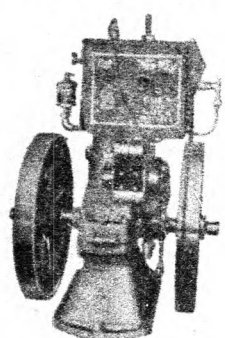
a hazai talaj- és klimatikus viszonyok-
nak egyedül megfelelő szántómotor.

Könnyű sulya és hatalmas motorikus ereje képessé teszik, hogy a talaj-
előkészítés munkáját még erősen hullámos, agyagos vagy homok-
talajon is, a legkritikusabb időjárásban kifogástalanul végezze.

**A motoreke nagy teljesítményét, minimális benzinfogyasz-
tását és kifogástalan szántási kvalitását garantáljuk.**

Azonnal szállítható esetleg kedvező fizetési feltételek mellett.

Ajánljuk továbbá

„New-Way“ benzinmotorainkat,

hűtőviz és csövezeték nélkül.

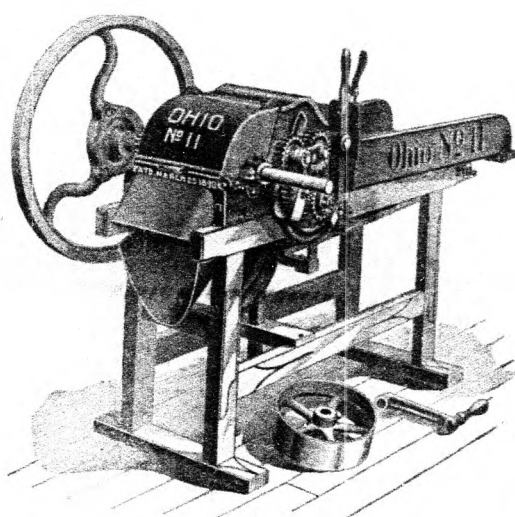
A modern motortechika legújabb vívmánya. 2½-től 12 lóerőig.

Szerkezete egyszerű és zárt; por és piszok nem
érheti, ezáltal a motor hosszú élettartamu ..

Ideális üzem a mezőgazdaság és kisipar részére!

Szeckavágóink, Répavágóink és Darálóink

tökéletes szerkezetüknél fogva
közkedveltségnek örvendenek.

Árjegyzékkel készséggel szolgálnak:

Bächer Rudolf-Melichar Ferenc

Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND**

Budapest, VI. kerület, Teréz-körut 26. szám.